

ПЛАН УПРАВЉАЊА ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ И ДРУШТВЕНИМ АСПЕКТИМА

Инвеститор:

Република Србија
Министарство државне управе
и локалне самоуправе
Бирчанинова 6,
11000 Београд

План израдио:

BMD BAU d.o.o. Beograd
Др Зоре Илић Обрадовић 8/3,
11050 Београд

ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Инвеститор: Општина Баточина
Краља Петра I 32
34227 Баточина

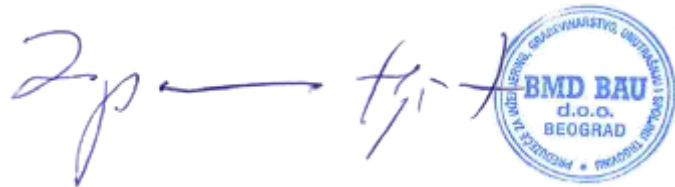
Носилац пројекта Министарство државне управе и
локалне самоуправе
Бирчанинова 2
11000 Београд

Пројектант BMD BAU doo Beograd,
Др Зоре Илић Обрадовић 8/3,
11050 Београд

Одговорно лице Драгиша Жугић, директор

Чланови**мултидисциплинарног тима**

Обрађивач: Марија Савковић, маст.инж.зжс.

Сарадник на изради: Јелена Радовановић, дипл.инж.зжс.

Број документа:

958– ЕСМП – 04/23

Датум:

март, 2023. године

САДРЖАЈ

1.	УВОД.....	5
1.2.	Обим и циљ плана.....	6
1.3.	Основа за израду плана.....	7
2.	ОПИС ПРОЈЕКТА.....	8
2.1.	ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА	10
2.2.	ОПИС НОВОПРОЈЕКТОВАНОГ СТАЊА	11
2.2.1.	Рушење нелегалних објекта	11
2.2.2.	Геотехничка истраживања	13
2.2.3.	Архитектура	15
2.2.4.	Хидротехничке инсталације.....	19
2.2.5.	Саобраћајнице	25
2.2.6.	Електроенергетске инсталације	27
2.2.7.	Телекомуникационе и сигналне инсталације	30
2.2.8.	Стабилни систем за дојаву пожара	32
2.2.9.	Елаборат заштите од пожара.....	35
2.2.10.	Машинске инсталације.....	37
2.2.11.	Енергетска ефикасност објекта	40
3.	ПРАВНИ ОКВИР ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ДРУШТВЕНЕ АСПЕКТЕ	42
3.1.	Релевантне институције	42
3.2.	Законска регулатива	43
4.	ОСНОВНИ УСЛОВИ	45
4.1.	Преглед природних карактеристика	45
4.1.1.	Опис макролокације.....	45
4.1.2.	Климатске карактеристике предметног подручја	46
4.1.3.	Опис педолошких, геоморфолошких и хидрогеолошких карактеристика.....	48
4.1.4.	Опис флоре и фауне посматраног подручја	49
4.2.	Преглед културних и социо - економских карактеристика	50
4.2.1.	Археолошке и историјске карактеристике	50
4.2.2.	Демографски подаци.....	50
4.2.3.	Економски подаци (запосленост, привреда и остало)	51
5.	УТИЦАЈ ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ДРУШТВЕНЕ АСПЕКТЕ	52
5.1.	Методологија процене утицаја на животну средину и друштвене аспекте.....	52

5.2.	Потенцијални утицај Пројекта на животну средину	61
5.3.	Потенцијални утицај Пројекта на друштвене аспекте	62
6.	Environmental and Social Management Plan - ЕСМП план	63
6.1.	План ублажавања утицаја	64
6.1.1.	План реаговања у хитним ситуацијама	72
6.1.2.	План управљања отпадом	75
6.1.3.	План управљања емисијама	79
6.1.4.	План управљања буком	81
6.2.	План мониторинга.....	83
6.3.	Извештавање	85
6.4.	План ангажовања заинтересованих страна.....	86
1.	Идентификовање заинтересованих страна	86
2.	Претходне активности ангажовања заинтересованих страна	87
3.	Ангажовање заинтересованих страна	88
4.	Објављивање информација заинтересованим странама	90
5.	Жалбени механизам.....	90
Прилог 1. Списак коришћене законске регулативе		94
Прилог бр. 2. ЕСМП - Зелена пијаца на к.п. бр. 150/6, КО Баточина (Варошица)		98
Прилог бр. 3. План мониторинга		113
Прилог бр. 4. Услови и мишљења надлежних институција		120
7.	Извештај са јавних консултација о нацрту Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима Пројекта изградње Зелене пијаце у Баточини.....	121

1. УВОД

Европска инвестициона банка је водећа институција у области финансирања пројеката, чија се реализација превасходно базира на унапређењу еколошких и друштвених перформанси уз континуирано подизање свести о неопходном доприносу одрживом развоју.

План управљања животном средином и друштвеним аспектима представља обавезни документ сваког пројекта финансираног од стране Европске инвестиционе банке. С обзиром да се пројекти реализују директним посредством Европске инвестиционе банке и Министарства државне управе и локалне самоуправе, надлежно Министарство је у обавези да спроведе одређени број радњи и мера како би се осигурали захтеви дефинисани еколошким и социјалним стандардима Европске инвестиционе банке, усвојени 2018. године, а који прописују обавезну израду Плана управљања животном и друштвеним аспектима (ESMP), као пратећи документ сваког пројекта.

Република Србија, кроз реализацију Министарства државне управе и локалне самоуправе и Општине Баточина намерава да употреби део добијених средстава од Европске инвестиционе банке за пројекат изградње новог објекта Зелене пијаце у Баточини.

Пројектом Партнерство локалног развоја предвиђена је израда техничке документације и реализација пројекта изградње новог објекта Зелене пијаце у Баточини, чија је изградња предвиђена на к.п. бр. 150/6, КО Баточина (Варошица), СО Баточина.

Постојећа зелена пијаца у Баточини тренутно је отвореног типа и позиционирана је у центру места. Пројектом је предвиђено њено измештање и постављање унутар наткривеног објекта који би несметано могао да функционише током целе године.

Примарни циљ изградње новог објекта Зелене пијаце подразумева да је неопходно обезбедити адекватан простор, опрему и санитарне услове за зелену пијацу, уз унапређење економског окружења, као и целокупног квалитета живота локалне заједнице, укључујући аспекте животне средине и енергетске ефикасности.

Планирана локација за пијацу у Баточини смештена је непосредно поред градске аутобуске станице. Предметна парцела, к.п. бр. 150/6, КО Баточина (Варошица), се такође наслања на градски стадион са северне стране, који је оријентисан према реци.

Несметаној изградњи новопројектоване Зелене пијаце пркоси постојање низа бесправно изграђених објеката, који се не налазе у евиденцији РГЗ-а, а о чијем ће накнадном поступању бити речи у даљем тексту.

Према начелима Европске инвестиционе банке, уз пројектну документацију неопходно је израдити План управљања животном средином и друштвеним аспектима на основу ког ће се вршити процес идентификације, предвиђања, процене позитивних и негативних утицаја на животну средину и друштво. Такође, предметним планом су прописане мере превенције, минимизирања и ублажавања потенцијалних негативних утицаја на животну средину и друштво, применом принципа хијерархије ублажавања негативних утицаја. Реализација предметног пројекта укључује учешће свих заинтересованих страна, које могу бити директно или индиректно изложене утицају предметног пројекта.

Предметни план обухвата:

- План ублажавања утицаја;
- План праћења утицаја;
- План ангажовања заинтересоване јавности.

Циљ саме израде Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима огледа се у конципирању услова, мера и радњи којих се учесници на имплементацији Пројекта морају придржавати:

- У току припремних активности за реализацију Пројекта;
- У току извођења планираних радова;
- У току и за време редовног рада;
- У случају акцидента на локацији или зонама утицаја;
- У случају престанка рада.

Такође, предметним планом управљања животном средином и социјалним аспектима (ESMP) дефинисане су мере које сви учесници у Пројекту морају спроводити:

- Мере спречавања негативних утицаја на животну средину и друштвене аспекте који се могу избећи;
- Мере ублажавања негативних утицаја на животну средину и друштвене аспекте који се не могу избећи;
- Мере отклањања негативних утицаја на животну средину и друштвене аспекте који се не могу избећи и смањити;
- Мере унапређења и побољшања животне средине и друштвених аспеката.

1.2. Обим и циљ плана

Европска инвестициона банка је успоставила стандарде кроз водич којим су детаљно приказане смернице за израду Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима за пројекте финансиране од стране исте. Основно начело плана представља континуално праћење и извештавање о дешавањима у животној средини и утицају на друштвену заједницу у свим фазама предвиђеним Пројектом.

Циљ израде је да се анализира и оцени квалитет чинилаца животне средине и њихова осетљивост на одређеном простору и међусобни утицај постојећих и планираних активности, предвиде непосредни и посредни штетни утицаји пројекта на чиниоце животне средине и друштвене аспекте, као и мере и услови за спречавање, смањење или отклањање штетних утицаја на животну средину и здравље људи у току целокупне имплементације Пројекта.

1.3. Основа за израду плана

Република Србија је 15. априла 2019. године потписала Финансијски уговор са Европском инвестиционом банком под називом „Партнерство за локални развој“, којим је прецизније дефинисано финансирање пројекта, као и услови кредитирања, што је поткрепљено Законом о потврђивању Финансијског уговора Партнерство за локални развој између Републике Србије и Европске инвестиционе банке („Службени гласник РС – Међународни уговори“, бр. 6/2019) у којем је Министарство државне управе и локалне самоуправе (у даљем тексту: Министарство или МДУЛС) одређено као Носилац пројекта.

Намера Министарства је подршка локалним самоуправама у санацији постојеће инфраструктуре и побољшању квалитета пружања услуга на локалном нивоу, чиме ће се побољшати квалитет живота локалних заједница и тиме спречити одлив становништва. Наведени циљеви ће се остварити ефикасним коришћењем донаторских, буџетских и кредитних средстава и успостављањем иновативних модела финансирања, који ће омогућити брзу реконструкцију јавних зграда и надоградњу јавних простора.

2. ОПИС ПРОЈЕКТА

Као што је претходно напоменуто, предмет Техничке документације је Изградња новог објекта Зелене пијаце у Баточини. Пројектовани објекат предвиђен је на к.п.бр. 150/6, КО Баточина (Варошица), СО Баточина.

Планирана позиција за пијацу у Баточини смештена је непосредно поред градске аутобуске станице. Предметна парцела, к.п.бр. 150/6 КО Баточина Варошица, се такође наслања на градски стадион са северне стране, према реци.

Зелена пијаца у Баточини тренутно је отвореног типа и позиционирана је у центру места. Пројектним задатком предвиђено је измештање Зелене пијаце и њено постављање унутар наткривеног објекта који би несметано могао да функционише у току целе године.

Будући објекат Зелене пијаце биће изведен у складу са пројектованим објектом у свему према Плану генералне регулације јединице локалне самоуправе Баточина (План генералне регулације за седиште јединице локалне самоуправе насељено место Баточина, „Сл. гласник општине Баточина“, бр. 33/2017).

Локална зелена пијаца је осмишљена и пројектована као комбинација затворене и отворене пијаце, чиме се остварује могућност обезбеђивања довољно затвореног простора за продају током зиме. Новопројектовани објекат Зелене пијаце планиран је да садржи тезге зелене и шарене пијаце, да својом формом и диспозицијом на парцели не угрожава постојећи околни контекст, већ да га употпуњује.

Слика 1. Локација предвиђена за Зелену пијацу - Геосрбија

Пројектом је предвиђено да се зелена пијаца састоји из једне компактне целине која би се састојала из наткривене, затворене зелене и шарене пијаце и наткривене, отворене зелене пијаце, тачније, две трговинске зоне, односно продајног простора за прехранбене производе (свеже воће, поврће и сл.), и остале производе (некварљива роба широке потрошње и посуђе, производи за домаћинство, рукотворине и остало).

Локали су, овим пројектом предвиђени ка регулацији, формирајући тако уличну фасаду објекта, и двострано су оријентисани, ка улици и ка унутрашњем делу објекта, односно зеленој пијаци. Планирана су три локала. Оваква диспозиција и функција објекта пројектована је ускладу са несметаним коришћењем пијаце током целе године, како је већи њен део затворен и наткривен, окружен локалима и управом пијаце, док се спољашњи, наткривени део може користити сезонски, када је посећеност и потреба за бројем тезги пијаце већа.

У простору будуће пијаце у две трговинске зоне планирано је:

- до 200 металних појединачних монтажних пијачних тезги за обе зоне,
- посебан затворени простор за млечну пијацу (површине око 70m²) опремљен расхладним витринама,
- управа – једна канцеларија за административно особље пијаце, једна канцеларија за санитарног и ветеринарског инспектора – са простором за заједничку чајну кухињу и санитарни блок,
- санитарни блок за трговце и купце.

Улаз у овај објект планиран је из улице Цара Душана, одакле се директно приступа локалима, али и Зеленој пијаци, као и са новопројектованог паркинга, одакле се приступа отвореним тезгама пијаце, кроз које се пролази и улази у Зелену. Са друге стране пијаце, преко пута локала на регулацији, предвиђена је још једна, слична ламела, где су смештени простори за продају млечних производа, мяса и јаја, као и управа пијаце и санитарни чворови. Унутар објекта су, осим Зелене пијаце, планирана и два мања локала, киоск и мењачница, непосредно уз улаз, као и три чесме.

Сваки продајни простор има улаз из наткривеног дела (шарена и зелена пијаца), а три локала имају и директне улазе из Улице Цара Душана, тако да се кроз све наведене улазе може несметано стићи до свих делова објекта.

Од објекта на суседним парцелама Зелена пијаца ће бити удаљена од преко 10m.

У непосредној близини будуће Зелене пијаце налази се аутобуска станица, док се река Лепеница, која протиче кроз Општину налази на удаљености од 100m.

Удаљеност локације Зелене пијаце од средње и основне школе износи 400m, док је Дом здравља Баточина позициониран на око 350m удаљености, посматрано ваздушном линијом.

2.1. ОПИС ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Тренутно се на парцели, према евиденицији РГЗ-а, а и фактички, налазе два бесправно саграђена објекта (објекти А и Б, према евиденицији РГЗ-а) и један објекат (објекат бр. 3) изграђен пре доношења прописа о изградњи објекта. Поред тога, на парцели се такође налази још 5 бесправно изграђених објеката, који нису заведени у евиденцији РГЗ-а.

Објекат „А“ представља троспратну бетонску конструкцију стамбене зграде, чија изградња никад није довршена, иако је започета пре двадесетак година.

Пројектном документацијом планирано је рушење ових незаведених објеката А и Б и објекта бр. 3, док се објекти под бројем 1 и 2 озакоњују, ревитализују и задржавају, односно биће предмет озакоњења, па самим тим учествују у обрачуну урбанистичких параметара за парцелу.

Слика 2.1.1. Приказ К.П. 150/6, КО Баточина (Варошица)

Озакоњење објекта под бројем 1 и 2 биће предмет засебних пројеката, мимо процеса прибављања дозвола и изградње Зелене пијаце. Са источне стране предметне парцеле, на к.п. бр. 150/5, налази се легалан стамбени објекат у власништву физичког лица, коме је потребно обезбедити пролаз до улице.

2.2. ОПИС НОВОПРОЈЕКТОВАНОГ СТАЊА

Као што је претходно напоменуто, извођењу радова на изградњи Зелене пијаце претходи рушење, односно уклањање објекта „А“ и „Б“, који нису у евидентцији РГЗ-а, нити су легални. За објекте је донето решење о рушењу, од стране надлежне грађевинске инспекције бр. 356-31/16-4162, од дана 12.05.2022.године.

У оквиру пијаце предвиђена је изградња затвореног дела у оквиру којег ће се налазити: три локала, продавница млечних производа, продавница меса и јаја, мењачница, киоск, канцеларије, санитарни чворови и комуникационе просторије (улази, ходник и предпростор), укупне површине 404,72 m², корисне висине просторија 4m. Тако се између наведених продајних простора формира наткривени (шарена и зелена пијаца) површине 573,22m². Укупна нето површина затвореног простора износи 977,09m². У наставку овог дела превиђена је изградња отвореног дела (летња зелена пијаца) површине 513,83 m².

За улазак у простор шарене и зелене пијаце пројектом је предвиђено четворо двокрилних врата: главни улаз ширине 450cm (са јужне стране, из ул. Цара Душана), службени улаз ширине 150cm (са северне стране, са интерне саобраћајнице), а такође, постоји могућност уласка (са источне стране, кроз отворену пијацу), кроз пролаз ширине 6m.

2.2.1. Рушење нелегалних објекта

Пре самог рушења, приступиће се следећим припремним радовима који претходе истом, а који обухватају:

- уклањање шибља и самониколог растиња око објекта,
- обезбеђење привременог вештачког осветљења и,
- обезбеђење техничке заштите градилишта.

Предмет Пројекта уклањања објекта су: објекат „А“, димензија 29.01x11.03m, спратности Пр+З+Пк, Пбруто=1464,40m² и објекат „Б“ који се састоји само из темеља и подне плоче димензија 28.71x10.86m.

Слика 2.2.2. Бесправно саграђени објекат „А“

Слика 2.2.3. *Бесправно саграђени темељи објекта „Б“*

Објекти су предвиђени за рушење, због изградње објекта зелене пијаце.

На објекту „А“ је изведена само АБ скелетна конструкција, која се састоји од АБ стубова и греда и префабрикованих шупљих АБ таваница. У објекту „А“ су делимично изведени и сеизмички АБ зидови.

Објекти немају разведене електричне инсталације и нису прикључени на спољашњу мрежу.

Такође, објекти немају изведене инсталације водовода и канализације, нити су прикључени на спољашње инсталације.

Рушење објеката почиње од АБ стубова и греда поткровне етаже. Након тога ће се све спратне етаже рушити тако да се прво уклањају префабриковане АБ таванице, након њих АБ греде, па АБ стубове.

Пре рушења неопходно је предузети све заштитне мере за сигурност радника, као и евентуалних пролазника, да би се избегли несретни случајеви. Треба водити рачуна и о томе да се рушење изврши са што мање прашине, па зато треба поливати делове који се руше.

Треба пазити да се уградни материјал приликом рушења што боље сачува. Шут и сав отпад потребно је што пре одстранити са градилишта.

Пројектом рушења нелегалних објеката су задати услови при извођењу радова који се базирају на примени свих мера безбедности и здравља на раду, као и на придржавање принципа заштите животне средине.

По извршеном уклањању објеката мора се извршити уређење земљишта и одвоз грађевинског отпада у складу са посебним прописима, а извођач је дужан да изравна терен и околину доведе у уредно стање.

Преостали објекат који је предмет засебног Пројекта уклањања објекта нумерисан је под редним бројем 3, у евиденцији РГЗ-а. Објекат је димензија 17,97x18,45m, приземне је спратности и састоји се од: легалног дела бруто површине = 118,00m² и нелегалног дела бруто површине = 222,70 m². Објекат је у евиденцији РГЗ-а уписан као помоћна зграда.

Слика 2.2.4. Објект број 3

Зидови објекта у легалном делу су од пуне опеке без хоризонталних и вертикалних серклажа, а у бесправном делу објекта су од бетонског блока, са хоризонталним и вертикалним серклажима.

Таванице у легалном делу објекта су дрвене, са тавањачама, а у нелегалном делу их нема. Кровови су двоводни са класичном дрвеном кровном конструкцијом у легалном делу и челичном решеткастом конструкцијом у нелегалном. У легалном делу објекта покривач је фалцовани цреп, а у нелегалном делу је кров покривен "Салонит"-ом. У целокупном објекту подови су изведени као АБ заглађена плоча.

Легални део објекта је изнутра омалтерисан и окречен, а нелегални део је неомалтерисан. Столарија је у легалном делу објекта изведена делом од дрвета, а делом од челичних профила и елемената. У нелегалном делу објекта фасадна браварија је изведена од челичних профила и флахова.

Објект има разведене електричне инсталације и прикључен је на спољашњу мрежу преко главног објекта.

Објект нема изведене инсталације водовода и канализације, прикључене на спољашње инсталације.

Објект је предвиђен за рушење, због изградње зелене пијаце.

Шут и све отпатке потребно је што пре одстранити са градилишта, у складу са релевантним прописима.

2.2.2. Геотехничка истраживања

Пројектним задатком је назначено да израда техничке документације обухвата израду Елабората геотехничких услова изградње којим су обухваћена сва истраживања и испитивања, узимајући у обзир намену будућег објекта у складу са Законом о рударству и геолошким истраживањима („Сл.гласник РС“, бр, 101/2015, 95/2018 - др.закон и 40/2021), Законом о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020 и 52/2021) и осталих подзакнских аката, техничких прописа и норматива.

На локацији су спроведена геотехничка истраживања терена, која су представљала полазну основу за даље пројектовање објекта са циљем дефинисања геотехничких услова подтла и услова фундирања Зелене пијаце у Баточини. С тим у вези спроведена су теренска истраживања и лабораторијска геомеханичка испитивања на узорцима тла.

Теренским истраживањима обухваћени су следећи истражни радови:

- **Инжењерско - геолошко рекофнисцирање и инжењерско - геолошко картирање терена**, којим је обухваћен шири простор истражног подручја у околини предметне локације, како би се стекао утисак о терену као целини (морфологији, геолошкој грађи, вегетативном прекривачу, техногеним условима и сл.);
- **Извођење истражних бушотина у зони објекта** изведено је у циљу дефинисања литолошке грађе терена и узимања узорака за потребе лабораторијских испитивања;

Слика 2.2.5. Извођење истражне бушотине

- **Детаљно инжењерско - геолошко картирање избушеног језгра**, коме се приступило након маневра бушења и паковања узорака. При картирању посебна пажња посвећена је утврђивању литолошких врста стена у грађи испитиваног подручја, њиховим граница, њихове физичко - хемијске распаднутости, процентуалном учешћу глиновите компоненте, боје, пластичности и других својстава која су се макроскопски могла уочити на језгру истражних бушотина.
- **Узимање репрезентативних узорака за лабораторијске геомеханичке анализе**, којим су обухваћени опити идентификације и класификације, као и опити чврстоће и деформабилности.

На основу резултата теренских истраживања и лабораторијских испитивања утврђено је да се локација будуће Зелене пијаце налази у VIII зони сеизмичности (убрзање 0,1 АГ, еластични спектар одговора типа 1), терен категорије типа Б. Такође, у погледу градње на предметној локацији, спроведеним истраживањима и испитивањима је констатовано да геомеханичке карактеристике подтемељног тла дозвољавају плитко фундирање објекта.

Природан терен припада II-III категорији тла, лако се ископава и није подложен зарушавању.

У погледу хидрогеолошких карактеристика терена, истражни простор изграђују стенске масе различитих хидрогеолошких карактеристика и то: од добро пропусних песковито - шљунковитих квартарних седимената, које одликује вредност коефицијента филтрације од $2 \cdot 10^{-5} \text{ m/s}$, па до слабо непропусних и веома слабих пропустљивости, чије су вредности коефицијента филтрације реда величине $5 \cdot 10^{-8}$ до $8 \cdot 10^{-10} \text{ m/s}$.

Регистровани ниво подземне воде износио је - 4 m, у односу на површину терена. Све подземне воде су у хидрауличној вези са реком Лепеницом, која се налази на 100m удаљености према северу.

Површину терена изграђују порозни слојеви тла, односно насуто тло од комада дробљеног камена, који је плански разасрт за потребе нивелационог уређења пијачног простора.

2.2.3. Архитектура

Објекат је правоугаоног облика у основи, димензија 60,50m x 25,50m. Локали су, овим пројектом предвиђени ка регулацији, формирајући тако уличну фасаду објекта, и двострано су оријентисани, ка улици и ка унутрашњем делу објекта, односно зеленој пијаци. Планирана су три локала. Оваква диспозиција и функција објекта пројектована је у складу са несметаним коришћењем пијаце током целе године, како је већи њен део затворен и наткривен, окружен локалима и управом пијаце, док се спољашњи, наткривени део може користити сезонски, када је посећеност и потреба за бројем тезги пијаце већа.

Објекат је на прописаном растојању од регулационе и од бочних граница парцеле и то - од регулационе линије удаљен 5,00m, од бочне западне границе парцеле 5,51m, бочне западне 42,20m, а од задње границе парцеле 13,06m.

Улаз у овај објекат планиран је из улице Цара Душана, одакле се директно приступа локалима, али и Зеленој пијаци, као и са новопројектованог паркинга, одакле се приступа отвореним тезгама пијаце, кроз које се пролази и улази у Зелену. Са друге стране пијаце, преко пута локала на регулацији, предвиђена је још једна, слична ламела, где су смештени простори за продају млечних производа, меса и јаја, као и управа пијаце и санитарни чворови. Унутар објекта су, осим Зелене пијаце, планирана и два мања локала, киоск и мењачница, непосредно уз улаз, као и три чесме.

Пројекат је у израђен и усклађен са Локацијским условима ROP-BAT-25459-LOCA- 2/2022, заводни број: 350-145/22-IV-03 од 29.11.2022.

КРИТЕРИЈУМ	ЗАДАТО	ОСТВАРЕНО
проценат зелених површина:	није задато	29.52% зелених и слободних површина;
индекс заузетости:	дозвољено: $\leq 50\%$	37.59%
индекс изграђености:	дозвољено: ≤ 0.5	0.38

Изглед објекта

Комплекс је организован тако да се уклапа у постојећи контекст, при чему уједињује околне просторе и са њима чини функционалну целину. Планирана су два пешачка улаза у пијацу, са јужне стране из улице Цара Душана и са источне, са новопланираног паркинга. Паркинг је планиран такође из Улице Цара Душана, непосредно поред постојеће аутобуске станице. Паркинг поседује 33 паркинг места – 31 паркинг место и 2 паркинг места за инвалиде. Објектат је постављен тако да му се може возилом приступити са свих страна. Архитектура новопројектоване пијаце замишљена је као савремена, са једноставним масама, и оплемењена савременим материјалима, одабраним у складу са функцијом објекта. Што се тиче материјализације изгледа објекта, фасада је предвиђена од сендвич панела, који су једним делом допуњени и вентилирајућом фасадом у дезену дрвета. Ниже надстрешнице на објекту предвиђене су од вентилирајуће фасаде од алуминијумских композитних панела.

Конструкција

Основни конструктивни склоп објекта је планиран као челични скелетни. Главни конструктивни систем чине рамови који се састоје од решеткастих кровних носача ослоњених на стубове. Кровна конструкција надстрешнице је пројектована као челична решеткаста. Сва конструкција заштићена је експандирајућим премазима потребне ватроотпорности. Фундирање објекта је преко АБ темеља самаца и везних греда. Изнад затвореног дела пијаце, односно изнад локала, канцеларијског простора и санитарних чворова, предвиђена је међуспратна конструкција, АБ плоча на ТР лиму, која се користи за смештај опреме.

Кров је на две воде, са нагибом од 10%. Носећу кровну конструкцију објекта чине рожњаче и главни кровни носачи. Кровни покривач је ТР лим, а фасадна облога су сендвич панели. Предвиђена је вертикална оријентација фасадних панела са ослањањем на фасадне ригле објекта.

Обрада подова, зидова и плафона

Обрада зидова је сендвич-панел, односно сендвич панел + вентилирајућа фасада, са испуном од минералне вуне и монолитних гипс-картонских плоча, са унутрашње стране. Унутрашњи зидови су пројектовани од сипорекса, малтерисани и бојени полудисперзивним бојама између локала, односно облагани керамичким плочицама – између санитарног чвора и канцеларија, и као преградни гипс-картонски зидови - GKB 12,5 mm, систем Knauf W112 или сл., класа пожарне отпорности SRPS EN 13501-1, са атестом на пожарну отпорност F120 са подконструкцијом од носивих монтажних поцинкованих профила, и понегде са влагоотпорним плочама GKB 12,5mm, систем Knauf W112 или сл., класа пожарне отпорности SRPS EN 13501-1, са атестом на пожарну отпорност F120 са подконструкцијом од носивих монтажних поцинкованих профила – између санитарних чворова, у зависности од немене просторија. Зидови у санитарним чворовима и простору за продају млека и јаја су обложени керамиком у белој боји до висине h=200cm.

Плафони у локалима и канцеларијама су спуштени плафони од гипс картонских плоча, типа GKB 12,5mm, систем Knauf D112 или сл., односно влагоотпорни типа DFH2/GKFI 25mm, систем Knauf D112, са двоструком потконструкцијом. Плафони су спуштени 20cm у односу

на конструкцију равног крова, где је смештена минерална вуна. У простору пијаце није предвиђено спуштање плафона, конструкција двоводног крова није обложена, већ само премазана заштитним премазима - " PRIMTEC steel " произвођача "Firestop International" - Нова Пазова или другог произвођача истих карактеристика и истог квалитета. Експандирајући премаз: " Firestop Steel " произвођача "Firestop International" - Нова Пазова или другог произвођача истих карактеристика и истог квалитета.

Подна плоча у објекту планирана је као водонепропусна АБ плоча. Плоча пијачног платоа у затвореном делу објекта планирана је да буде у пројектованом паду према сливницима од 1.5% на средини платоа.

Подови у локалима, просторијама за продају јаја и млека и санитарним чворовима су од керамичких плочица у антрацит боји, док су подови у делу са тезгама, унутра, као и у наткривеном отвореном делу планирани од бехатон плоча. Интерне саобраћајнице и паркинг простори су такође планирани од бехатон плоча, на захтев Инвеститора.

ФАСАДА

Фасада објекта је пројектована у комбинацији ПИР сендвич панела у антрацит боји, потребне ватроотпорности и вентилирајуће фасаде у дезену дрвета, као и облагање надстрешнице објекта композитним алуминијумским панелима. Предвиђена је вертикална оријентација фасадних панела са ослањањем на фасадне ригле објекта. Фасада од сендвич панела планирана је са западне стране објекта, и формира једну целину са маском која облаже двоводни кров, док је вентилирајућа фасада предвиђена са источне стране објекта, у делу где је источни улаз у објекат, локали за продају меса и јаја и локал са уличне фасаде. Вентилирајућа фасада се поставља преко сендвич панела, са подконструкцијом од вучених алуминијских профила везаних за зид преко челичних поцинкованих анкера. Типлови у складу са очекиваним оптерећењем. Ослањање панела на подконструкцију остварити прикривеном везом системом лепљења.

Слика 2.2.3.1. Изгледи фасада будућег објекта

Лимарски радови

Све лимарске позиције на објекту (опшивке, окапнице, олуци, солбанци) су предвиђени од поцинкованог пластифицираног лима у антрацит боји. Кровни покривачи, осим покривача лантерне, који је планиран од лексана, предвиђен као ТР лим, нагиба 10% димензија ТР 60/210/0.7 у антрацит боји RAL 7016.

Изолатерски радови

Простори локала, локала за продају млечних производа, меса и јаја, администрације и санитарних чворова планирани су за топлотну излоацију и то - у оквиру слојева равног крова предвиђена је термичка заштита у виду тврдопресованог стиропора $d=10+5\text{cm}$, у оквиру спуштеног плафона постављањем минералне вуне $d=20\text{ cm}$, док је термоизолација пода решена постављањем тврдих плоча стиродура $d=5\text{ cm}$, а на фасадним зидовима предвиђена је термичка заштита каменом вуном дебљине $d=10\text{cm}$. Како је простор пијаце планиран као негрејани простор, изолацијом су издвојене грејане целине – локали и канцеларијски простори. Пројектном документацијом хидроизолација целокупног објекта предвиђена је израдом водонепропусне АБ подне плоче, док се додатна хидроизолација грејаних простора објекта постиже хидроизолационим премазом.

Столарија и алуминарија

Фасадна столарија је од алуминијума са побољшаним термопрекидом, у антрацит боји - RAL 7016, стакла нискоемисиона термоизолујућа двослојна – пакет са криптоном – $d=4+12+4\text{cm}$, а у свему у складу са циљевима енергетске ефикасности објекта. Коефицијент пролаза топлоте - $U=1,4\text{W/m}^2\text{K}$ за прозоре, односно $U=1,5\text{W/m}^2\text{K}$ за врата. Унутрашња столарија је предвиђена од алуминијумских профила без термопрекида са испуном од стакла или пуног панела, у зависности од позиције, такође у антрацит боји - RAL 7016.

Кровни покривач

Кровни покривач над објектом је поцинковани пластифицирани ТР лим у антрацит боји, нагиба 10%, димензија ТР 60/210/0.7, у антрацит боји RAL 7016. Кровна лантерна за осветљавање унутрашњости пијаце је материјализована од транспарентних поликарбонатских плоча лексана димензија 60/210/0.16 са челичном потконструкцијом.

Што се тиче равног крова у објекту - као завршни слој је предвиђена PVC UV отпорна мембрана, која се поставља преко слоја за пад од набијеног бетона и слоја геотекстила.

2.2.4. Хидротехничке инсталације

Инсталације водовода

Прикључак новопроектване водоводне инсталације је предвиђен на уличну АЦЦ водоводну мрежу, минималног пречника 110mm, у свему према условима надлежног ЈКП бр. 13050/1 од 28.11.2022. Пројектован је прикључак помоћу ливено гвоздених фазонских комада, на тај начин што ће се на месту прикључка поставити Т-комат DN110/100/110mm, са одговарајућим спојним материјалом – MULTI JOINT спојкама Е - тип, пречника DN110mm. Водоводни прикључак на уличну водоводну мрежу се изводи водоводним цевима квалитета PEHD 100, NP10, пречника OD 110mm (DN100). Квалитет цеви мора да одговара EN12.201.

Водоводни прикључак је пројектован тако да иде у правој линији, управно на уличну водоводну цев, без икаквих хоризонталних и вертикалних скретања на делу до прикључка водомера у водомерном шахту. Прикључна водоводна цев се полаже на слој песка од 10cm и затрпава се песком до висине 10cm изнад темена цеви. На делу испод саобраћајнице предвиђено је потпуно затварање рова шљунком. Ове радове извођач је дужан да изведе у потпуности према упутству одговорног лица из надлежног комуналног предузећа.

За мерење утрешка воде, предвиђена је уградња главних - централних водомера и то пречника 6/4" за мерење потрошње санитарне воде, с обзиром да је потрошња санитарне воде у објекту $Q=1,15$ l/s, као и водомер пречника DN100 за мерење потрошње воде на спољашњој и унутрашњој хидрантској мрежи, с обзиром да је потребна количина воде за гашење пожара хидрантском мрежом 10,0 l/s, који су смештени у водомерном шахту на парцели, пошто на предметној локацији постоје услови за изградњу водомерног шахта ван објекта.

Испред и иза водомера, потребно је поставити вентиле истог пречника. Водомерна шахта је пројектована од армираног водонепропусног бетона МБ30, дебљина АБ подне плоче је 20cm, горње АБ плоче је 20cm. Дебљина зидова је 20cm. Димензије светлог отвора водомерног склоништа су 160x240cm, а дубина је 1.50m. Водомери су смештени на 30cm од дна шахта. На шахту се поставља поклопац за класу оптерећења D400, пошто се објекат водомерног шахта налази на тротоару испред улаза у објекат пијаце, где постоји могућност кретања и теретних возила.

Све инсталације ван објекта су пројектоване од HDPE100 цеви пречника OD110mm, OD90 mm, OD40 mm, OD32 mm и OD25 mm за радни притисак од 10 бара – класа SDR17. Квалитет цеви мора да одговара EN12.201 и стандарду JUS ISO 4427:2001. Ван објекта цеви су постављене на дубини од 1,20-1,40 m. Постављају се у слоју песка од 10cm испод цеви и 10cm изнад цеви. Посебно добро треба постављати песак око цеви, а кроз будуће саобраћајнице и шљунак, који треба набијати до потребне збијености, да не би дошло до померања цеви. Потребно је напоменути да је ров ширине 1m, на местима где се у исти ров поставља и линија за хидрантску мрежу и линија за санитарне потребе, само што су исте смакнуте и по вертикали и по хоризонтали. На делу трасе где се поставља само једна цев, ширина рова је 80cm.

Спољашња хидрантска мрежа је пројектована као граната, цевима PE OD 110 (DN100) NP10. Напајање је из градске водоводне мреже. Капацитет спољашње хидрантске мреже је $2 \times 5,0 \text{ l/s} = 10,0 \text{ l/s}$, са полазним притиском од 3,5 бара. Као што је већ речено, развод за спољашњу хидрантску мрежу предвиђен је са HDPE цевима пречника OD 110mm (DN100), за радни притисак од 10 бара, који иде по дворишту објекта. Капацитет спољашње хидрантске мреже је 10,0 l/s. Цеви су постављене на дубини од 1.40m. Постављају се у слоју песка од 10cm испод цеви и 10cm изнад цеви. Предвиђа се постављање укупно два спољашња противпожарна надземна хидраната пречника DN80, GGG H=1850mm, као и два подземна хидранта истог пречника, у свему према SRPS EN 14384.

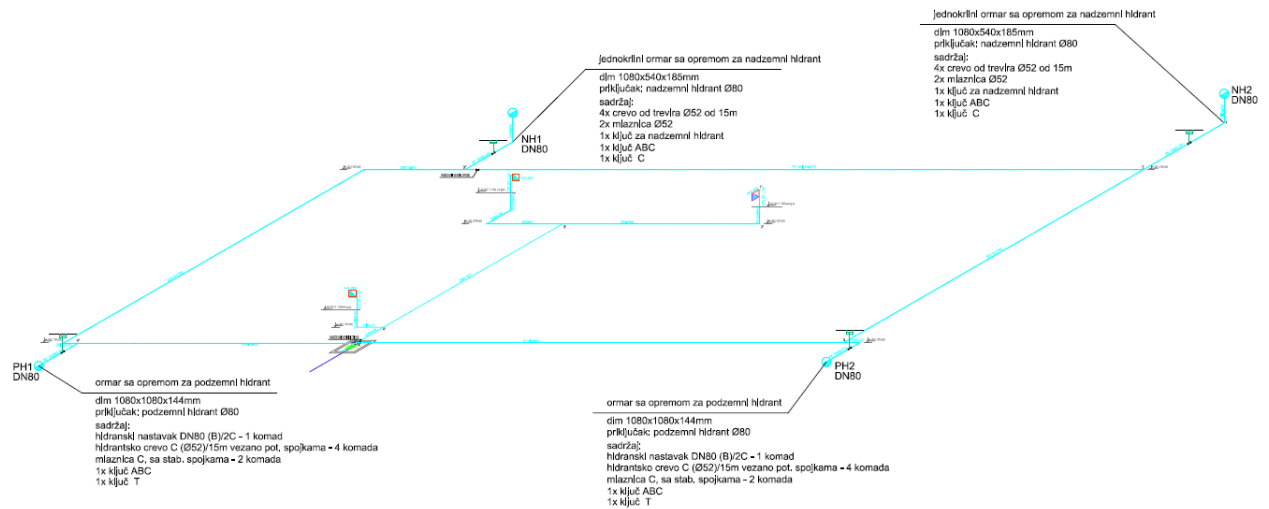
На линији спољашње хидрантске мреже, пројектовани су разделни затварачи, да би свака грана могла несметано да ради, у складу са Правилником о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара ("Сл. лист РС", бр. 03/2018).

Међусобно растојање између два спољна хидранта мање је или једнако 80m, што је у складу са Правилником о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара ("Сл. лист РС", бр. 03/2018). Цеви спољне хидрантске мреже постављене су тако да буду заштићене од механичког оштећења и смрзавања. Спољни надземни хидранти су постављени на комплексу тако да не ометају саобраћај и предвиђене монтажне активности. Хидранти се постављају тако да увек буду незакрчени и доступни и означавају се таблицама са уписаним растојањима од ознаке до места где се налази хидрант.

Поред сваког хидранта се поставља метални орман са опремом за гашење за надземни хидрант. Димензије ормара су 1080 x 540 x 185mm, са 4 црева од тревира пречника 2" од 15m, 2 млазнице пречника 2" са излазом пречника 16mm, 1 кључ за надземни хидрант и 1 кључ ABC и C, као и ормар за подземни хидрант димензија 1080*1080*144mm. Ормар мора садржати следећу опрему: 4 црева од тревира пречника 2" дужине 15m, 2 C млазнице са стаб.спојкама пречника 2", 1 хидрантски наставак DN80 (B)2C- 1 кључ ABC и 1 кључ Т. Сви хидрантски ормари морају се видно означити ознаком за хидрант (словом "X"). Испред сваког хидранта је потребно поставити EURO 20 затвараче пречника DN80 са телескопском гарнитуром и LG капом за вентил.

Развод за унутрашњу хидрантску мрежу иде од линије спољашње хидрантске мреже, водоводним HDPE цевима пречника OD90mm и OD63mm NP10 до хидраната који су у зидовима објекта. Капацитет унутрашње хидрантске мреже је $2 \times 2,5 = 5,0 \text{ l/s}$ са полазним притиском од 3,5 бара. Вертикални развод унутрашње хидрантске мреже је пројектован водоводним челично поцинкованим цевима пречника 2" на металним носачима и обавезној изолацији типа „Armaflex“ или сличном, стандарда SRPS EN 13501-1.

Предвиђа се постављање укупно 3 (три) унутрашња противпожарна зидна хидраната, пречника 2" (52mm), који се постављају у метални ормарић на висини од 1.5m од пода етаже у свему према SRPS EN 671-2.

Слика 2.2.4.2. Аксонометријски приказ хидрантске мреже

Инсталације фекалне канализације

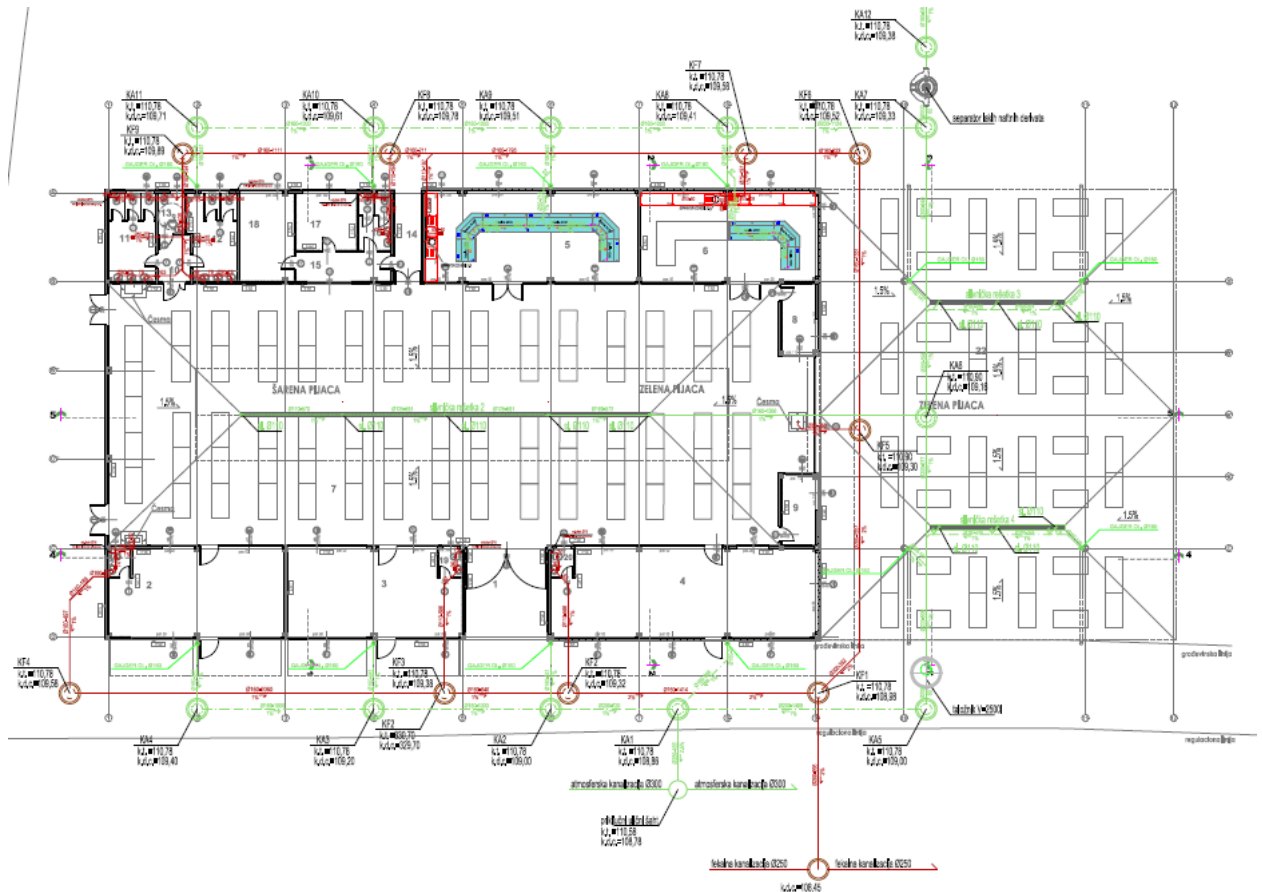
Пошто у наведеном подручју постоји изграђена градска канализациона мрежа фекалне канализације, прикључак фекалне канализације је предвиђен на уличну канализациону мрежу фекалне канализације, канализационом PVC цеви пречника 200mm, преко ревизионих шаhti у које се сливају отпадне воде из самог објекта, са ревизијом у поменутиим шахтама, пречника 1.0m, које су смештене око објекта. Развод фекалне канализације иде по дворишту објекта, испод будуће саобраћајнице и зелених површина, канализационим PVC цевима пречника 200mm, SN8 са ревизионим силазима.

Прикључак се на уличну канализациону мрежу изводи помоћу PVC канализационих цеви пречника 200mm. Квалитет цеви мора бити SN8 кшN/m². Канализациона цев се полаже на слој песка од 10cm и затрпава се песком до висине 10cm изнад темена цеви. Минимална дубина постављања је 0.60m. Падови на канализационој мрежи су пројектовани у нагибу од 1,0% до 2,0% ка прикључним шахтама. Ревизиони силази су пројектовани од армиранобетонских монтажних прстенова дужине 1.0m и 0.5m, конусног завршног комада дужине 0.60m и монтажног доњег дела са кинетом. Поклопци над овим ревизионим силазима су за класу оптерећења D400, с обзиром да су сви шахови фекалне канализације на коловозним површинама, или тротоарима на којима постоји могућност кретања теретних возила. Доњи монтажни део се поставља на припремљену подлогу од шљунка d=10cm, подне плоче од бетона MB20, d=20cm и армирано бетонске подне плоче d=15cm. После тога се врши монтажа наставака који се међусобно спајају водонепропусним цементним лепком. Ревизиони силаз се завршава конусним делом на који се поставља поклопац од дуктилног лива.

Поклопац је потребно укрутити са бетонским прстеном. Ревизиони силази се премазују пенетратом у три слоја са унутрашње стране, како би били водонепропусни.

Поред сваке судопере су предвиђени „Сепаратори масти од полиетилена малог капацитета“. Усвојена су два сепаратора овог типа.

Канализационе вертикале унутар објекта су пречника 110mm са одушцима 75mm (у санитарним чворовима и код судопера), које излазе на раван кров и завршавају се вентилационом капом. Канализационе вертикале и развод фекалне канализације у објекту је од PVC цеви одговарајућих пречника. Изнад пода, на вертикали су постављени ревизиони комади ради могућих интервенција на мрежи. Они су покривени никлованим - инокс вратанцима која се отварају ради одржавања. Предвиђено је причвршћивање канализације металним обујмицама где је потребно, на сваких 0.5m. На вертикали и хоризонталама где је потребно, обавезно се уграђују ревизије и ревизионе шахте. На крају вертикале предвиђена је вентилациона капа од поцинкованог лима.

Слика 2.2.4.3. Графички приказ развода канализационе мреже

Инсталације атмосферске канализације

За објекат будуће пијацие пројектом је предвиђено скупљање и одвођење кишнице са крова објекта, као и са платоа објекта – паркинга и саобраћајница где може доћи до зауљења (зауљена вода), као и одвођење воде настале прањем наткривених пијачних платоа.

Развод атмосферске канализације са крова објекта иде по дворишту објекта, испод саобраћајница, канализационим PVC цевима пречника 160-250mm са ревизионим силазима и са „Кишним колекторима великог протока са флексибилним, нагибним и заокретним зглобом“ на свакој олучној вертикали – 12 комада. Квалитет цеви мора бити SN8 kN/m². Канализациона цев се полаже на слој песка од 10cm и затрпава се песком до висине 10cm изнад темена цеви. Минимална дубина постављања је 0.60m. На местима укрштања канализационих линија са саобраћајницом на којима је дубина канализационих

цеви минимална тј. мања или једнака од 80cm предвиђена је механичка заштита канализационих цеви постављањем заштитне АБ плоче $d=10\text{cm}$ изнад заштитног слоја песка око цеви, ширине 60cm веће од ширине рова. Падови на канализационој мрежи атмосферске канализације са крова објекта су пројектовани у нагибу од 1%. Вода се са саобраћајница и паркинга сакупља помоћу монолитног канала од полимер бетона са отворима у облику решетке – ACO MONOBLOCK RD200V или сл. у складу са SRPS EN 1433. Сваки елемент је грађевинске дужине 100cm, ширине 26cm (светла ширина је 20cm), укупне висине 43cm, масе 103kg и одводи се до ревизионих шаhti.

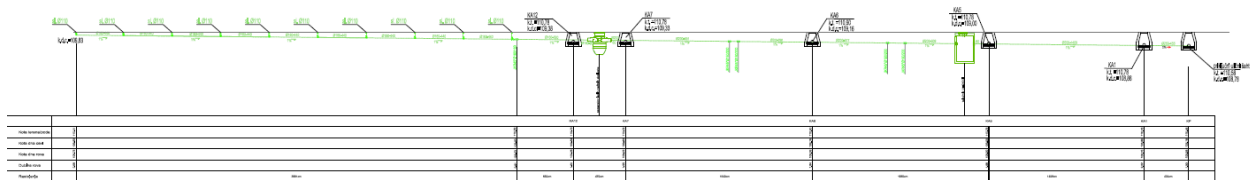
За хоризонталне одводнике атмосферске канализације предвиђене су PVC канализационе цеви пречника 160mm – 250mm, у паду од 1,0% ка пријемнику.

Димензије су добијене на основу хидрауличног прорачуна где су у обзир узети површина платоа и меродавна киша за предметно подручје. Квалитет цеви мора бити чврстоће прстена SN8 kN/m².

Пројектом је предвиђено скупљање и одвођење кишнице са делова паркинга и саобраћајница где може доћи до зауљења (зауљена вода). Кишна канализација са саобраћајница и паркинга претходно се третира преко сепаратора лаких нафтних деривата протока мин. $Q=15.60\text{l/s}$, пре прикључка на уличну мрежу.

Такође, с обзиром да због специфичне намене објекта – зелена пијаца, може доћи до органских остатака на наткривеним платоима који су предвиђени за прање, пројектом је предвиђена набавка и уградња таложника капацитета $V=2500\text{l}$ на линији која повезује сливничке решетке са платоа са уличном мрежом. Таложник ће се повремено празнити и чистити, док ће се издвојени садржај предавати овлашћеном оператеру, који поседује дозволе за управљање исталоженим материјалом, а све у складу са важећом законском регулативом.

Комплетно затрпавање цевовода ће се вршити након испитивања вододрживости спојева и то у слојевима од 20cm уз ручно набијање, водећи при том рачуна да не дође до оштећења цеви. Приликом проласка цеви кроз темеље објекта потребно их је провући кроз ливене цеви већег пречника ради заштите, а међупростор испунити трајно еластичним материјалом.

Слика 2.2.4.4. Пресек кроз атмосферску канализацију

Санитарни уређаји

Сви санитарни уређаји предвиђени пројектом су прве класе стране производње и сви морају бити снабдевени одговарајућом арматуром за нормално функционисање. Такође је потребно све санитарне уређаје пре употребе испитати и отклонити уочене недостатке. Пројектоване су следеће висине од пода за санитарне водоводне прикључке:

- wc шоља 0.90m;

- умиваоник 0.50m;
- судопера 0.50m;
- бојлер 0.50m.

С обзиром да је објекат опремљен и тоалетом за лица са посебним потребама, предвиђен је и посебан сет санитарних уређаја прилагођен особама са инвалидитетом.

2.2.5. Саобраћајнице

Улаз у овај објект планиран је из Улице Цара Душана, одакле се директно приступа локалима, али и Зеленој пијаци, као и са новопројектованог паркинга, одакле се приступа отвореним тезгама пијаце, кроз које се пролази и улази у Зелену пијацу.

Изглед објекта

Комплекс је организован тако да се уклапа у постојећи контекст, уједињује околне просторе и са њима чини функционалну целину. Планирана су два пешачка улаза у пијацу, са јужне стране из улице Цара Душана и са источне, са новопланираног паркинга. Паркинг је планиран такође из улице Цара Душана, непосредно поред постојеће аутобуске станице. Паркинг поседује 33 паркинг места. Објект је постављен тако да му се може возилом приступити са свих страна.

Саобраћајне површине

Циљ израде пројекта је да се на локацији обезбеде услови за несметано, безбедно и функционално коришћење, да се овај простор дефинише у складу са потребама Града, да се оплемени садржајно и визуелно и да се планираним објектима обезбеди несметан приступ.

Пројектом је обухваћена изградња саобраћајних површина, односно интерних саобраћајница са припадајућим паркинг површинама.

Пројектом су све саобраћајне површине обрађене и дефинисане преко четири интерне саобраћајнице (четири осе). Оса 1 је обрађена у дужини од око 128m и формирана је за двосмерни саобраћај. Ширина коловоза у првом делу саобраћајнице износи 6m са обостраним управним паркинг местима димензија 2.5x5m, док се у другом делу шири на 12.5m где је формиран манипулативни плато са 10 паркинг места за доставна возила, димензија 9x3.5m. Оса 2 је обрађена у дужини од 41.6m и преко ње се остварује саобраћајна веза са постојећом улицом Цара Душана. Ширина коловоза ове саобраћајнице износи 6m и формирана је за двосмерни саобраћај. Дуж ње су формирана обострана управна паркинг места димензија 2.5x5m. Оса 3 је дужине 16m, ширине коловоза 6m и чини везу између Осе 1 и Осе 2. Оса 4 је дужине 41m, ширине 5.50m и преко ње се остварује саобраћајна веза са постојећом улицом Цара Душана.

Како је претходно поменуто, дуж обрађених интерних саобраћајница, за потребе паркирања возила унутар Зелене пијаце је предвиђено укупно 33 паркинг места са

управним паркирањем под углом од 90°, димензија паркинг места 2.50x5.00m. Од овог укупног предвиђеног броја паркинг места, 2 паркинг места су за инвалиде, димензија 3.70x5.00m.

Габарити саобраћајних површина на самој локацији су димензионисани према важећим стандардима за проходност меродавних возила, па су тако и скретања предвиђена лепезама одговарајућих радијуса, односно сходно расположивим просторним ограничењима.

Планиране саобраћајнице у нивелационом смислу су прилагођене новопланираним објектима, а како се не би угрозили ивични садржаји. Из тог разлога су проистекли и сви подужни и попречни нагиби саобраћајних површина.

Из свега наведеног, саобраћајне површине су нивелационо решене тако да се несметано обавља отицање атмосферских вода. Атмосферске воде се гравитационо воде по саобраћајним површинама. Примењени подужни нагиби на интерној саобраћајници износе од 0.20% до 0.46%.

Атмосферске воде се у прикупљају дуж издигнутих ивичњака, а затим се даље гравитационо вода слободно слива по коловозу до реципијента (линијских решетки или сливника).

Попречни нагиб асфалтног коловоза је једностран и износи од 0.50% до 2.00% и заједно са подужним нагибом формира резултујући нагиб којим се обезбеђује ефикасно одвођење воде са саобраћајних површина. Попречни нагиб паркинга је оријентисан ка коловозу.

Сви елементи попречних профила саобраћајних површина, који се функционално разликују, раздвојени су нивелационо ивичњацима 18/24cm. Дуж интерне саобраћајнице ивичњак је са надвишењем од +12cm, док у делу где је паркинг предвиђене су бетонске ивичне траке 20/10/40cm.

Сви пројектни елементи пројектовани су према важећим прописима, стандардима и нормативима, у складу са грађевинским пројектом, пројектним задатком и захтевима Инвеститора.

Слика 2.2.4.5. Графички приказ плана обележавања

2.2.6. Електроенергетске инсталације

Технички опис прикључка

Опис прикључка до мерног места: Објекат напојити каблом 2хPP00-AS 4х50mm²,1kV. Каблове поставити земљеним коридором у ширини 1,00m од ТС до КПК, КПК изолоционим материјалом, степена заштите IP44.КПК монтирати на фасади објекта на приступачном месту близу улаза. Предвиђена је КПК типа НВ 01 250/160А

Опис мерног места: Полиестерски ормар мерног места ОММ за 6 пословних простора се састоји од типских ормара и ти један МОММ-6 опремљен са директним трофазним бројилом, стезаљкама, осигурачима, главним прекидачем 125А.

Мерни уређај: 5 трофазних двотарифних директних бројила активне енергије 3х230/400V 10 -60(80)А , кл. тачности 2 са могућношћу даљинске комуникације путем DLMS протокола.

Предвидети један трофазни мерни уређај са GPRS модемом који ће бити у редној вези спојен одговарајућим каблом SF/UTP 4P-ICE-61156-52х0,6mm са свим осталим трофазним мерним уређајима.

За један пословни простор уградити – трофазно тросистемско мултифункционално бројило – мерне групе у директном споју са GPRS/GSM модулом, класе тачности 1.

Управљачки уређај: Уређај за управљање тарифном у склопу уграђеног мерног уређаја.

Заштитни уређај на РТ : Заштитна ZUDS склопка 63/0,5А за локал 1 пословни простор ZUDS склопка 40/0,5А за 3 пословна простора , а за 2 пословна простора ZUDS склопка 25/0,5А.

Напојни каблови

Према стандарду СРПС Н.Б2.751 објекат је класификован као БД3. Напојни каблови су типа N2XH и напајају се из разводних ормара у локалима. Сви напојни каблови се полажу у зиду и дуж успонске вертикале и кроз заштитне PVC цеви у зиду и плафону које су положене у фази бетонских радова и кроз PNK канале, као и кроз SAPA цеви. Фазни проводници у напојним и инсталационим кабловима морају бити увек само црне или браон боје, неутрални увек само плаве, а заштитни жуто- зелене боје. Сигнални проводници не смеју бити црне, браон, плаве (сиве) или жуто-зелене боје.

Разводне табле и ормани

Испорука, уградња и повезивање разводних ормана РО-Л1, РО-Л2, РО-Л3, РО-Л4, РО- Л5, РО-Л6 степена механичке заштите IP55, направљен од два пута декапираног челичног лима дебљине 1,5mm. Ормани су предвиђени за надградну/уградну монтажу. Сви елементи на орману и у орману морају бити означени натписним плочицама на двослојној пластици. На вратима ормана је неопходно поставити упозоравајућу таблицу. Орман мора бити снабдевен са бакарним сабирницама потребног пресека, изолаторима и стезаљкама. Шемирање извести помоћу бакарних проводника са изолацијом. Све флексибилне везе морају бити изведене финожичаним флексибилним проводником. За све долазне и одлазне водове предвидети потребан број уводница, као и уводнице за резервне изводе. Ормани морају бити израђен комплетно у радионици, сагласно одговарајућим техничким прописима. Димензије ормана (WxHxD) је потребно одредити према опреми и предвидети 20% резерве.

Као заштита од преоптерћења и кратког споја се користи трополни компактни заштитни прекидач 63A, 40A, 25A, I_{cu}=25kA, без термомагнетне јединице, са напонским окидачем 230VAC, тастер за хитно искључење главног прекидача предвиђен за уградњу у и Ø22mm, са 1NO+1NC контактним блоком, FID склопкама и атоматским осигурачима.

Инсталација општег осветљења

Инсталација осветљења је пројектована према пројектном задатку, а у складу са "Условима и техничким нормативима за пројектовање стамбених зграда и станова". Инсталација осветљења изводи се HF цевима Ø16mm, које се постављају у зидове и таванице у фази бетонских радова. Разводне кутије се постављају такође у фази бетонирања на сваких 6m трасе кабла и на месту скретања кабла.

У делу надстрешнице зелене пијаце каблови се постављају кроз HF цеви на обујмицама делом кроз PNK канале. Сви прекидачи у објекту, без обзира да ли су за уградњу у зид или на зид, су за 10A, 250V и постављају се на 1,5m од завршне обраде пода. Светиљке у ходнику се укључују или наизменичним прекидачима или преко гребенастог прекидача.

Инсталација противпаничног осветљења

У пословним просторијама и предпросторима, предвиђена је инсталација противпаничног сигурносног осветљења са NiCd батеријом, аутономије рада ил^и 3h, са лед сијалицом 1x3W. Инсталација сигурносног противпаничног осветљења изводи се кабловима N2XH-J 3x1,5 mm² положеним у зиду под малтер и у ХФ цеви Ø16mm. Панично-сигурносно осветљење предвиђено је у објекту да у случају нестанка напона електричне мреже омогући да

просторије и излази буду осветљени током одређеног времена светлошћу од најмање 1 lux, мерено од пода.

Ове светиљке могу да се користе и као светиљке за обавештење, са налепљеним симболом за информацију о смеру изласка. Пројектом су предвиђене светиљке са локалним извором напајања и прикључују се на мрежни напон 230V 50Hz.

Инсталација прикључница и фиксних извода

За прикључење уређаја пројектована је инсталација прикључница. Број прикључница у појединим просторијама одређен је на основу "Услови и техничких норматива за пројектовање стамбених зграда и станова" и захтева инвеститора. Све прикључнице су предвиђене са заштитним контактом. Типови каблова и начин полагања су исти као за осветљење, само су напојни водови за прикључнице и фиксне изводе пресека 2,5 mm². Од фиксних извода предвиђена је инсталација за напајање витрина из пода кроз парпет, дужина слободног кабла 4m, напајање касе у затвореним локалима предвиђено је из плафона до утичница у парпету. Слободан крај кабла код фиксних извода из зида најмање 2m. Фиксни изводи за PPC су негориви каблови типа NHXHX-J FE 180E/ 120.

Спољашње осветљење

Укупна дужина пројектованог спољнег кабловског прикључног вода је 111m. Према искуству пројектанта осветљења и захтевима Инвеститора за овај тип слободних површина, колскопешачких стаза као и саобраћајница, одабране су светиљке сл. типу UniStreet gen2 BGP282 LED119-4S/740 I DW10 DDF2 D18 SRG10 48/60S, произвођач Signify, бренд Philips. Светиљке ће бити постављене на конусни челични стуб за осветљење, округлог попречног пресека, висине 8m, тип EKOS-8/76 ELDON, са анкер корпом, топлоцинкован према EN ISO 1461 стандарду. Стуб је предвиђен за уградњу лире, са вијцима при врху, тело стуба израђено је из конусне цеви димензија 166/76mm, са једним подужним варом, отвор за смештај прикључне плоче је израђен на CNC машини на 600mm од темеља, унутра је смештена RPO плоча RPO IV са два фра осигурача, поклопац отвора је упуштен, налази се у равни стуба, окапница изнад отвора, темељна плоча димензија 400x400mm, са оребреним ојачањима, анкер корпа израђена из 4 анкер вијка M22, са осним растојањима 300x300, антикорозивна заштита је изведена поступком топлог цинковања према EN ISO 1461 стандарду.

За напајање стубова са светиљкама, пројектовани каблови су PPOO- 3x2,5 mm², 1kV из PO-ЛБ. Заштита кабловских веза од прикључне плочице RPO-V до светиљке предвиђена је осигурачима FRA 16/10A. Каблови се полажу у слободном терену, на дубини од 0,8m. Изнад кабла се полаже FeZn 25x4mm. У доњем сегменту налази се плочица типа RPO-V. На прикључној плочици је смештен осигурач FRA 16/10A. Од плочице VPS до светиљке поставиће се кабл типа PP-Y пресека 3x2,5 mm².

Инсталација термотехничких инсталација

Пројектом електроенергетских инсталација је предвиђено напајање VFR система, рекуператора, сплит система који су детаљно описани у пројекту термотехничких инсталација. Предвиђена је могућност искључења сигналом са PPC централе ормара PO-KV.

Громобранска инсталација

Инсталација заштите од атмосферског пражњења ће бити изведена системом заштите који ће се састојати од темељног уземљивача, спусних проводника и прихватног система. За заштиту објекта од атмосферског пражњења пројектована је громобранска инсталација са уређајем са раним стартом и одводима до темељног уземљивача. Поцинкована челична трака постављена на крову на одговарајућим носачима служи као хватаљка, а одводи су постављени на фасади са мерним спојевима, у складу са захтеваним нивоом заштите, у овом пројекту ниво заштите за овај објект је I. Са уземљивача ће бити остављен потребан број извода, за спусне проводнике. Проводник који се налази у додиру са тлом, односно који ствара са земљом електрични спој, назива се уземљивач. На сваком спусту је мерно - раставни спој у кутији, у фасадном зиду на $h=1,7m$ од коте терена.

Инсталација уземљивача објекта

Уземљивач објекта изведен је као темељни FeZn 25x4mm траком у темељу објекта (у слоју мршаваг бетона) и заварен на бетонско гвожђе у шиповима објекта ради побољшања уземљења. Са уземљивача се изводе изводи од траке FeZn 25x4mm за повезивање: СИП-а, спустова громобранске инсталације, сабирница за изједначавање потенцијала, олука, металних врата.

Све маталне масе на крову, олучне вертикале и хоризонтале спојене су одговарајућим елементима на прихватне водове громобрана. Спусни водови су изведени траком Fe/Zn 20x3mm положеним у фасадном зиду у PVC цевима. На висини од 1,7m од тла постављају се кутије са "испитним" спојевима, прописано обележене.

Део земљоводног вода од раставног споја до уземљивача је изведен траком FeZn 25x4mm делом у фасадном зиду и делом уливен у темељни зид. Сва спајања уземљивачких трака у темељу објекта су извршена укрсним комадима у кутији укрсног комада, а спој заливен врелим оловом или битуменом.

Темељни уземљивач је изведен полагањем траке FeZn 25x4mm у доњој зони темеља, испод слоја хидроизолације. Са темељног уземљивача су изведени изводи за спајање громобранских спустева, главних и додатних изједначења потенцијала, металних рамова врата, олучних вертикала.

Након завршетка радова на уземљивачу и громобранској инсталацији извођач је дужан да прибави атест од стране стручне и овлашћене РО.

2.2.7. Телекомуникационе и сигналне инсталације

Инсталација структурне мреже

Прикључивање објекта на спољну телекомуникациону мрежу је преко оптичког кабла. Из спољне мреже се доводи приводни ТК кабл кроз положене две РЕ цеви Ø50mm до река. Приводни кабл није предмет пројекта.

Пројектом је предвиђено да се рачунарска и телефонска мрежа обједине системом структурног каблирања. Суштинску предност структурног каблирања представља

коришћење јединственог кабловског система за све инсталације којима се преносе било какве информације у пропусном опсегу до 600 MHz. То обухвата и пренос говора, слике, управљачких сигнала, али и веома брз пренос података. Једини интерфејс ка кориснику је зидна утичница са RJ 45 конекторима на коју се може прикључити било рачунар, било телефон (или оба) и која даље кабловским системом води до одговарајућих разделника и активних уређаја (телефонске централе, hub-ova, switch-eva...).

Структура мреже је таква да се после инсталирања, без икакве интервенције на самим кабловима цела мрежа може преконфигурисати на потпуно другачији начин, у зависности од потребе корисника. То се постиже на самим разделницима, који су посебно конструисани за лако и једноставно преспајање и конфигурисање мреже по жељи. Ова опција нарочито долази до изражаја у ситуацијама када се врши мењање физичког распореда радних места по згради. Одговорни администратор само врши преспајање на одговарајућим разделницима и корисник на новом радном месту треба да прикључи свој телефон и рачунар у зидну утичницу и да ради. Његов рачунар је повезан на исти начин у рачунарску мрежу, његов телефон је на истом локалу као и раније. Осим велике флексибилности коју пружа, структурно каблирање захваљујући својој систематичности, омогућава једноставно и ефикасно администрирање мрежом, лако проширивање инсталације и што је можда и најважније, потпуно је независно од типа активних уређаја који се користе како за телефонску, тако и за рачунарску мрежу. Чак се и уређаји који не одговарају стандардима структурног каблирања и немају адекватне конекторе могу уз помоћ одговарајућих једноставних адаптера прикључити на систем.

У пројекту рачунарске мреже предлаже се решење за израду локалне рачунарске мреже (LAN) у објекту.

У објекту су означени:

1. прикључци који ће бити коришћени за укључивање рачунарске опреме (радних станица) или телефонских апарата у мрежу у скоријем временском периоду и,
2. распоред мрежне опреме (рек ормани опремљен активном опремом) неопходних за повезивање рачунара у мрежу.

Основни принципи

Системи структурног каблирања се реализују на два нивоа:

- Хоризонтално каблирање,
- Вертикално каблирање,

Хоризонтално каблирање се односи на део кабловског система између река и зидне утичнице. Између река и утичнице се развлачи бакарни четворопарични кабл ФТР, категорије 6 халоген free. За бакарне каблове, разделник и зидну утичницу користе се женски RJ 45 конектори. Максимална дужина бакарних каблова између разделника и зидних утичница не сме да пређе 90 метара.

Хоризонтално каблирање обухвата највећи број каблова у целом кабловском систему и односи највише времена за инсталацију.

Инсталација IP видео надзора

Са циљем омогућавања сталног надгледања простора и комуникација, улаза и спољњег платоа предвиђен је систем IP видео надзора.

Систем се састоји од централне опреме смештене у реку у канцеларији, фиксних IP камера у унутрашњем DOME и спољном DOME AV кућишту и потребних кабловских инсталација. Систем видео надзора треба да обезбеди снимање свих прилаза објекту, као дела унутрашњег простора. Видео контрола је решена применом колор дигиталних IP видео камера и комуникационог уређаја - switcha.

Систем видео надзора решен је тако да :

- обезбеди јасно уочавање и праћење догађаја у објекту,
- обезбеди јасно уочавање и праћење на прилазима објекту,
- омогући да се добије преглед простора и услова за евентуалну идентификацију возила или лица,
- има одабране фиксне камере и објективе тако да на монитору обезбеди слику човека висине 1,8 метара, који се налази на крајњој тачки сцене, величине најмање 10% вертикалне димензије његовог екрана.

Одабрано је решење са фиксним камерама, које су уграђене у кућишта за унутрашњу и спољну монтажу на зид. Одабран је тип савремене колор камере са објективом који има ауто ирис. Камера је постављена у кућиште са фиксним подножјем, предвиђено за унутрашњу монтажу. Носачи кућишта су причвршћени на зиду, на висини од 2,5m од пода.

2.2.8. Стабилни систем за дојаву пожара

За потребе дојаве пожара у објекту предвиђен је стабилни систем за аутоматску детекцију и дојаву пожара.

Систем за аутоматску сигнализацију пожара треба да обезбеди благовремену детекцију појаве и место настанка пожара, као и алармирање, односно упозорење људства да је до његове појаве дошло.

Предвиђен је конвенционални систем за дојаву пожара, који се састоји од:

- основне јединице за дојаву пожара,
- аутоматских и ручних јављача пожара,
- двоканалног телефонског преносника аларма,
- алармних сирена за звучну сигнализацију и,
- кабловске инсталације.

Централни уређај је конвенционална РР централа за детекцију и дојаву пожара, макс. капацитета 3 зоне (јављачке линије). РР централа се поставља на нивоу приземља у канцеларији. Напаја се из разводне табле RT и уграђених аку батерија у случају нестанка мрежног напона. На предњој страни централа се налази управљачка тастатура и LED

дисплеј. Програмирају се са управљачке тастатуре на самој централи или са помоћног рачунара. Централа меморише све промене у систему који покрива и могуће је те промене исчитати у било ком тренутку. Извршне функције се остварују са централе.

Телефонски аутомат се поставља поред РРС и прикључује у рек орман. Намена му је да у случају када се активира пожарни детектор везан на РРС унапред снимљену говорну поруку пренесе на 1 или више унапред задатих телефонских бројева (градска ватрогасна бригада, полиција...). Слање поменуте поруке се иницира са програмибилних релејних излаза на централи. Напаја се са РР централе.

Јављачи се повезани у три петље:

- петља 1: аутоматски јављачи пожара,
- петља 2: аутоматски јављачи пожара,
- петља 3: ручни јављачи пожара.

У објекту се постављају конвенционални оптички јављачи пожара.

Пројекат је урађен у складу са важећим прописима и Пројектом заштите од пожара, о коме ће бити речи у наставку предметног Плана.

Алармни план

Аутоматски јављачи омогућују откривање пожара већ у раној фази развитака, али је неопходно укључити и људски фактор у процес откривања пожара.

У циљу потпуне ефикасности система за дојаву пожара, обезбеђено је стално присуство човека поред противпожарне централе. Задатак запосленог је проверавање информација добијених од јављача и доношење потребних одлука.

Како увек постоји могућност човекове забуне, неправилних поступака или фактор панике, такве могућности се морају премостити техничким средствима, због чега су и предвиђена два пута алармирања:

- аларм од аутоматских јављача и,
- аларм од ручних јављача.

Истовременом употребом ова два независна аларма постижемо највећу могућу сигурност.

Да би се елиминисале људске грешке развијен је и трећи надзор који се примењује као:

- надзор присутности и,
- надзор извиђања.

Тај трећи пут, који се одвија истовремено кад и прва два, дели се у два канала при чему приликом сваког аларма аутоматским јављачима располажемо са два временска кашњења. Ова временска кашњења подешавамо на различита времена.

Кратко време закашњења (60 секунди) зовемо надзор присутности. То је начин провере дежурног лица и његовог реаговања на аларм. Ако дежурно лице није реаговало у времену 60 секунди, аутоматски долази до активирања општег аларма.

Када се у централу искључи акустични аларм, почиње тећи друго време кашњења - надзор извиђања. Ово кашњење подесимо на дуже време, зависно од удаљености угроженог подручја од просторије у којој се налази централа за дојаву пожара, у овом случају 5 минута.

За ово време дежурно лице мора да извиди пожар, ако је могуће угаси и централу врати у почетни положај (ресетује). Ако се за назначено време централа не врати у почетни положај, аларм се аутоматски преноси као општи аларм.

Време кашњења од 5 минута дежурно лице може да скрати, у случају да установи да је пожар већег интензитета, притискањем ручног јављача пожара. Активирањем ручног јављача пожара аутоматски се активира општи аларм. Дежурно лице даље поступа по прописаним поступцима за случај пожара: позива ватрогасце, помаже у гашењу, евакуацији, итд.

Овај други принцип надзора искључује могућност испадања аларма као последице несреће дежурног лица или његовог неправилног деловања у поступку алармирања.

Дојавна централа ради у два режима и то у режиму "ДАН" и режиму "НОЋ". За време режима "ДАН" који је у радном времену, аларми се третирају на два начина и то: аларми аутоматских и аларми ручних јављача пожара. За време режима "НОЋ", који је ван радног времена, фаза кашњења се испушта, тј. сви аларми се третирају као аларми ручних јављача пожара.

Централа за дојаву пожара

На централу се повезују аутоматски и ручни јављачи пожара и разни улазно-излазни модули. Централа обезбеђује напајање и непрекидно надгледање сигналних - јављачких линија, сигнализацију прораде сигналних линија или настанка кvara на њима, слање алармних сигнала до акустичних извора, као и управљање и одређене интервенције по двостепеном алармном плану. Она такође обезбеђује сигнале неопходне за повезивање система пожарне сигнализације са осталим системима (извршне функције централе).

Централа има могућност да софтверски врши избор осетљивости и критеријума рада јављача пожара (дим, температура/брзина раста температуре или комбиновано).

Јављачи пожара

Сагледавајући намену објекта, могуће узроке избијања пожара, брзину развоја пожара и услове који владају у просторијама, за аутоматску детекцију појаве пожара предвиђа се примена термичких и оптичких јављача.

Густина постављања јављача одређена је на основу анализе, а узимајући у обзир следеће параметре:

- принцип надзора над просторијама,
- геометрију просторије,
- ометајуће услове,
- податаке произвођача опреме и др.

Конвенционални оптички јављач, тип DET-DOD-220, са софтверским подешавањем начина рада и параметара.

Конструкција коморе за детекцију дима је таква да омогућује несметан улазак дима у комору, што заједно са подешавањем нивоа осетљивости повећава отпорност на лажне аларме.

Јављач је монтиран у стандардно подножје за монтажу на плафон.

Конвенционални ручни јављач пожара служи за ручно активирање аларма у случају појаве пожара, без времена провере и на тај начин има улогу у пожарној заштити за директно алармирање. Поставља се на висини 1.5m од пода.

У случају аларма потребно је подигнути заштитни пластични поклопац и притиснути предње стакло. На тај начин успоставља се електрични контакт који преко модула преноси електрични сигнал до централе за дојаву пожара.

За проверу функционисања приликом тестирања система користи се специјалан алат, тако да није неопходно растављање јављача нити сламање предњег стакла.

Елементи за алармирање

Обавештавање посетилаца у објекту о појави пожара вршиће се помоћу звучних алармних сигнала емитованих преко алармних сирена постављених по објекту.

Алармне сирене биће смештене на висини 2.2m од горњег слоја пода. Напајају се директно са централе.

Инсталација

У складу са прописима о могућности евакуације у случају хитности новопроектована инсталација система за дојаву пожара у објекту је безхалогена, а за поједине елементе и ватроотпорна.

Инсталација дојаве пожара у објекту биће постављена кроз цеви испод малтера по зиду или плафону као и крутим HF цевима по зиду. Каблове за извршне функције централе водити на одстојним обујмицама категорије E90.

Извршне функције централе за дојаву пожара

У случају дојаве пожара, од стране било ког аутоматског или ручног јављача у објекту, централа посредством релејних излаза обезбеђује:

- укључивање алармних сирена,
- слање до 3 независне снимљене алармне поруке на по 4 програмирана телефонска броја помоћу телефонског преносника аларма који је предвиђен за монтажу поред централе.

2.2.9. Елаборат заштите од пожара

Елаборатом заштите од пожара, који је саставни део пројектне документације, извршен је преглед запаљивих материја које се могу појавити на комплексу. Од чврстих запаљивих материја у највећим количинама могу се наћи:

- дрво у разним комадима (ламинат, паркет, столице, клупе, намештај ситни и крупни...),
- PVC (подне облоге, електро инсталације и уређаји разних намена, корпе, тепих...),
- текстил разних намена (завесе, фотеље, одећа, ентеријер...),
- термо и хидро испуне од сунђерастих материјала,
- битумен,
- гума у разним облицима,
- лак за под и боје на ентеријеру.

Будући да је објекат намењен за малопродају робе широке потрошње, у њему предвиђене потребне просторије: продајни простори и наткривени део, административне просторије и помоћне просторије, тако да ће се у објекту од горивих материјала налазити: подне облоге, канцеларијски и други намештај, роба намењена продаји, електрични апарати и инсталације, одећа и сл., односно може се очекивати присуство чврстих запаљивих материја као што су дрво, пластика, тканине, гума, папир, боје и лакови.

Присуство веће количине запаљивих течности се не очекује, односно може се наћи само мања количина запаљивих течности у оригиналној амбалажи. Присуство запаљивих гасова и посуда под притиском се не очекује.

Процена угрожености од пожарног ризика

Пожари могу да узму велике размере и да угрозе људске животе при чему материјалне штете могу да буду огромне. У грађевинском погледу, објекат је изграђен од материјала који спадају у групу негоривих или тешко запаљивих.

На основу величине и намене објекта, усваја да се ће у продајним просторима и наткривеном делу (шарена и зелена пијаца) боравити максимално 180 особа.

Објекат ће бити заштићен спољном и унутрашњом хидрантском мрежом и ручним апаратима за гашење пожара, а од атмосферског пражњења ће бити заштићен громобранском инсталацијом. У циљу благовременог откривања пожара у затвореним просторијама пројектована је стабилна инсталација за аутоматско откривање и дојаву пожара.

Могући узроци избијања пожара у објекту су:

- људски фактор (употреба отвореног пламена, пушење, непридржавање радне дисциплине и сл.);
- неисправност електричних инсталација и технолошке опреме;
- самоупала;
- удар грома и др.

С обзиром на то да цео објекат чине четири целине: продајни простори - улични део (три локала и мењачница), продајни простори - дворишни део (продавнице млечних производа, меса и јаја, киоск и административни део), наткривени део (шарена и зелена пијаца), отворени део (летња зелена пијаца), потребан број апарата за гашење пожара је одређен за сваку целину:

- продајни простор - улични део (просторије бр. 1, 2, 3, 4 и 9, укупне површине сса

200 m², ниско пожарно оптерећење)*¹: мора бити заштићен са најмање 3 ручна апарата за гашење пожара, пасе усваја 2 ручна апарата за гашење пожара типа S-9 и 1 апарат типа CO2-5;

- продајни простор - дворишни део (просторије бр. 5, 6 и 10 - 21, укупне површине сса 200 m², ниско пожарно оптерећење)*²: мора бити заштићен са најмање 3 ручна апарата за гашење пожара, па се усваја 2 ручна апарата за гашење пожара типа S-9 и 1 апарат типа CO2-5;
- наткривени део - шарена и зелена пијаца (просторија бр. 7, укупне површине сса 600 m², ниско пожарно оптерећење)*³: мора бити заштићен са најмање 4 ручна апарата за гашење пожара, пасе усваја 3 ручна апарата за гашење пожара типа S-9 и 1 апарат типа CO2-5;
- отворена пијаца - летња зелена пијаца (просторија бр. 22, укупне површине сса 500 m², ниско пожарно оптерећење)*⁴: мора бити заштићен са најмање 3 ручна апарата за гашење пожара, пасе усваја 2 ручна апарата за гашење пожара типа S-9 и 1 апарат типа CO2.

На основу наведеног усвојен је потребан број апарата за гашење пожара, који треба да буду правилно распоређени у свим деловима објекта:

- 9 апарата за гашење пожара типа S-9;
- 4 апарата за гашење пожара типа CO2-5.

2.2.10. Машинске инсталације

За изградњу објекта Зелене пијаце на К.П.бр.150/6, К.О.Баточина, урађен је машински термотехнички пројекат којим су обухваћене инсталације грејања, хлађења и вентилације, у свему према важећим прописима и стандардима за ову врсту инсталација, као и према жељи инвеститора.

Пројекат као целина обрађује унутрашњу инсталацију грејања/хлађења и вентилације путем VRF система (Variable refrigerant flow), који обезбеђује грејање и хлађење. Просторије се греју/хладе путем VRF система са зидним јединицама у локалима, односно конзолним јединицама у канцеларијама. Загревања санитарне просторије канцеларијског дела врши се путем електричног вентилоконвектора. Поред грејања/хлађења у просторијама локала за продају млечних производа, меса и јаја, врши се константна вентилација путем каналског система са рекуператором и VRF системом којим се убачени ваздух у просторије (локале) у зимском периоду греје, а у летњем хлади.

Објекат је слободно стојећи у ветровитом подручју. Усвојен је прекид грејања 9-12 часова, када пијаца не ради. Спољна пројектна температура за Баточину $t_{sp} = -15,0^{\circ}\text{C}$ (зимски период), односно $t_{sp} = 32,0^{\circ}\text{C}$ (летњи период). Унутрашње пројектне температуре изабране су у зависности од намене просторије, а према важећим прописима, стандардима и жељи инвеститора и исте износе:

Редни број	Назив просторије	Температура [°C]	
		Зими	Лети
1.	Локал - риба	18-20	27
2.	Тоалет локала	18-20	27
3.	Пекара	20	27
4.	Маркет	20	27
5.	Млечни производи	18	27
6.	Месо и јаја	18	27
7.	Киоск	20	27
8.	Мењачница	20	27
9.	Канцеларија	20	27

Климатизација

VRF (Variable Refrigerant Flow) значи променљиви проток флуида и подразумева систем хлађења и грејања који карактерише већи број унутрашњих јединица за климатизацију повезаних на једну спољашњу јединицу. VRF систем климатизације прилагођава проток флуида зависно потребама простора и на тај начин систем функционише са минималном потрошњом енергије.

За грејање/хлађење канцеларијског простора усвојена је спољна јединице VRF произвођача GREE, модел GMV-280W/E-X номиналног расхладног/грејног капацитета $Q_{HL}=28,0 \text{ kW}$ и $Q_{GR}=31,5 \text{ kW}$. За унутрашње јединице у локалима изабране су зидне јединице истог произвођача модел GMV-ND36G/C28-T и GMV-ND28G/C28-T потребног расхладног/грејног капацитета ($Q_{HL}=3,60 \text{ kW}$ / $Q_{GR}=4,00 \text{ kW}$, односно $Q_{HL}=2,80 \text{ kW}$ / $Q_{GR}=3,20 \text{ kW}$). За унутрашње јединице у канцеларијском делу изабране су конзолне јединице истог произвођача модел GMV-ND28C/A-T према потребним расхладним капацитетима климатизованих просторија ($Q_{HL}=2,80 \text{ kW}$ / $Q_{GR}=3,20 \text{ kW}$).

Проток флуида варира у зависности од коришћења инвертерски вођеног компресора са променљивом брзином, или више компресора варирајућих капацитета у директној вези са променама потреба за грејањем или хлађењем у оквиру простора који се климатизује.

Софистицирани систем контроле омогућава брз и једноставан прелазак између режима грејања и хлађења. Овакав приступ климатизацији омогућава значајну уштеду енергије у условима када систем ради симултано у оба мода, тј. када је у различитим зонама климатизације објекта потребно грејање и хлађење.

Спољашња јединица је повезана са унутрашњим путем фреонских инсталација које се састоје од бакарних цеви и оригиналних рачви произвођача VRF система. Све фреонске инсталације изолују се изолацијом са парном браном. Цевни развод се води поред спољних зидова, у спуштеном плафону.

Управљање унутрашњим јединицама је преко жичаног регионалног контролера. Комуникационим кабловима остварена је веза спољашње са сваком унутрашњом јединицом.

У режиму хлађења за унутрашње јединице је потребно обезбедити цевни развод одвођења кондензата. Одвођење кондензата са унутрашњих јединица предвиђено је путем

ребрастих црева и PPR или PVC цеви одговарајућег пречника. Кондензат се одводи до вертикала изведених у спољашњем зиду PVC цевима до приземља, а на њих се прикључују одводи кондензата унутрашњих јединица. Све унутрашње јединице су повезане у један или више система за одвод кондензата, зависно од њиховог распореда и могућности међусобног повезивања. Нагиб цеви за одвод кондензата треба бити 2% ка смеру одвода кондензата.

За покривање губитака/добитака топлоте у локалима 1-риба, 2-пекара и 3-маркет, киоску и мењачници, предвиђени су сплит модели инвертерских зидних клима јединица.

Спољашња јединица је повезана са унутрашњом путем фреонских инсталација које се састоје од бакарних цеви. Све фреонске инсталације изолују се изолацијом са парном браном. Спољне јединице су смештене на равном крову изнад самих локала. Цевни развод се са равном крова се води до унутрашње јединице.

Вентилација

Вентилација локала за продају млечних производа и продају меса и јаја, врши се путем рекуператора топлоте производ "Bergen" тип BER/EHR 11, капацитета $Q_{\max}=1.000 \text{ m}^3/\text{h}$ и сплит спољне тип GUD71W/A-X (капацитета $Q_x=7,15 \text{ kW}$ и $Q_g=8,00 \text{ kW}$) и унутрашње каналске D.C. инвертер јединице тип GUD17PS/A-S, хоризонталне изведбе, тако што се отпадни ваздух извлачи изнад дела расхладних витрина, а свеж и рекуперисани убацује, помоћу вентилационих решетки, лимених канала који су позиционирани у делу при спољном зиду на улазној страни. Транспорт ваздуха до и од вентилационих решетки врши се каналима израђеним од поцинковамог лима.

Рекуператором се остварују следеће функције:

- Усис свежег ваздуха;
- Филтрирање свежег ваздуха;
- Искоришћавање топлоте повратног ваздуха;
- Убацивање у просторију обрађеног ваздуха;
- Извлачење повратног ваздуха;
- Филтрирање повратног ваздуха;
- Враћање повратног ваздуха у атмосферу.

Загревање свежег ваздуха који се убацује у зимском периоду врши се помоћу рекуператора топлоте производ "Bergen", капацитета $Q_{\max}=1.000 \text{ m}^3/\text{h}$ у комбинацији са сплит спољном и унутрашњом каналском DC инвертер јединицом (GUD71W/A-X и GUD17PS/A-S), чиме је омогућено да се зими убацује загрејани ваздух, а лети расхлађени. Степен корисности рекуператора је цца 70,0%. Рекуператор је спојен са каналима за транспорт ваздуха преко рукавца од једреног платна (еластичним везама, а смештен је на равном крову локала).

За повезивање лимених канала са опремом (рекуператор) користи се платнени прикључак (еластична веза). Повезивање платнених прикључака са опремом и каналима врши се помоћу прирубница. Платнени прикључак не сме бити краћи од 100mm нити дужи од 200mm.

Канали за транспорт ваздуха

Канали за убацивање/извлачење ваздуха у/из локала се воде испод плафона локала-извлачење ваздуха, односно дуж спољног зида локала, након што исти прођу кроз равни кров. Пролаз канала кроз конструкцију равног крова је потребно обрадити и задихтовати и термо и хидроизолацијама.

Канал почиње вентилационом решетком са регулатором протока, а завршава заштитном вентилационом решетком, која мора имати обод, тј. розетну да би се спречило прљање фасаде.

Канале је потребно поставити са благим нагибом у смеру струјања ваздуха ради одвођења и отицања евентуално створеног кондензата.

Убацивање свежег ваздуха, као и извлачење отпадног ваздуха у(из) локала врши се помоћу вентилационих решетки са могућношћу регулације протока.

Решетке за дистрибуцију ваздуха

Убацивање и извлачење ваздуха врши се решеткама и то: за убацивање ваздуха вентилационе дворедне решетки и регулатором протока тип T2PJ-H, односно тип T1PJ-H за извлачење ваздуха. Распоред елемената за дистрибуцију ваздуха условљен је геометријом простора.

2.2.11. Енергетска ефикасност објекта

Као саставни део пројектне документације израђен је Елаборат енергетске ефикасности, у коме је детаљно разрађен и описан објект будуће Зелене пијаце са аспекта енергетске ефикасности, а који значајно доприноси еколошком приступу приликом изградње објекта и рационалном коришћењу природних ресурса уз постизање и одржавање енергетског комфора.

Суштински, као што је претходно описано, објект је постављен у централном делу парцеле и састоји се од наткривеног дела у коме се налазе тезге, и тај део се не греје, и дела који се греје и који садржи просторије намењене трговини. Улази у објект је са северне стране односно према оријентацији локала. Објект има једну етажу која се делимично греје и подељен је на три дела. Северно и јужно оријентисане стране објекта су већих димензија. Све фасаде су слободне и окренуте према странама света, умерено изложене доминантним ветровима. На парцели не постоје објекти који спречавају инсолацију.

Битно је напоменути да:

- Све просторије користе природно и вештачко осветљење;
- Вентилација је природна;
- Грејање и хлађење је путем VRF система са спољним и унутрашњим јединицама;
- На објекту је изнад дела који се греје предвиђена међуспратна конструкција типа ребрасте АБ плоче са слојем термоизолације изнад. Спољашњи зид је пројектован у комбинацији ПИР сендвич панела потребне ватроотпорности, слоја термоизолације и вентилирајуће фасаде. Фасадна столарија је израђена од Аl профила са

термопрекидом и застакљена је термопакетом. Кров изнад покривеног дела пијаце се састоји од дела покривеног ТР лимом и дела покривеног армираним стаклом преко челичне решетке као носеће конструкције.

Са становишта остваривања услова комфора, констатовано је следеће:

- Термички комфор се обезбеђује коришћењем савремених термоизолационих материјала на конструктивним елементима термичког омотача. Код зидова су коришћене плоче од савремених термоизолационих материјала, као и код пода на тлу и кровног покривача и кровне конструкције.
- Ваздушни комфор се обезбеђује природном вентилацијом и адекватном столаријом.
- Светлосни комфор. Све просторије користе природно и вештачко осветљење. Одговарајућом столаријом се обезбеђује заштита од директног сунчевог зрачења.
- Звучни комфор се обезбеђује коришћењем савремених изолационих материјала и одговарајуће столарије.

Додатно се може побољшати енергетска ефикасност објекта увођењем грејања које користи енергенте из обновљивих извора као што су соларна, геотермална и енергија ветра.

Након одрађеног Елабората енергетске ефикасности и усклађивања целокупног пројекта – Објекат Зелене пијаце је сврстан у С енергетски разред.

3. ПРАВНИ ОКВИР ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ДРУШТВЕНЕ АСПЕКТЕ

Услед имплементације предметног пројекта, којом је обухваћен целокупни ток пројекта од припремних активности за реализацију, извођења планираних активности, редовног рада пројекта, појаве акцидентних ситуација током рада пројекта и престанка рада пројекта, Европска инвестициона банка сугерише на уважавање и придржавање правног оквира дефинисаног српским и европским законодавством.

Апсолутни приоритет реализације пројекта представља одвијање истог у границама еколошке и социјалне прихватљивости, чији крајњи циљ представља побољшање опште безбедности грађана.

3.1. Релевантне институције

Министарство државне управе и локалне самоуправе представља институцију од значаја како би се испратио ток пројекта, у циљу постизања квалитета и одрживог управљања. Остале релевантне институције, које реализација предметног Пројекта тангира дефинисале су услове које је неопходно испунити како би се обезбедило усклађивање техно - економских, друштвених и природних фактора, укључујући и просторни развој у циљу очувања и унапређења квалитета животне средине и побољшања опште сигурности друштва.

Одељење за имовинско - правне послове, урбанизам, грађевинарство, стамбено - комуналне, инспекцијске послове и инвестиције, прецизније Одсек за спровођење обједињене процедуре, имовинско - правне послове и урбанизам Општине Баточина, поступајући по захтеву Инвеститора, Општине Баточина, издало је локацијске услове за изградњу зелене пијаце на катастарској парцели бр. 150/6, КО Баточина (варошица), заведене под бројем 350-145/22-IV-03, од дана 29.11.2022.

Наведеним локацијским условима дефинисани су услови за прикључење на комуналну, саобраћајну и другу инфраструктуру:

1. Услови за пројектовање и прикључење које је издао ЕПС, Огранак електродистрибуција Крагујевац, број: 8w.1.0.0-366979-22/5 од 29.08.2022. године;
2. Услови ЈКП водовод и канализација Крагујевац, бр. 13050/1 од 28.11.2022. године;
3. Услови ЈП Србијагас Нови Сад, РЈ Јагодина, број: 05-03-3/499-2 од 19.08.2022. године;
4. Услови Телеком а.д. Београд, ИЈ Крагујевац, број: 337854/3-2022 од 23.08.2022. године;
5. Услови МУП-а, Сектор за ванредне ситуације Крагујевац, број: 217-13787/22-1 од 25.08.2022. године.

Поред тога, исходована су Мишљења надлежних институција везаних за овај пројекат, и то мишљења: Завода за заштиту природе, а везано за еколошку мрежу NATURA 2000 и Министарства за заштиту животне средине о потреби процене утицаја на животну средину.

3.2. Законска регулатива

Прописаним поступком израде Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима Европска инвестициона банка налаже придржавање правног оквира прописаног домаћом и европском законском регулативом.

Када се говори о домаћем законодавству, основни закон представља Закон о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020 и 52/2021), којим се ближе уређују услови и начин уређења простора, уређивања и коришћење грађевинског земљишта и изградња објекта. Такође, законом су утврђене смернице за израду пројеката, вршење надзора над применом одредаба наведеног закона и инспекцијски надзор и остала питања од значаја за уређење простора, уређивање и коришћење грађевинског земљишта и за изградњу објекта.

У правном систему Републике Србије, поступак процене утицаја на животну средину регулисан је Законом о процени утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004 и 36/2009), којим се уређује поступак процене утицаја за пројекте који могу имати значајне утицаје на животну средину, садржај студије о процени утицаја на животну средину, учешће заинтересованих органа и организација и јавности, прекогранично обавештавање за пројекте који могу имати значајне утицаје на животну средину друге државе, надзори и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину.

Према дефинисаној процедури у Закону о процени утицаја, Студија о процени утицаја се обавезно ради за оне пројекте који се налазе на Листи I Уредбе о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС", бр. 114/2008), а за оне пројекте који су на Листи II, се подноси Захтев за одлучивање о потреби израде студије на процену утицаја на животну средину надлежној институцији.

Важећи закони и подзаконски акти Републике Србије у области заштите животне средине дати су у прилогу бр. 1. овог документа.

ЕУ Директиве које се односе на хоризонтално законодавство:

- Strategic Environmental Assessment (SEA) - 2001/42/EC
- Environmental Impact Assessment (EIA) – 2011/92/EEC i 2014/52/EC
- Public Access to Environmental Information – 2003/4/EC
- Public participation - 2003/35/EC

ЕУ Директиве које се односе на квалитет ваздуха:

- Directive 2008/50/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on ambient air quality and cleaner air for Europe
- Daughter Directives (SO₂, Nox, Pb) – 99/30/EEC
- Quality of Fuels – 93/12/EEC
- Emissions of Non-Road Mobile Machinery – 97/68/EC, the amendments Directive 2002/88/EC, Directive 2004/26/EC, Directive 2006/105/EC, Directive 2010/26/EU, Directive 2011/88/EU, and the last amendment Directive 2012/46/EU:

ЕУ директиве које се односе на управљање отпадом:

- Incineration of Waste – 2000/76/EEC
- Packaging Waste – 94/62/EEC
- PCBs/PCTs – 96/59/EC
- Sewage Sludge – 86/278/EEC
- Landfill of Waste – 99/31/EEC

ЕУ Директиве које се односе на квалитет вода:

- Water Framework Directive – 2000/60/EEC
- Urban Waste Water Treatment – 91/271/EEC i 98/15/EEC
- Nitrates – 91/676/EEC
- Drinking Water – 98/83/EEC

ЕУ Директиве које се односе на буку:

- Motor Vehicle Exhaust System – 70/157/EEC
- Noise Emissions from Motorcycles – 97/24/EEC
- Household Appliances – 86/549/EEC

4. ОСНОВНИ УСЛОВИ

Изради Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима пројекта изградње зелене и шарене пијаце на к.п. бр. 150/6, КО Баточина (варошица) приступило се на основу Уговора број 284/22 закљученог дана 13.06.2022. између Министарства управе и локалне самоуправе и предузећа BMD Bau doo Beograd.

Будући да се предметни Пројекат финансира средствима Европске инвестиционе банке, Министарство државне управе и локалне самоуправе Републике Србије је у обавези да испоштује све захтеве дефинисане еколошким и социјалним стандардима Европске инвестиционе банке, који су усвојени 2018. године, а којима је прописана обавезна израда Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима - ESMP (Environmental and Social Management Plan) уз Пројекат.

Тиме се, на адекватан начин уређује оквир за за усклађивање техно-економских, друштвених и природних система у целокупном развоју, укључујући и просторни развој. На принципима одрживости користе се природне и антропогене вредности са тенденцијом очувања и унапређења квалитета чиниоца животне средине за будуће генерације. То се постиже разматрањем и укључивањем кључних аспеката животне средине у припрему и усвајање планова, пројеката и програма, утврђивањем услова за очување природних и створених вредности. У превентивном смислу, свака активност је планирана, односно свако планско решење је коципирано с циљем да се спрече или смање негативни утицаји, обезбеди рационално коришћење ресурса, а ризик од акцидената и негативних утицаја на људе сведе на минимум.

4.1. Преглед природних карактеристика

4.1.1. Опис макролокације

Општина Баточина је позиционирана у централној Србији. Територија општине Баточина простире се на повшини од 136 km². Центар општине је варошица Баточина, која је лоцирана у северном делу општинске територије. Општина Баточина се граничи са севера и североистока лаповском, истока свилајначком, југоистока јагодинском, југозапада и запада крагујевачком и са запада и северозапада рачанском општином.

Слика 4.1.1.1. Макролокација општине Баточина

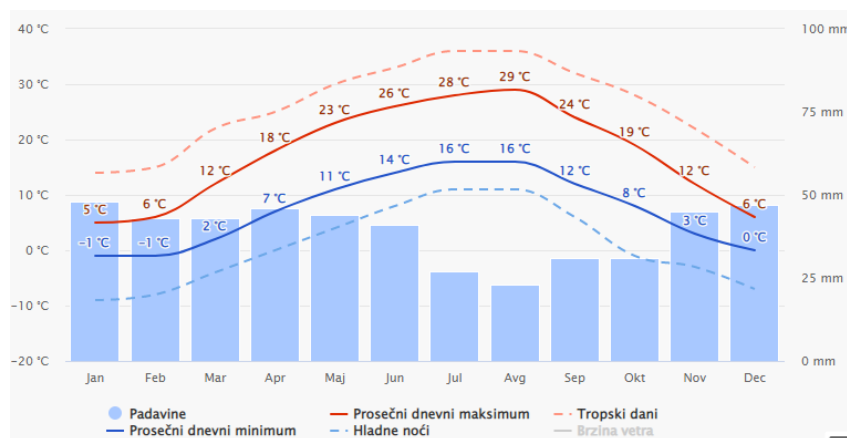
Општина Баточина захвата крајњу југозападну страну Доњовеликоморавске котлине и сливно подручје доњег тока Лепенице и смештена је у источном пределу Шумадије. Кроз општинску територију пролази магистрална железничка пруга Београд-Ниш-Скопље, као и пруга на релацији Лапово-Крагујевац-Краљево. Најзначајнији је магистрални пут Баточина-Крагујевац-Кнић-Чачак и Коридор Х. Општина се налази на удаљености од 125 km од Београда и Ниша, док је од Крагујевца удаљена 26 km.

4.1.2. Климатске карактеристике предметног подручја

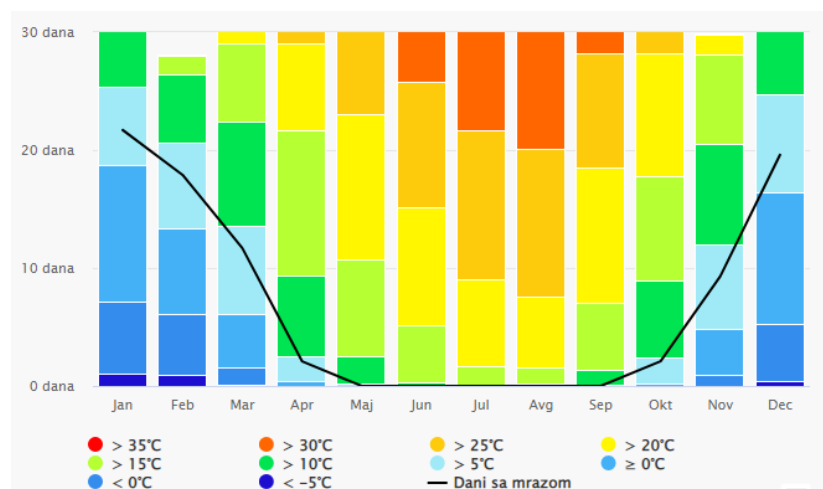
Климу територије општине Баточина одликује регионални тип климата средњег дела Шумадије, тј. умерено – континентална клима са специфичностима које се манифестују као елементи хумидне и микротермалне климе.

Просечна вредност температуре ваздуха износи 11,5°C. Најтоплији месец је јул, са просечном температуром од 22°C, а најхладнији јануар, са просечном температуром од -1°C. Највиша средња месечна максимална температура ваздуха била је у јулу (28,8°C), а најнижа у јануару (3,4°C). Средњи годишњи максимум температуре ваздуха има вредност 16,8°C. Најнижа средња месечна минимална температура ваздуха износила је у јануару – 3,8°C, а највиша минимална у јулу 15,2°C. Средња годишња минимална температура ваздуха има вредност 6,2°C. Разлика између средњих годишњих максималних и средњих годишњих минималних температура ваздуха износи 10,6°C.

На основу изложених података може се закључити да баточинско подручје карактеришу топлије јесени од пролећа, што потврђује владавину умерено - континенталне климе.

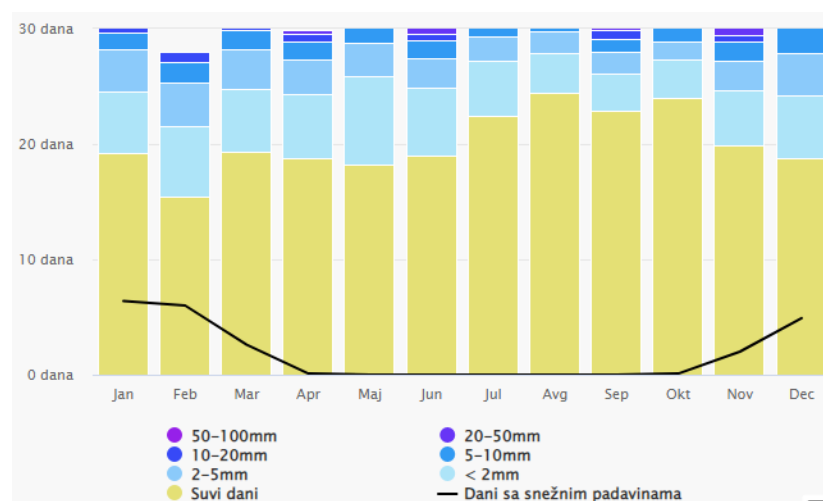

Слика 4.1.2.1. Приказ просечних температура и падавина за општину Баточина

Слика 4.1.2.2. Приказ максималних температура за општину Баточина

Просечне годишње падавине износе 550mm, највише падавина има у јуну, просечно 83mm, а најмање у фебруару, 32mm. Највлажнији месец је децембар са просечном влажношћу од 79%, док је септембар, са 39%, најсувљи месец у години. 92 дана у години температуре су преко 25°C, док су јако ниске (испод нуле), 96 дана. Највећи број сунчаних сати има јун – 8.8 h /дан, а најмањи број децембар – 2.1 h/дан.

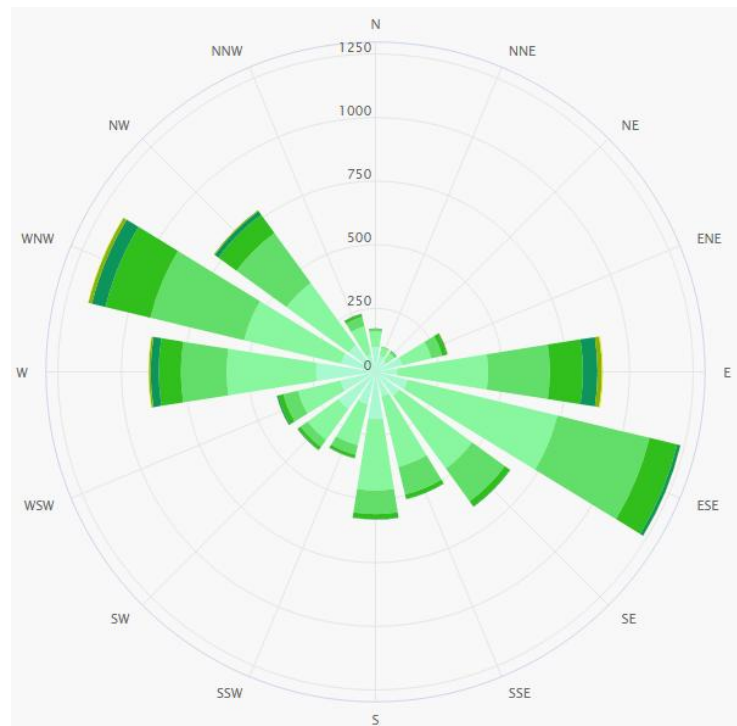

Слика 4.1.2.3. Приказ количине падавина за општину Баточина

Ветар је веома важан елемент поднебља овог подручја, јер утиче на температуру ваздуха, његову влажност, испаравање и количину падавина. Сем тога, ветар има утицаја и на привредне делатности.

На подручју општине доминирају источни и југоисточни ветрови који су кошавског карактера, као и западни и северозападни ветрови.

Такође, треба истаћи да у баточинском подручју има доста тишина, што зависи од опште расподеле ваздушног притиска и рељефа у целини. На крају, треба нагласити да су јаки, олујни ветрови реткост, а и када се јаве онда је то у зимским месецима.

Слика 4.1.2.4. Приказ руже ветрова за општину Баточина

4.1.3. Опис педолошких, геоморфолошких и хидрогеолошких карактеристика

Педолошки састав земљишта је један од веома значајних услова за гајење разних пољопривредних култура, као и за травну и шумску вегетацију. Дејством разних фактора створени су разноврсни типови и подтипови тла на релативно малом простору баточинске општине. На њихов размештај од великог утицаја су били рељеф и геолошки састав подлоге и климатске прилике. У долинским равнинама Лепенице и Велике Мораве и њихових већих притока заступљен је алувијум, на терасама и нижем побрђу јавља се местимично смоница, а на вишем побрђу апсолутно преовлађују гајњаче. Матични супстрат на коме су се образовала земљишта на подручју баточинске општине јесу језерски седименти, што је касније уз суви климат допринело формирању земљишта типа гајњача и смоница.

На територији општине Баточина, због различитог утицаја геолошког састава, рељефа, климе, вегетације и антропогених активности, разноврсне су хидролошке одлике. Подручје ове општине одводњавају реке Лепеница и Велика Морава. Лепеница је главни водоток области и њен доњи и један део средњег тока припада баточинској општини. Она протиче

кроз средишњи део општине. Велика Морава је гранична река источног дела општинске територије.

Површинске воде имају велики значај за становништво и пољопривреду уопште. Хидрографска мрежа је на територији баточинске општине прилично разграната, као последица вододржљивог слоја земљишта и равномерне количине атмосферског талога. Извори се јављају готово свуда у подножју страна на додиру песка и глине, кречњака и шкриљаца.

На простору општине Баточина заступљен је већи број извора који се најчешће јављају на контакту водопропусних и непропустљивих слојева. Најбројнији су извори у орографски вишим деловима општине, тј. на долинским странама. Извори су одувек имали велики водопривредни значај, јер служе за водоснабдевање сеоских насеља. Данас је већина њих каптирана. Квалитет подземне воде је различит. Вода је била тврда – кречњачка или у нижим деловима често загађена и мирисала је на блато. Све већа потреба и потрошња воде у разне сврхе захтевала је изналажење квалитетних подземних вода и њихово коришћење. Знатан део територије баточинске општине изграђен је од речних наноса који су познати као најбољи колектори са одличним могућностима експлоатације подземних вода.

4.1.4. Опис флоре и фауне посматраног подручја

У прошлости су шуме биле главни биљни покривач овог подручја. Оне су крчене у највећој мери где год је земљиште могло да се искористи за обраду. Уместо шума на искрченом земљишту се јављају биљне културе тако да је првобитни шумски покривач у потпуности приведен култури.

Међу ранијим храстовим шумама и луговима у нижим деловима котлина поред Велике Мораве и Лепенице биле су распрострањене углавном оне врсте које траже већу количину влаге: јова, врба, храст лужњак, црни јасен и бели јасен. Поменуте врсте су чиниле те раније простране лугове. Лишћари су такође заступљени багреном, тополом, а четинари црним и белим бором, смречом, јелом и др. Шумски покривач је разређен, прилично деградиран и лошијег је квалитета.

Травна вегетација је после шумске најзаступљенији тип вегетације. Заступљене су долинске и брдске ливаде.

На територији општине Баточина, у долинама Велике Мораве, Лепенице и њихових притока распрострањене су следеће антропогене биоценозе: кукурузишта, жита, шећерна репа, сунцокрет, луцерка, крмно биље и сл. У нижем делу побрђа је појас виногорја, прошаран воћњацима и ораницама, а у вишем делу побрђа, такође су виногради, али има и ораница. У алувијалној равни су углавном распрострањене оранице под житима, крмним културама и ливадама.

Животињски свет шуме чине инсекти (губар, мрав, јеленак, рани лептири), водоземци и гмизавци (корњача, шумска жаба, гуштер...), сисари (зец, јазавац, веверица, лисица, миш, куна) и птице (сова, детлић, орао...).

4.2. Преглед културних и социо - економских карактеристика

4.2.1. Археолошке и историјске карактеристике

Општина Баточина обилује многобројним археолошким налазиштима која потичу из различитих доба, међу којима су: Јерино брдо, Донић брдо, Смрдан, Шупљаја, Виногради, Саставци, манастир Сурчинак, Дрвник, Црквине и манастир Грнчарица.

Такође, на територији општине Баточина евидентирана су бројна спомен обележја, која уживају различите нивое заштите, и то су: споменик жртвама Првог и Другог светског рата у Бадњевацу, спомен - чесма посвећена борцима из Првог светског рата у Доброводици, црква брвнара из 19. века и споменик жртвама из Првог светског рата и НОБ-а у Брзану, споменик жртвама НОБ-а у Црном Каоу, споменик жртвама НОБ-а у Кијеву и споменик погинулим војницима црвене армије у Баточини.

4.2.2. Демографски подаци

Према попису становништва из 2011. године општина Баточина броји 11760 становника, док према новијим подацима Републичког завода за статистику број становника процењује се на 10594 становника, са густином насељености од 78 становника/km². Просечан број чланова домаћинства износи 3,15.

Већински, становништво је српске националности (97,90%), насељено у 11 насеља – Бадњевац, Баточина, Брзан, Градац, Доброводица, Жировница, Кијево, Милатовац, Никшић, Прњавор и Црни Као. Граничи се са општинама Лапово на северу и североистоку, Свилајнцем на истоку, Јагодином на југоистоку, Крагујевцем на југозападу и западу и општином Рача на западу и северозападу.

Етничка структура представља приказ расподеле народа по етничкој припадности, изражена квантитативно, најчешће процентуално. Мада на територији општине Баточине живе готово сви југословенски народи и народности, ипак се за становништво ове општине, може рећи да је етнички хомогено, јер је српски живаљ изразито најбројнији.

Становништво општине Баточине по етничкој структури чине углавом Срби – 98,36 % укупног становништва. У знатно мањем броју су заступљени Црногорци – 0,47 %, Роми – 0,31 %, Македонци – 1,23 %, Југословени – 0,07 % и Хрвати – 0,07%, док су остале народности у сасвим незнатном броју. Оваква хомогеност је пре свега, резултат друштвено – историјских кретања у прошлости.

4.2.3. Економски подаци (запосленост, привреда и остало)

Повољан саобраћајни положај општине погодује развијању индустрије. Баточина је од 1886. године железничком пругом спојена са Лаповом и Крагујевцом. Управо је близина Крагујевца допринела убрзаном развоју индустрије. Инвестициона улагања у изградњу индустријских објеката и спровођење мера за повећање производности рада, омогућили су да Баточина у релативно кратком временском периоду оствари напредак, нарочито после осамдесетих година 20. века.

Основне гране привреде у баточинској општини су: пољопривреда, индустрија, занатсво, трговина, саобраћај, туризам и угоститељство.

Пољопривреда баточинске општине има веома значајну улогу у њеној свеукупној привреди. Она је водећа привредна грана по обиму производње и учешћа у укупном националном доходу, као и по запослености локалног становништва.

На релативно малој површини територије баточинске општине могу се издвојити следећи рејони:

- ратарско-повртарски,
- ратарско-воћарски регион, и
- воћарско-ливадско-сточарско-шумски регион.

Такође, сточарство је најзначајнија грана производње у пољопривреди баточинске општине. Сточарство је најтраженији део пољопривреде, јер њени производи (месо, маст, млеко, јаја) спадају у главне прехранбене производе становништва. Власници ситног пољопривредног газдинства у баточинској општини гаји више врста стоке, односно говеда, свиње, овце, коње и живину, а један број газдинстава држи и пчеле.

5. УТИЦАЈ ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И ДРУШТВЕНЕ АСПЕКТЕ

Процена утицаја на животну средину и друштвене аспекте представља значајну карику у примени стратегије одрживог развоја. Потреба за еколошким и социолошким вредновањем пројекта, различити циљеви које је потребно испунити и све израженији захтеви друштвених група које могу бити захваћене пројектом захтевају расположивост информацијама потребним за сагледавање потенцијалних утицаја, намећу неопходност развоја посебних приступа за процену утицаја на животну средину и друштво.

Развој методологије за процену утицаја изискује висок ниво познавања директних и индиректних утицаја различите природе и могућих нежељених последица на животну средину и друштво.

Предметним планом обухваћени су потенцијални утицаји Пројекта, који ће у овом поглављу детаљно бити разрађени посматрајући са свих еколошких и друштвених аспеката, у циљу утврђивања могућег обима и величине утицаја, сложености и вероватноће, трајања и учесталости, могућности понављања нежељених утицаја са последицама у животној и друштвеној средини. Потенцијални утицаји које треба анализирати и разматрати су:

- У току припремних активности за реализацију Пројекта;
- У току извођења планираних радова;
- У току и за време редовног рада;
- У случају акцидента на локацији или зонама утицаја;
- У случају престанка рада.

5.1. Методологија процене утицаја на животну средину и друштвене аспекте

Опасност је све што може изазвати потенцијалну штету, којом могу бити захваћени људи, имовина, животно окружење, а могу да изазову повреде на раду, болести, оштећења и сл.

Појам ризика се може дефинисати и као калкулисана прогноза могуће штете, односно у негативном случају губитка или опасности. Степен ризичности предстваља функцију вероватноће и опасности од неке штете.

Ризик је производ неизвесности будућих догађаја и део је сваког процеса и система. То је чињеница о којој свака организација треба да води рачуна, јер неизвесност будућих догађаја може да утиче на било коју организацију, без обзира на делатност.¹

Све већи број расположивих података о утицају антропогеног дејства у животној средини, развој многих модела за симулацију различитих процеса, нове информационе и комуникационе технологије представљају неопходну подршку за квалитетну и тачну процену утицаја.

За процену утицаја на животну средину и социјалне аспекте коришћена је метода рангирања значајности ризика у односу на израчунати ризик.

¹ Димитријевић Љиљана, Марчетић Ненад, Ризик у ISO 9001:2008, Фестивал квалитета 2009, Крагујевац

Табела 1 - Вероватноћа/ учесталост појаве аспеката и утицаја

Опис (када се може појавити ризик и учесталост појаве)	Оцена
Ретка учесталост (једном годишње и ређе)	1
Мала учесталост (једном у шест месеци)	2
Средња учесталост (једном - два пута месечно)	3
Велика учесталост	4
Свакодневна учесталост	5

Табела 2 - Последице појаве утицаја на животну средину

Опис (које су последице које ризик оставља)	Оцена
Без последица на животну средину	1
Благе последице на животну средину	2
Значајне последице на животну средину	3
Озбиљне последице по животну средину, генерисање опасног отпада	4
Врло озбиљне последице по животну средину, директно угрожавање флоре и фауне	5

Квантификација је неопходна ради лакшег разумевања наведених корака. Озбиљност ризика се може утврдити множењем вероватноће да се догађај деси са потенцијалним негативним утицајем на препознате индикаторе стања животне средине.

Озбиљност ризика = Вероватноћа догађаја x Последице догађаја

$$R = V \times P$$

		Вероватноћа/учесталост појаве ризика				
R = V x P		Ретко	Мало вероватно	Могуће	Врло вероватно	Готово извесно
Последице/утицај	Врло озбиљне последице	5	10	15	20	25
	Озбиљне последице	4	8	12	16	20
	Значајне последице	3	6	9	12	15
	Благе последице	2	4	6	8	10
	Без последица	1	2	3	4	5

Врста ризика
Значајан ризик
Средња значајност
Мање значајан ризик
Нема ризика

На основу приложених критеријума за оцењивање величине утицаја извршен је процес анализе и вредновања (евалуације) ризика на животну средину и друштвене аспекте предменог пројекта. Исти је приказан у наредним табелама за сваки од објеката.

		Опис утицаја	Процена		
Процес	Индикатор	Опис утицаја на индикаторе	Вероватноћа	Последица	Ризик (ВхП)
ПРЕ ПОЧЕТКА РАДА - извођење радова	Површинске и подземне воде	Негативан утицај на квалитет подземних вода може се очекивати у случају акцидента, односно процуривања и изливања нафтних деривата из ангажоване механизације, чиме би подземне воде директно биле изложене неповратном загађењу. С обзиром да нафта и њени деривати чине смешу великог броја угљоводоника, али и изузетно токсичних компонената попут РСВ-а, РАН-ова и тешких метала, њихово доспевање у подземне воде би угрозило њен физичко - хемијски и еколошки квалитет. Такође, квалитет подземних вода може бити угрожен током фундирања, што може изазвати привремене промене водног режима и допринети продирању загађења, конкретно у случају продирања атмосферских, потенцијално зауљених вода, услед чега би се променио њихов квалитет. С обзиром да површину терена изграђују стенске масе повољних хидрогеолошких карактеристика и то: од добро пропусних песковито - шљунковитих квартарних седимената на површини терена, па до слабо непрпусних и веома слабих пропустљивости, које одликује ниска вредност коефицијента филтрације, загађење површинских и подземних вода је сведено на минимум. Уколико би дошло до акцидента већих размера у погледу изливања значајне количине уља и нафтних деривата из ангажоване механизације, која се задржи на површини тла, може се десити да у случају атмосферских падавина и услед природног нагиба терена, спирањем контаминант доспе у реку и тиме наруши њен квалитет.	2	4	8

	Земљиште	Предметна локација намењена је грађевинској намени, односно изградњи пијаце. Пре саме изградње објекта планирано је рушење. За време уклањања предвиђених објеката и изградње пијаце одређена површина земљишта биће привремено заузета за смештај опреме и складишног простора. Заузетост простора је временски ограничена на период трајања грађевинских радова на рушењу и изградњи објекта Зелене пијаце, који је дефинисан динамиком извођења радова. У наведеном периоду постоји опасност од загађивања земљишта у случају неадекватног одлагања генерисаног отпада (шут, дрво, опека, метал и остало) насталим као последица рушења и у случају неадекватног складиштења грађевинског материјала, потребним за изградњу пијаце. Потенцијални негативни утицај би се остварио уколико би отпад од рушења и грађевински материјали били у директном контакту са земљиштем, где у случају атмосферских падавина може доћи до продирања контаминанта у земљиште. Такође, потенцијални негативан утицај на квалитет земљишта може се очекивати у случају хазардних ситуација уколико дође изливања нафте и њених деривата из ангажоване механизације, која је предвиђена за извођење радова. Њиховим доспевањем у земљиште при наведеној акцидентној ситуацији, остварује се изразито негативан утицај на микрофлору земљишта, будући да су све претходно наведене компоненте нафте и њених деривата означене као X15 карактеристика према Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада, а која је означена као опасна по животну средину, односно медијум са којим дође у додир.	2	3	6
--	----------	---	---	---	---

	Емисије у ваздух	Током извођења грађевинских радова на уклањању објекта и изградњи новог објекта Зелене пијаце очекују се емисије у ваздух које проистичу од сагоревања погонског горива ангазоване механизације и алата (CO, NOx, VOCs, SO2 и PM честице). На загађење ваздуха утичу и емисије прашине, које ће настајати као последица манипулисања генерисаним грађевинским отпадом које ће настајати у току радова и кретање грађевинске механизације. Емисије у ваздух могу краткотрајно, епизодно довести до прекорачења граничних вредности.	3	2	6
	Бука и вибрације	Рад ангазоване механизације праћен је емисијом испрекидане буке и вибрација, нарочито при форсираном раду. Ове емисије су краткотрајне, локалног карактера, односно временски и просторно ограничене. Такође, негативни утицаји у погледу прекорачења комуналне буке условљени су предвиђеном динамиком извођења радова и искључују њихову појаву по завршетку активности на извођењу Пројекта.	3	1	3

У ТОКУ РАДА ПРОЈЕКТА	Површинске и подземне воде	Загађење изазвано отпадним водама које могу негативно утицати на квалитет подземних воде проистичу од санитарно - фекалних и атмосферских отпадних вода. Уколико би атмосферска вода дошла у контакт са неадекватно одложеним отпадом, који се налази ван водонепропусне подлоге, односно директно на земљишту, новонастала атмосферска отпадна вода би била додатно органски оптерећена. Спајању атмосферске канализације са градском канализационом мрежом претходи сепаратор лаких нафтних деривата. Проласком овако настале отпадне воде кроз сепаратор органско загађење неће изостати, већ ће само запрљати филтер и смањити његову ефикасност, што би негативно утицало на квалитет површинске воде. Потенцијални негативан утицај на подземне воде представљају акцидентне ситуације уколико би дошло пуцања цевовода и њиховог изливања, при чему се негативно деловање остварује при директном контакту отпадних вода са медијумом, на месту изливања. Изливање санитарно - фекалне воде из септичке јаме може да изазове органско оптерећење подземних вода, првствено азотним једињењима (амонијака), али и патогеним организмима, који могу да доведу до аноксичних услова средине и изазову промене у квалитету подземне воде. Зауљене атмосферске воде настају када атмосферска отпадна вода дође у контакт са површинама по којој се крећу возила (приступне саобраћајнице и паркинг). Зауљене атмосферске отпадне воде су такође носиоци органског загађења, с тим да за разлику од санитарно - фекалних садрже и изузетно токсична једињења попут РСВ-а, РАН-ова и тешке метале, и тиме трајно контаминирају медијум и утичу на квалитет због своје опасне карактеристике. Иако су подземне воде у хидрауличној вези са реком Лепеницом, која се налази на 100 m удаљености, вероватноћа негативног утицаја на угрожавање њеног квалитета је минимална будући да предметни терен одликују повољне хидрогеолошке карактеристике са аспекта водонепропусности.	2	4	8
--	---------------------------------------	---	----------	----------	----------

	Земљиште	Потенцијални утицај потиче од свакодневних радних активности у погледу генерисања комуналног, рециклабилног и органског отпада, који настаје као резултат рада и саме специфичности намене предметног простора. Угроженост земљишта, као необновљивог (тешко обновљивог) природног ресурса може бити изазвана неадекватним руковањем отпадом (неправилна сепарација и складиштење отпада ван предвиђеног простора на пијачном комплексу или директно на земљишту) који настаје као резултат редовног рада. У случају контакта неадекватног складиштеног нпр. органског отпада директно на земљишту, исто ће проузроковати загађење земљишта органском материјом. Пуцање цеви санитарно - фекалне и атмосферске канализације би изазвало акцидентну ситуацију, при којој би дошло до изливања отпадних вода, при чему би земљиште на месту изливања отпадних вода на локацији и ван локације пијачног комплекса било директно угрожено. Сви наведени потенцијални утицај имају последицу нарушавања природног квалитета посматраног медијума.	2	3	6
	Емисије у ваздух	Емисије у ваздух проистеклих од рада електронских уређаја, грејања/хлађења, осветљења и сл. Емисија загађујућих материја из транспортних средстава за довоз/одвоз робе намењене за продају, који настају као продукт сагоревања погонских горива.	3	1	3
	Пожар	У току рада пројекта препознате су акцидентне ситуације у погледу појаве пожара и појаве земљотреса, где може доћи до хазардних утицаја на животну средину. Али се не очекује у већем обиму и већој мери. За разлику од земљотреса који се дефинише као природна појава и чији се настанак и утицаји не могу предвидети, појава пожара је размотрена и разрађена у оквиру пројектне документације, од превенције алармирањем људства и надлежних служби до поступања у случају његовог евентуалног настанка, до доласка и реаговања надлежних служби.	1	5	5
	Земљотрес		1	5	5

ПО ПРЕСТАНКУ РАДА ПРОЈЕКТА	Демонтирање уграђене опреме	По престанку рада овог Пројекта, може се очекивати настанак електронског отпада услед демонтирања инсталиране опреме. Одређени делови система (нпр. противпожарно пуњење или пуњење за ВФР систем грејања) садрже опасне карактеристике, у случају неправилне манипулације може доћи до значајнијег утицаја на животну средину. Приликом демонтирања може доћи до емисије буке и вибрација, која потиче од рада машина и опреме за демонтирање, али се ради о тренутном утицају.	1	2	2
-----------------------------------	-----------------------------	--	---	---	---

5.2. Потенцијални утицај Пројекта на животну средину

Као што је већ показано у табелама процене утицаја, у свим фазама који су посматрани кроз процену утицаја не очекује се значајан утицај на животну средину. Углавном се очекује утицај у оквиру фазе извођења радова, када активности тангирају са медијумима животне средине и то у погледу:

- генерисања чврстог отпада који је тренутног карактера и применом адекватних мера овај утицај може бити сведен на најмању могућу меру;
- емисије гасова и честица прашине у току извођења радова у атмосферу, али како је ова емисија просторно и временски ограничена утицај се посматра као занемарљиво мали;
- емисија буке и вибрација, такође потиче од извођења радова, али како је ова емисија просторно и временски ограничена утицај се посматра као занемарљиво мали;
- појава отпадних вода је регулисана пројектовањем одговарајуће канализационе мреже за сваку врсту генерисане отпадне воде са прикључењем на постојећу канализациону мрежу;
- коришћење пијаће воде као ресурса је регулисано тако што се сваки објектат снабдева са постојеће водоводне мреже, тако да нема додатног коришћења ресурса;
- коришћења других природних ресурса, као што је земљиште, нема, јер се за све пројекте ради о реконструкцијама или побољшању постојеће инфраструктуре;
- акцидентне ситуације нису очекиване али су предвиђене, у погледу изливања уља и нафтних деривата у фази извођења радови и/или појаве пожара и земљотреса у току рада Пројекта.

Разматрањем пројектне документације уочени су и позитивни утицаји на животну средину, и то:

- применом свих принципа који су дефинисани овим планом, а нарочито у погледу извођења радова, доводи до правилног управљања отпадом и примени хијерархији управљања отпадом;
- наведени пројекат нема утицај на подземну и површинску воду, користи постојећу инфраструктуру на рационалан начин;
- примена система за гашење пожара који користи гас који не спада у групу стакленичких гасова;
- примена најбољих доступних технологија доприноси заштити животне средине.

5.3. Потенцијални утицај Пројекта на друштвене аспекте

Друштвени утицаји који произилазе као резултат Пројекта изградње Зелене пијаце у Баточини су следећи:

- утицај на здравље и безбедност на раду,
- утицај на јавно здравље и безбедност заједнице,
- утицај на повећање могућности за запослење,
- утицај на начин стицања средстава за живот,
- унапређење генералне безбедности купаца и запослених;
- утицај на начин коришћења земљишта.

Пројекат не предвиђа откуп земљишта, присилно пресељење или губитак имовине, приступа имовини или губитка средстава за живот или приступа средствима за живот, те стога неће утицати на демографска кретања и демографске промене. Не очекују се значајни безбедносни ризици у току извођења радова предложених пројектних елемената, све док се поштују превентивне мере при рушењу и извођењу радова и поштују правила струке при реализацији сваке врсте радова.

Реализација предметног Пројекта подразумева изградњу новог пијачног комплекса са делом зелене и шарене пијаце, што ће довести до побољшања у социјалној, здравственој и економској сфери уз истовремени допринос становништву и локалној заједници Општине Баточина.

6. Environmental and Social Management Plan - ЕСМП план

У току процене утицаја на животну средину процена утицаја на идентификоване индикаторе животне средине посматрана је у свим фазама Пројекта изградње Зелене пијаце на к.п. бр. 150/6, КО Баточина (Варошица), односно у фази реализације Пројекта, фази у току рада Пројекта и по престанку рада Пројекта. С тим у вези је у оквиру Плана примене мера за ублажавање управљања животном средином и становништвом истим обухваћена фаза пројектовања и извођења радова, фаза редовног рада Пројекта и по престанку рада. Применом прописаних мера се очекује значајно смањење негативног утицаја и састоји се из три дела:

- План ублажавања утицаја на животну средину и друштвену заједницу;
- План мониторинга и утицаја на животну средину и друштвену заједницу;
- Укључивање заинтересованих страна и извештавање са јавних консултација.

У оквиру Плана је дата и организациона структура, односно дефинисане су одговорности за сваку активност из Плана и то од контроле Носиоца пројекта до особе која је задужена за реализацију прописане мере.

План мониторинга подразумева тачно дефинисање параметара који се прате, начине контроле, динамику контроле, важеће стандарде и критеријуме, као и институционалну одговорност за праћење и надзор.

Укључивање заинтересованих страна се врши на основу политике заштитних мера Међународних финансијских институција. За План управљања животном средином и друштвеним аспектима одржаће се јавна презентација заинтересованој јавности. Презентација се врши у складу са Еколошким и социјалним стандардима ЕИБ и Стандардом 10, који се односи на укључивање заинтересованих страна и биће доступна локалним заједницама у просторијама Општине, и на електронској презентацији која ће бити објављена на сајту општине.

Учешће заинтересованих страна се остварује са циљем да се разуме природа и интензитет друштвених утицаја и утицаја на животну средину. Јавни увиди су један од начина да се добије повратна информација од заинтересованих страна и да се локална заједница укључи у имплементацију пројекта. Заинтересоване стране имају опцију да користе жалбени механизам који је јавно доступан.

6.1. План ублажавања утицаја

Према извршеној процени утицаја на животну средину и становништво пројекта изградње зелене пијаце у Баточини чији су описи дати у поглављу 2. утврђено је да је негативан утицај на животну средину оцењен као веома мали до средње значајан. А применом мера за ублажавање утицаја у свим фазама остварује се контрола наведених утицаја и утврђивање начина за побољшање животне средине и становништва и односе се на све фазе Пројекта – фаза пројектовања и извођења, фаза редовног рада и фаза престанак рада.

Министарство државне управе и локалне самоуправе је задужено за имплементацију пројекта, односно Министарство руководи пројектовањем, надзором и одабиром извођача радова, ради успешне примене Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима.

На основу Плана управљања заштитом животне средине и друштвеним аспектима, Извођач припрема свој план управљања заштитом животне средине који се ослања на овај План, а исти мора бити одобрен од стране Инвеститора. Извођач ће бити обавезан да га се придржава и да га примењује уз стално надгледање спровођења Плана од стране Консултанта за надзор над извођењем пројекта на градилишту.

Извођач је у обавези да одреди квалификовано одговорно лице за примену мера заштите животне средине које су прописане планом, а које ће бити одговорно за усклађеност између извођења радова, животне средине и Плана управљања заштитом животне средине. Инвеститор треба и независно да прати радове, и уколико се уочи нека неправилност, то се преноси стално присутном Надзору, а он даље Извођачу.

Извођачев План управљања заштитом животне средине обухвата следеће:

1. Елаборат о уређењу градилишта - садржи процедуре за постављање и безбедно функционисање градилишта у циљу очувања безбедности и здравља на раду, очувања средине локалне заједнице и природних ресурса;
2. У оквиру Елабората о уређењу градилишта мора постојати дефинисан План организације градилишта - опис и распоред подручја, са опремом за одржавање и складишних објеката мазива и горива, јасно обележених места за привремено одлагање, односно складиштење отпада;
3. План управљања отпадом - садржи детаље привременог складиштења отпада, транспорт отпада и третман пре коначног одлагања или рециклаже (овлашћени оператер са одговарајућим дозволама). За складиштење отпада у чврстом и течном стању се морају применити све мере које су прописане Законом о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 - др.закон) и Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада (“Сл. гласник РС”, бр. 92/2010 и 77/2021), и обавезно је да се прати сав отпад који напусти градилиште, у складу са надлежностима. Као део Плана, од Извођача се очекује да изради документа о кретању отпада/опасног отпада по којима се успоставља ланац одговорности за отпад по напуштању градилишта. Извођач радова је у обавези да сваку врсту отпада прикупља и чува засебно, на организован и контролисан начин, према одредбама Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 - др.закон), Закона о

амбалажи и амбалажном отпаду („Сл.гласник РС” бр. 36/09 и 95/18 - др.закон), Правилника о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада („Сл.гласник РС” бр.92/10), Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл.гласник РС” бр.56/10), Правилника о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упуством за његово попуњавање („Сл.гласник РС” бр.95/10) и Правилника о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Сл.гласник РС” бр.98/10).

4. Бука - сва опрема треба да буде лиценцирана и одобрена у складу Правилником о буци коју емитује опрема која се употребљава на отвореном простору ("Сл. гласник РС", бр. 1/2013). Ово важи за све машине, возила и градилишта где бука и вибрације имају утицај. У складу са Законом о заштити од буке, Извођач је одговоран да обезбеди да бука и вибрације не утичу на локално становништво. Радови треба да буду ограничени;
5. План смањења емисија прашине - током извођења радова, када се може створити прашина, Извођач ће пратити услове на месту извођења, и примену мера контроле прашине и прскање водом на изложеним површинама;
6. План за хитне одговоре - садржи процедуре за реаговање у ванредним ситуацијама у случају несреће или већих акцидената, како би се заштитили људи, имовина и природни ресурси. Треба навести коју опрему треба доставити на лице места, како би се ублажиле последице;
7. План чишћења градилишта и уклањање објеката Извођача и део је Елабората о уређењу градилишта. Извођач радова одговоран је за чишћење градилишта. Ово укључује уклањање свих отпадних материјала, машина и контаминираних земљишта. У складу са Законом о заштити животне средине, након завршетка радова, отпад не остаје на лицу места. Уколико Извођач не уклони отпад, Наручилац има право да обустави исплату и организује чишћење, чији ће трошкови заједно са административним трошковима бити урачунати у коначну исплату;
8. План жалби - средства помоћу којих локално становништво и друга лица на која утиче овај пројекат могу скренути пажњу и упутити притужбе тј. начин на који и коме оне могу бити упућене (поглавље 6.4, Жалбени механизам).

Извођач треба да идентификује потенцијалне опасности пре почетка извођења радова.

План безбедности и здравље на раду (План превентивних мера и Елаборат о уређењу градилишта)

Планом примене мера безбедности и здравља на раду обезбеђује се у току извођења радова прописана и адекватна безбедност радника. На овај начин путем превенције и директног надзора у току извођења радова непосредним извршиоцима обезбеђују се и стварају услови за безбедан и сигуран рад. Планом примене мера безбедности и здравља на раду се описују или графички представљају средства личне заштите, мере заштите од опасних делова алата и механизације, начин обезбеђења делова оплата и скела, опреме (стабилизатора) којима се обезбеђују елементи, скела или делови конструкције од претурања под дејством ветра, мере заштите које треба предузети код подизања и монтирања елемената, средства и ознаке обележавања простора на којима се налазе

опасни материјали, означава простор са монтажом елемената која је у току, средства противпожарне заштите. Добро сагледана и урађена организација и технологија извођења радова отвара могућности лаког уочавања критичних фаза и радова у току реализације пројекта и истовремено упућује на припрему мера безбедности и здравља на раду. На тај начин откривају се и ризици који прате те активности, а које треба истражити и елиминисати.

Када се раде додатне разраде реализације појединих фаза радова или поступака обавезно се додатно анализирају и додатне мере безбедности и здравља на раду које прате реализацију пројекта.

За предметни пројекат изградње Зелене пијаце у Баточини Извођач треба да идентификује потенцијалне опасности пре почетка извођења радова и да их представи у Елаборату о уређењу градилишта, а на основу Плана превентивних мера. План мора да садржи све мере и прописе дефинисане Законом о безбедности и здрављу на раду и пратећим законским актима. У оквиру Елабората морају бити дефинисане све обавезе сви учесника у раду:

Обавезе и одговорности послодавца (генерални извођач радова)

- Послодавац је дужан да обезбеди запосленом рад на радном месту и у радној околини у којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду.
- Послодавац се не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера безбедности и здравља на раду одређивањем другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на друго лице.
- У случају настанка повреде на раду због неуобичајених и непредвидивих околности које су изван контроле послодавца или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим настојањима нису могле избећи, послодавац није одговоран у смислу овог закона.
- Послодавац је дужан да обезбеди да радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима запосленог, а радна околина, средства за рад и средства и опрема за личну заштиту на раду буду уређени, односно произведени и обезбеђени, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог.
- Послодавац је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске обавезе за запосленог и представника запослених и не утиче на њихов материјални и социјални положај стечен на раду и у вези са радом.
- Послодавац је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства.
- Послодавац је дужан да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог, у току рада, као и код сваке измене технолошког поступка, избором радних и производних метода којима се обезбеђује највећа могућа безбедност и заштита здравља на раду, заснована на примени прописа у области безбедности и здравља на раду, радног права, техничких прописа и стандарда, прописа у области здравствене заштите, хигијене рада, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања, и др.
- Послодавац је дужан да на градилишту обезбеђује, одржава и спроводи мере за безбедност и здравље на раду у складу са елаборатом о уређењу градилишта.

- Послодавац је дужан да предузме мере за спречавање приступа у круг објекта или у подручје градилишта лицима и средствима саобраћаја која немају основа да се налазе у њима.
- Послодавац је дужан да при свакој промени технолошког процеса средства за рад прилагоди том технолошком процесу пре почетка рада.
- Послодавац је дужан да запосленима да на употребу средства за рад, односно средства и опрему за личну заштиту на раду на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом.
- Послодавац је дужан да свако лице, које се по било ком основу налази у радној околини, упозори на опасна места или на штетности по здравље које се јављају у технолошком процесу, односно на мере безбедности које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретање.
- Послодавац је дужан да видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у технолошком процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања као и о мерама за спречавање или отклањање ризика.
- Послодавац је дужан да обезбеди да приступ радном месту у радној околини, на коме прети непосредна опасност од повређивања или здравствених оштећења (тровања, гушења, и сл.), имају само лица која су оспособљена за безбедан и здрав рад, која су добила посебна упутства за рад на таквом месту и која су снабдевена одговарајућим средствима и опремом за личну заштиту на раду.
- Послодавац је у обавези да пре почетка радова изврши координацију искључења напона на инсталацијама са надлежним службама како би се обезбедио рад у безнапонском стању. Извођач радова је у обавези да пре почетка радова изврши испитивање присуства напона на свакој од позиција које су предмет радова.

Предвиђене мере заштите у току извођења радова на рушењу:

- Ручно рушење објекта изводити одозго наниже, делове зидова и димњака не остављати непорушеним, већ рушити истовремено са осталим деловима објекта.
- Суседни зид или поједине елементи који се не руше, а са зидом, односно елементом који се руши чине стабилну целину, обезбедити од пада или деформације, пре него што се приступи рушењу.
- Рушење међусpratне односно таванске конструкције отпочети тек по рушењу и уклањању свих порушених делова изнад нивоа те конструкције.
- Ручно рушење слободно стојећих елемената, као што су обимни и преградни зид, ограда, стуб и други елементи, изводити помоћу одговарајућих радних скела.
- Рушење зидова поткопавањем, забрањено је.
- Демонтиране греде, носачи и други тешки или гломазни делови конструкције смеју се са објекта уклањати или спуштати само помоћу одговарајућих направа или уређаја (рампа, чекрк, дизалица и сл.).
- Уклањање растреситог и прашинастог материјала са рушевине вршити помоћу покривених дрвених корита, кроз металне цеви или на други начин који спречава ширење прашине.

- Када у материјалу од кога је саграђен објект који се руши има азбеста, предузети посебне мере за спречавање да прашина и отпатци не доспеју на алат, одећу, тело радника или околни простор.
- При рушењу вишеспратног објекта гомилање порушеног материјала на појединим спратовима, забрањено је.
- Ако се објект руши машински, машина треба да се налази на одстојању најмање 1,5 пута већем од висине дела који се руши.
- Код машинског рушења гурањем на предњи део машине поставити помагала од гвожђа или дрвета преко којих се сила преноси на елемент који се руши, а машину удаљити на безбедно одстојање.
- Јачина на кидање челичног ужета помоћу кога се преноси вучна снага потребна за рушење објекта, мора бити најмање три пута већа од вучне снаге машине.
- Између челичног ужета и површине дела објекта који се руши поставити подметаче ради равномерног преношења вучне силе.
- Извлачење бетонских стубова, челичних носача и других делова објекта из рушевине изводити тек пошто се претходно ослободе од натрпаног порушеног материјала.
- Коришћење машина точкаша за рушење или извлачење тешких делова грађевинског објекта, забрањено је.
- По завршетку радова послодавац је у обавези да изврши испитивање инсталација са издавањем стручног налаза о исправности изведених инсталација. Стручним налазом обавезно констатовати готовост изведених инсталација за потребе експлоатације.

Предвиђене мере заштите у току извођења радова на електричним инсталацијама

Приликом израде инсталација радник мора да се придржава следећих одредби:

- Да користи средства личне заштите;
- Оруђа за рад морају бити у исправном стању;
- У близини осталих инсталација (струја, водовод, сигнализација итд.) не сме да користи аутоматска средства рада, већ мора да ради пажљиво са секачем и чекићем;
- Руководилац радова мора упознати радника са местима укрштања инсталације са осталим инсталацијама на градилишту;
- Радник може да користи само исправне лестве. Исте морају бити постављене на подлогу (под) која онемогућава клизање;
- Уколико постоји опасност од клизања лестве мора да придржава други радник;
- Лестве по правилу треба поставити тамо где не пролазе људи или возила, а уколико то није могуће онда их треба осигурати од пада;
- На лестве радник не сме да се пење до највише пречке или степеника. Радник који ради на лествама може да користи само алат са којим се лако рукује једном руком;
- Радник је дужан да непосредном руководиоцу пријави сваки недостатак, догађај или сумњиву појаву која би могла проузроковати нежељене последице на радника, процес рада и околину;
- Руководилац радова и радници морају бити обучени за пружање прве помоћи раднику кога је задесила несрећа.

Предвиђене мере заштите у току експлоатације електричних инсталација:

- Електричне инсталације су изведене кабловима и проводницима који одговарају по типу и пресеку као и напонском нивоу;

- Сав уграђени материјал одговара месту уградње;
- Заштита од опасних напона додиром је изведена системом назначеним у техничком опису;
- Заштита од струје кратког споја предвиђена је одговарајућим правилно одабраним осигурачима;
- Предвиђена је еквипотенцијализација свих металних делова у објекту;
- Заштита од случајног напона додиром је предвиђена правилним избором електричне опреме;
- Заштита од влаге, воде и прашине је предвиђена избором одговарајућих светиљки, разводних ормана, и осталог инсталационог материјала;
- Заштита од пожара је предвиђена правилним избором електро опреме која у нормалној експлоатацији не може бити узрочник пожара;
- Правилним избором и распоредом светиљки и приложеним светлосно техничким прорачуном јачина осветљења је према важећим техничким прописима;
- Заштита од атмосферских пражњења спроведена је класичном громобранском инсталацијом, а ефикасност је рачунски доказана;
- Сав предвиђени материјал одговара важећим прописима и SRPS стандардима.

Предвиђене мере противпожарне инсталације:

- Сви примењени каблови су са изолацијом проводника и плашта од PVC материјала, која је термо отпорна;
- Пресеци каблова су димензионисани у односу на дозвољено оптерећење и услове вођења, те је искључена могућност прегревања истих;
- Сви каблови и водови су штићени од кратких спојева осигурачима;
- Све табле имају предвиђене главне прекидаче на којима се може вршити у случају интервенције брзо искључивање појединих струјних кругова (делова инсталације);
- Заштита од опасног напона додиром је тако предвиђена да у случају грешака припадајући осигурачи сигурно прегоревају, а самим тим искључују део инсталације који се са њих напајају;
- У просторији где је ГРО потребно је обезбедити апарат за почетно гашење пожара на електричним инсталацијама;
- Дежурна служба електричара ће бити у потпуности упозната са распоредом и могућношћу искључења или само дела инсталација;
- Локација ормана је бирана према захтевима инсталације с тим што се водило рачуна да ормани буду по могућности ближе излазима;
- При раду са електро апаратима, апаратима са компримираним ваздухом итд. радник може да ради само на скелама које су сигурне за обављање процеса рада;
- Градилиште мора бити добро осветљено за несметано и безбедно кретање и обављање процеса рада;
- Радници који раде на изградњи инсталација у близини електричне инсталације морају имати заштитне електричарске рукавице атестиране за рад на напону до 1000V и заштитну обућу са гуменим ђоном.

Извођач је у обавези да уради План организације градилишта и да га се придржава. Услове надлежних завода треба укључити у План организације градилишта. План мора да садржи:

- Привремене локације за складиштење потребног материјала и опреме лоцирати ван простора са високом вегетацијом, као и плавних зона реке, и ограничити искључиво на време трајања радова;
- Обезбедити привремене или трајне локације (постојеће уређене комуналне објекте/депоније) за одлагање и депоновање отпадног материјала у било ком стању, као и комуналног отпада насталог у току извођења радова. Забранили одлагање/депоновање у близини водотокова и на локалним неуређеним депонијама;
- Ако се у току извођења радова (ископ) наиђе на било какве археолошке предмете или објекте, извођач радова је дужан да одмах без одлагања прекине радове и обавести надлежни Завод за заштиту споменика културе, без обзира на то да ли постоји уговорен археолошки надзор и праћење радова са неком другом релевантном установом или институцијом, и да предузме мере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на месту и у положају у ком је откривен;
- Ако постоји непосредна опасност оштећења археолошког налазишта или предмета надлежни Завод има обавезу да привремено обустави радове;
- Након завршетка радова, све површине које су на било који начин деградиране грађевинским радовима што пре санирати;
- Није дозвољено извођење радова у току ноћних сати због могућег утицаја буке током реконструкције осветљења;
- Објекти Извођача треба да заузимају што мању површину како би се избегло непотребно рашчишћавање вегетације. Све објекте оградити заштитном оградом;
- Санитарне отпадне и загађене воде третирати пре испуштања у систем површинских водотокова, у складу са Законом о водама;
- Избегавати ископавања и рад са машинама када је земља влажна;
- Није дозвољено депоновање било каквог отпада укључујући и грађевински, током и по завршетку радова, на неподвижном простору осим на предвиђеним местима која су оспособљена за ову врсту депоновања;
- Уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да у року од осам дана обавести Министарство заштите животне средине, односно предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица;
- По завршетку радова, благовремено уклонити механизацију, коришћени материјал, контејнере и осталу опрему;
- Извођач треба да користи средства личне заштите;
- Оруђа за рад морају бити у исправном стању;
- У близини осталих инсталација (струја, водовод, сигнализација итд.) не смеју се користити аутоматска средства рада, већ мора да се ради пажљиво са секачем и чекићем;
- Руководилац радова мора упознати радника са местима укрштања инсталације са осталим инсталацијама на градилишту;
- Радник може да користи само исправне лестве. Исте морају бити постављене на подлогу (под) која онемогућава клизање;
- Уколико постоји опасност од клизања лестве мора да придржава други радник;
- Лестве по правилу треба поставити тамо где не пролазе људи или возила, а уколико то није могуће онда их треба осигурати од пада;
- На лестве радник не сме да се пење до највише пречке или степеника. Радник који ради на лествама може да користи само алат са којим се лако рукује једном руком.

Наручилац радова, преко консултанта за надзор проверава да ли су у План организације градилишта укључени захтеви из Плана управљања заштитом животне средине и социјалним питањима и Елабората о уређењу градилишта. Радник је дужан да непосредном руководиоцу пријави сваки недостатак, догађај или сумњиву појаву која би могла проузроковати нежељене последице на радника, процес рада и животну средину. Руководилац радова и радници морају бити обучени за пружање прве помоћи раднику кога је задесила несрећа.

6.1.1. План реаговања у хитним ситуацијама

План садржи принципе, описе и конкретне мере за реаговања у хитним ситуацијама. Изабрани извођач радова ће бити у обавези, да 8 дана пре почетка радова, служби надзора преда План реаговања у хитним ситуацијама са детаљним описима планираних поступака током извођења радова у складу са законском регулативом.

За израду Плана реаговања у хитним ситуацијама коришћена је и поштована следећа законска регулатива:

- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама ("Сл. гласник РС", бр. 87/18);
- Закон о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 20/15, 111/09, 20/2015 и 87/2018 - др.закон);
- Закон о безбедности и здрављу на раду ("Сл. гласник РС", 101/05, 91/15 и 113/17)
- Правилник о начину пружања прве помоћи, врсти средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, начину и роковима оспособљавања запослених за пружање прве помоћи ("Сл. гласник РС", бр. 109/16);
- Правилник о садржају елабората о уређењу градилишта ("Сл. гласник РС", 121/12 и 102/15);
- Уредба о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима ("Сл. гласник РС", 14/09, 95/10 и 98/18).

1. На градилишту мора да буде јасно и на видљивом месту истакнута табла са важним телефонским бројевима за позиве у ванредним ситуацијама:

- МУП – 192;
- Ватрогасци – 193;
- Хитна помоћ – 194.

У случају позива на неки од ових телефона, треба јасно да се одговори на следећа питања:

1. Где је место несреће?
2. Ко говори (име)?
3. Шта се десило?
4. Када се десило?
5. Колико особа је угрожено?
6. Које су опасности?
7. Мој број за позив:

2. У случају опасности и ванредне ситуације свако треба да размишља и да се понаша на следећи начин:

- Прегледати: Шта се десило? Ко учествује? Ко је угрожен?
- Размислити: Да ли постоји опасност? У питању је експлозија, дим, ватра,

електрична струја?

- Поступати:
 - Заштитити се.
 - Унесрећене извући из зоне опасности.
 - Позвати број 194 ако су у питању повреде и акутни здравствени проблеми (на пример: престанак дисања).
 - Позвати ватрогасну службу на 193 ако је у питању пожар.
 - Применити мере прве помоћи за угрожене.

Извођач радова је дужан да организује и осигура пружање прве помоћи запосленима за случај повреде на раду или изненадне болести до њиховог упућивања на лечење као и да осигура позивање и поступање јавних служби надлежних за пружање медицинске помоћи. На сваком градилишту на коме истовремено ради до 20 запослених, најмање двојица од њих морају да буду оспособљени и одређени за пружање прве помоћи. Осим запослених, на градилишту за време извођења радова, постоји угроженост и за околно становништво.

3. Поступање са особама којима је потребна прва помоћ:

Упутство о начину пружања прве помоћи:

- У случају несреће и повреде на раду потребно је имати јасан план корака које ћете предузети:
 - *Сачувајте прибраност.* Уколико сте јако узнемирени, потребно је да застанете на тренутак. Успорите и умирите дисање и сетите се поступака које је потребно применити.
 - *Процените да ли је место несреће безбедно и отклоните постојеће опасности.* Утврдите да ли постоји опасност која може угрозити вас или остале присутне на месту несреће (механичка опасност, изливање опасне течности или испуштање гаса, опасност од експлозије, пожара, рушења, затрпавања, од опасног дејства електричне струје и сл.). Уколико је потребно обавестите специјализоване службе да отклоне извор опасности. Ангажујте некога од присутних да вам у томе помогне.
 - *Процените да ли је некоме озбиљно угрожен живот. За сваког повређеног утврдите:* (1) Да ли је свестан? (2) Да ли му је дисајни пут проходан? (3) Да ли дише? (4) Да ли видљиво јако крвари? (5) Да ли сме да се помера?
 - *Пружите неопходне мере прве помоћи најугроженијима.* Хитно пружање помоћи потребно је код особа са срчаним застојем, особа без свести, особа којима је угрожено дисање и особама које јако крваре.
 - *Обавестите надлежне хитне службе* (службу хитне медицинске помоћи, полицију) Шта треба да саопштите хитној служби: (1) Ко зове (представити се), одакле зовете и са ког броја телефона; (2) Где се несрећа догодила (дати што прецизнију локацију); (3) Шта се десило (да ли има повређених, да ли прети нека опасност од избијања пожара или др.); (4) Колико има повређених лица и да ли је неко у животној опасности.
 - *Останите уз повређене и брините о њима до доласка хитних служби.*

4. Поступање у случају пожара:

- Алармирање надлежних:
 - позвати број ватрогасаца 193.
- Спасовање особа:
 - повређене особе изнети из угрожене зоне.
 - заштити угрожене особе,
 - пронаћи место за окупљање после евакуације.
 - ако је потребно, применити мере прве помоћи.
- Гашење пожара:
 - употребити постојеће апарате за гашење пожара само ако не постоји никаква опасност од удисања дима и гасова и ако је осигурана безбедна евакуација.

5. Поступање у случају изливања опасних течности из возила:

Запослени треба да буду упознати са плановима и процедурама за спречавање и уклањање течних загађивача. На градилиште ће се благовремено допремити одговарајуће материје за апсорпцију течних загађивача (пиљевина, песак, и слично).

Акцидент може да буде само мањег обима, с обзиром на количине горива у резервоару или уља у мотору.

Мере за спречавање даљег изливања опасних материја из возила:

- Присутна лица, возачи и запослени извођача радова, морају одмах да спрече слободно изливање течности на отворене површине, пре свега на земљиште, подметањем расположивих посуда.
- Запослени извођача радова су дужни да одмах употребе припремљене и расположиве материјале за брзо упијање изливене течности, како би се спречио њихов продор у дубље слојеве земљишта.
- Запослени извођача радова су дужни да одмах откопају провлажене делове изливених течности и да их одложе на водонепропусну површину и заштите од квашења.
- Овлашћени оператер за транспорт, третман и одлагање свих категорија отпада, са којим извођач радова има одговарајући уговор, ће по пријему обавештења о акциденту, доћи на градилиште са потребном опремом и прикупити све опасне материје и поступити са њима у складу са прописаним обавезама за третман опасног отпада.

У случају било какве несреће или угрожавања животне средине односно у случају инцидента повезаних са здрављем и безбедношћу на раду, МДУЛС мора о томе да буде обавештено без одлагања. Извештавање ће без одлагања обавити извођач радова, а затим ће, преко службе надзора и МДУЛС, бити обавештена Европска инвестициона банка. До извештавања највише инстанце не сме да прође више од 24 часа од тренутка догађаја. Извођач има коначну одговорност за извештавање и саопштавање вести о инциденту надлежном стручном надзору и релевантним органима Републике Србије, а МДУЛС има крајњу одговорност за извештавање и пружање додатних информација Европској инвестиционој банци о инцидентима, према потреби и од случаја до случаја

6.1.2. План управљања отпадом

Отпад који се регулише овим планом, а настаје у процесу извођења радова на изградњи објекта Зелене пијаце на к.п. бр. 150/6, КО Баточина(Варошица) обухвата елементе и материјале који настају после рушења, односно уклањања превиђених објекта на предметној локацији, као и отпадне материјале и елементе који ће настајати у току извођења радова.

План се у највећој мери ослања на примену хијерархије управљања отпадом, са циљем остваривања одрживог развоја и циркуларне економије.

Планом организације градилишта и Планом управљања отпадом је дефинисан детаљан опис планираних поступака током комплетног извођења радова:

Обавезе Извођача радова су да на градилишту организује:

- Разврставање отпада према Каталогу из Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“, бр. 56/10 и 93/19) и обележавање упакованог отпада (место настанка, назив и класификациони број отпада) у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“, бр. 56/10, 93/19 и 39/21);
- Извођач радова, до предаје овлашћеном оператеру, је у обавези да чува разврстани отпад на адекватан начин и онако као је дефинисано Правилником и овим планом, према врсти и својствима, у врећама, контејнерима, на палетама и слично, како би се спречило расипање и мешање са другим материјалима;
- Израда документа о кретању отпада у складу са чланом 45 Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18 - др. закон) и Правилником о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање (Сл. гласник РС, 114/13);

Пратити хијерархију управљања отпадом и то на следећи начин:

- поновна употреба, односно коришћење за исту или другу намену;
- рециклажа односно третман ради добијања сировине за производњу истог или другог производа (третирање отпада који није могуће више користити у постојећем облику и његово коришћење у производњи новог производа);
- искоришћење односно коришћење вредности отпада (спаљивање уз коришћење енергије).

Циљ мера које се планирају за управљање отпадом је да се:

- успостави ефикасан систем за управљање отпадом;
- утврде подаци о врстама, количинама и токовима отпада;
- смање количине генерисаног отпада и његових опасних карактеристика;
- максимално искористи отпад чији настанак не може да се спречи;
- у складу са националним законодавством и на економски исплатив начин

одложи отпад који не може поново да се користи;

- оствари сарадња са представницима надлежних органа.

Врсте отпада - Управљање отпадом на локацијама планираног Пројекта се мора успоставити и пратити у свим фазама реализације, редовног рада, као и за случај удесних ситуација.

Реализација планираног Пројекта узроковаће генерисање различитих врста и категорија отпада:

- грађевински отпад и шут од рушења и приликом изградње објекта (вишак земље, ломљени бетон, цигле);
- отпадна пластика (стреч фолија, најлонски џакови, пластична амбалажа);
- метални отпад (гвожђе, челик, лимови и други метали);
- отпадни папир и картон (папирни џакови, картонске кутије);
- комунални отпад.

Рационалан приступ управљању отпадом са предметног градилишта намеће класификацију према могућности поновне употребе, и то:

- материјали и елементи који могу да се користе поново у изворном облику (не смеју да садрже опасне материје, које би их класификовале као опасан отпад);
- материјал за рециклажу (не сме да садржи опасне материје које би га класификовале као опасан отпад);
- стандардни грађевински и отпад од рушења објеката (сви материјали настали у току извођења радова, а који не спадају у две претходне категорије);
- опасан отпад (сав опасан отпад који је настао као последица извођења радова на градилишту).

Отпад настао као резултат земљаних, грађевинских и грађевинско - занатских радова, биће евакуисан према условима надлежног комуналног предузећа, односно овлашћеног оператера који поседује дозволу за управљање отпадом, а у складу са Одлуком органа локалне самоуправе о утврђивању локације за одлагање грађевинског отпада.

У току редовног рада генерисаће се следеће врсте отпада:

- комунални отпад;
- рециклабилни отпад;
- органски отпад;

Наведеним отпадом који настаје у току редовног рада ће се управљати и поступати, у складу са законском регулативом, пројектном документацијом и условима надлежних јавних и комуналних предузећа, имаоца јавних овлашћења, а са циљем умањења негативних утицаја на животну средину.

Такође, поред наведеног отпада, у току редовног рада ће се генерисати санитарно - фекалне отпадне воде, отпадне воде од одржавања пијачног платоа и условно чисте атмосферске воде.

Планом управљања отпадним водама предвиђене су следеће мере:

- Обезбедити да систем цевовода буде затворен тако да спречи утицај отпадних вода на чиниоце животне средине и то кроз одабир цеви одговарајућег материјала и одговарајуће отпорности на притисак;
- Вршити проверу од цурења у систему по извођењу ових канализационих система и у току рада, што ће бити приписано Планом мониторинга;
- Обезбедити спречавање генерисање треће врсте вода, која може бити другачијег квалитета од Пројектом предвиђене отпадне воде за које је дато техничко решење за пречишћавање;
- Предвидети места за одлагање отпада и других материјала тако да не дође до стварања неких оцедних или других отпадних вода.

Услед редовног рада може доћи до генерисања органских остатака на наткривеним платоима који су предвиђени за прање, пројектом је предвиђена набавка и уградња таложника на линији која повезује сливничке решетке са платоа са уличном мрежом. Атмосферска канализација са саобраћајница, паркинга и од прања наткривених површина претходно пролази кроз сепаратор лаких нафтних деривата, пре прикључка на уличну мрежу.

Након проласка кроз сепаратор, а пре испуштања на уличну мрежу, вода мора да задовољи граничне вредности, према Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Сл. гласник РС", бр.67/2011, 48/2012 и 1/2016 - поглавље III, табела 1).

Предложене мере и активности управљања отпадом

Заштита земљишта, површинских и подземних вода као медијума животне средине, одвијаће се кроз планиране мере за спречавање и ублажавање потенцијално негативних утицаја:

- неопходно је поштовање законске регулативе и то: Закона о планирању и изградњи („Сл. гласник РС”, бр. 72/09, 81/09, 64/10-Одлука УС и 24/11 и 121/12, 42/13-одлука УС, 50/13-одлука УС, 98/13- одлука УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 (др.закон), 9/20 и 52/21); Закона о управљању отпадом („Сл.гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, 36/09 (др. закон), 72/09 (др. закон), 43/11 (УС), 14/16, 76/18 и 95/18 др. закон), Закона о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл. гласник РС”, бр. 36/09 и 95/18 - др. закон), као и подзаконских аката донетих на основу ових закона;
- неопходно да се сав отпадни материјал који настане у процесу извођења грађевинских радова (комунални отпад, грађевински материјали, метални отпад, пластика и сл.) прописно сакупи, разврста и одложи на за то предвиђен и прописима регулисан начин;
- обезбедити потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја (комунални и амбалажни отпад, органски, рециклабилни материјал и слично);

- секундарне сировине, опасан и други отпад, предаје се овлашћеном оператеру са којим је закључен уговор, а које поседује одговарајућу дозволу за управљање отпадом (складиштење, третман, одлагање и сл).

Документација о кретању неопасног отпада

Према Закону о управљању отпадом („Сл. гласник РС“ бр. 36/09, 88/10, 14/16 и и 95/18 - др. закон) на основу члана 45, кретање упакованог и обележеног отпада прати посебан Документ о кретању отпада, осим отпада из домаћинства. Генератор отпада је дужан да класификује отпад пре отпочињања кретања отпада и попуњава Документ о кретању отпада. Извођач радова има обавезу да чува комплетиран Документ о кретању отпада најмање две године. Образац Документа о кретању отпада се налази уз Правилник о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Службени гласник РС“ бр. 114/13).

Отпад се складишти на местима која су технички опремљена за привремено чување отпада.

Документација о кретању опасног отпада

На основу члана 46. Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС“ бр. 36/09, 88/10, 14/16 и и 95/18 (др. закон)), кретање опасног отпада прати посебан Документ о кретању опасног отпада, који попуњава Извођач радова и свако ко преузима опасан отпад од Извођача радова.

Форма и садржај документа су прописани Правилником о обрасцу документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за њихово попуњавање („Сл. гласник РС“, 17/17). Образац Документа о кретању опасног отпада састоји се од шест истоветних примерака од којих први примерак представља претходно обавештење.

Образац претходног обавештења се електронски доставља Агенцији за заштиту животне средине, уносом у информациони систем Националног регистра извора загађивања, а најмање 48 сати пре започињања кретања отпада. Без унетог претходног обавештења, у законски прописаном року, Документ о кретању опасног отпада не може да се формира.

Документацију о генерисаном и предатом отпаду (документа о кретању отпада и евиденцију отпада) Извођач ће држати на градилишту, а после тога чувати две године.

Одговорности

У току извођења различитих фаза грађевинских радова, извођачи ће бити одговорни за физичку реализацију мера за ублажавање утицаја на животну средину које се наводе у плану управљања заштитом животне средине, а све у складу релевантним законодавством Републике Србије из области заштите животне средине.

6.1.3. План управљања емисијама

За израду Плана управљања емисијама коришћена је и поштована следећа законска регулатива:

- Закон о заштити ваздуха („Сл. гласник РС“, бр.36/09, 10/13 и 26/2021 - др. закон);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“, бр. 11/10, 75/10, 63/13);
- Директива ЕУ 2008/50 Европског парламента и савета о квалитету и чистоћи ваздуха у Европи.

Прашина, као део отпада, која се регулише овим Планом, а настаје у току извођења радова на изградњи Зелене пијаце, обухвата ситне честице материјала које настају у процесу рушења нелегалних објекта, извођења грађевинских и грађевинско - занатских радова, као и од материјала који су остали при извођењу уговорених радова.

Неадекватно управљање прашином може имати негативан утицај на здравље становника и животну средину. С тим у вези, неопходно је редуковати емисију прашине на градилишту и спречити њено ширење.

Мере за смањење емисија прашине на градилишту и са градилишта, обухватају следеће:

Припрема и контрола пре извођења радова:

1. Одређивање врсте, количине и трајања грађевинских радова при којима ће се емитовати прашина на градилишту.
 - мере припреме пре извођења радова – изабрати Извођача који имају возила и механизацију која припада типу 5 и 6 за емисије издувних гасова, при избору опреме која користи погонско гориво дати предност био горивима;
 - Мере за редуковање прашине у току извођења радова кроз дефинисање рута кретања механизације и возила, радне сате за извођење радова механизацијом када се може емитовати значајна количина прашине (нпр. истовар и утовар земље);
 - Редовна контрола начина извођења радова са аспекта примене метода којима се редукују емисије у ваздух (гасови, прашина, честице).
2. Успостављање контаката и сарадње са надлежним институцијама за заштиту средине.
3. Сагледавање примене планиране опреме и уређаја и планирање одговарајућих радних поступака и метода са циљем да се највећи ефекти постигну на изворима прашине.
4. Дефинисање уговорних обавеза извођача радова у погледу смањења емисије прашине.
5. Дефинисање критеријума за контролу спровођења мера.
6. Концепт мера за реаговање у непланираним ситуацијама.

Мере за редуковање прашине у току извођења радова:

1. Припрема и складиштење материјала

- везивање прашине одржавањем влажности материјала, на пример финим распрскавањем воде по материјалу (ако је дозвољено и прихватљиво за квалитет материјала);
- покривање материјала на возилима за транспорт одговарајућим мрежама и церадама; покривање и квашење материјала који садрже прах и прашину ради заштите од ветра.

2. Рушење

- рушење вршити у највећим могућим комадима;
- ако је могуће, материјале који се уклањају, претходно квасити водом;
- материјале који не могу да се квасе, покривати мрежама и тканинама одговарајуће густине.

3. Извођење радова

- употреба машина и алата које производе мање прашине и / или су повезане са уређајима за усисавање прашине;
- коришћење поступака резања и преламања при којима се не ослобађа прашина;
- мокро резање (уређаји за довод мањих количина воде на место резања);
- коришћење затворених уређаја за мешање прашкастих материја са водом.

4. Саобраћајне површине на градилишту

- ограничење брзине кретања возила на 10 km/h;
- редовно уклањање расутог материјала са интерних саобраћајница;
- уредно чишћење гума свих возила на излазу са градилишта на јавну саобраћајницу.

Спровођење и контрола извођења радова:

1. Запослени извођача радова треба да буду упознати са настајањем, ширењем, утицајима и поступцима за смањење количина прашине на градилишту са циљем да сви сазнају шта на њиховом радном месту утиче на смањење прашине и шта они са своје стране могу да учине да допринесу том смањењу.
2. Стручна служба надзора и одговорна лица инвеститора треба да редовно прате и контролишу да ли се остварују обавезе дефинисане дозволама за извођење радова, условима за извођење дефинисаном техничком документацијом и уговором о извођењу радова.

6.1.4. План управљања буком

Бука настаје у процесу извођења радова. Емисија буке настаје у поступку коришћења машина и алата, као и од транспортне механизације која се употребљава на градилишту. Овај План садржи принципе, описе и конкретне мере за управљање буком. Изабрани извођач радова ће бити у обавези, да 8 дана пре почетка радова, служби надзора преда План управљања буком.

Обавезе извођача радова су да планираним мерама обезбеди да се испуне прописани услови заштите од буке према важећој законској регулативи.

За израду Плана управљања буком коришћена је и поштована следећа законска регулатива:

- Закон о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/2010 и 96/2021).
- Правилник о дозвољеном нивоу буке у животној средини („Сл. гласник РС“, бр. 54/92),
- Правилник о буци коју емитује опрема која се употребљава на отвореном простору („Сл. гласник РС“, бр. 1/13),
- Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при излагању буци („Сл. гласник РС“, 96/11, 78/15 и 93/19),
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини, („Сл.гласник РС“, бр. 75/10).

Обавезе Извођача радова су да планираним мерама обезбеди да се испуне прописани услови заштите од буке према актуелној законској регулативи.

- Ниво емитоване буке, не сме да прелази прописима дефинисане границе за насељено место на отвореном, тј. 65 dB током дана и (55 dB током ноћи), у складу са Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката у живој средини („Сл. гласник РС“, бр. 75/10). Радови ће се изводити дању.

Машине, превозна средства, уређаји и опрема који се користе, морају да буду усклађени са техничким прописима који се односе на гранични ниво буке под одређеним условима употребе, а релевантни подаци о буци у условима употребе морају бити означени на њима. Извори буке који се користе за обављање делатности, а који се привремено користе или се трајно постављају у отвореном простору, морају имати податке о нивоу звучне снаге коју емитују при прописаним условима коришћења и одржавања.

План управљања буком за извођење радова обухвата:

Организационе мере:

1. Концепт превенције за надлежне и одговорне којим се обезбеђује:
 - позитиван став евентуално угроженог суседства;

- спремност на благовремене одговоре на жалбе из непосредне околине;
- спремност да се прихвате предлози за додатне мере заштите, ако је потребно;
- реализација усвојених мера заштите у разумном року;
- извођач радова има обавезу да уредно примењује овај концепт.

2. Надзор и контрола:

- дефинисање одредби у уговору са извођачем радова, којима се регулишу обавезе заштите од буке;
- обавезе стручног надзора и надлежних инспекција да врше редовне контроле и предузимају потребне мере.

Мере у планирању, припреми и извођењу радова:

1. Оптималан динамички план са прецизним планирањем одговарајуће опреме и уређаја за благовремено и ефикасно извршавање радних операција да би се највећи ефекти постигли на изворима буке и да би трајање буке било ограничено.
 - истовремена употреба бучних машина и опреме да би се максимално продужиле „тихе“ фазе извођења радова на градилишту;
 - максимална припрема елемената у радионицама ради смањења обима радова и буке на градилишту;
 - избор заклоњених места на градилишту за извођење радова који стварају буку.
2. Транспорт до градилишта и на градилишту:
 - обједињено планирање транспорта са циљем да се минималним бројем транспорта обезбеди оптимално коришћење транспортних капацитета;
 - постављање провизорних заштитних елемената од буке.

Спровођење и контрола:

1. Развој свести запослених - усмеравање свих запослених да доприносе смањењу буке.
2. Запослени извођача радова треба да буду упознати са настајањем, ширењем, утицајима и поступцима за смањење буке на градилишту са циљем да сви сазнају шта на њиховом радном месту утиче на смањење буке и шта они са своје стране могу да учине да допринесу том смањењу.
3. Обука на примерима:
 - машине и опрему користити на довољној удаљености од угрожених просторија, употребљавати на исправан начин, не укључивати дуже него што је потребно, одржавати у исправном стању;
 - не бацати, већ спуштати и подизати предмете
4. Стручна служба надзора и одговорна лица инвеститора треба да редовно прате, контролишу и санкционишу да ли се остварују обавезе дефинисане дозволама за извођење радова, условима за извођење дефинисаном техничком документацијом и уговором о извођењу радова.

6.2. План мониторинга

Појам мониторинга подразумева систематско праћење и бележење података везаних за окружење, односно мерење, испитивање и оцењивање индикатора стања и загађења животне средине. Дефинише се као континуирани процес прикупљања и анализирања података, на основу којих се могу извести релевантни закључци.

У циљу правовременог откривања потенцијалних неповољних утицаја Пројекта на животну средину потребно је развити систем осматрања, односно мониторинг предметног простора будуће пијаце и подручја које је окружује. Овај систем треба да обезбеди поуздану процену величине и интензитета загађења и могуће штете ради правовременог предузимања мера за спречавање ширих загађења, односно ради успешног санирања уоченог и евидентираног загађења. Блок дијаграм система мониторинга приказан је у наредној табели.

Табела 6.2.1. Блок дијаграм система мониторинга

Циљ	Доказати надлежним органима да су све активности на изградњи и постојању предметног пијачног комплекса усклађени са циљевима заштите животне средине и друштвене заједнице и да се у тој области постижу добри резултати.		
Стандарди	Државни и међународни стандарди		
Специфични циљеви	- утврдити краткорочне и дугорочне трендове, - препознати промене и анализирати узроке, - мерити утицај и резултате поредити са предвиђањима, - унапређивати систем мониторинга, - унапређивати поступке у очувању заштите животне средине.		
МОНИТОРИНГ			
ЗАХТЕВИ МОНИТОРИНГА			ПРОБЛЕМИ У ОКРУЖЕЊУ
Специфични захтеви мониторинга који су развијени у Програму мониторинга: - шта се мери, - где се мери, - кад се мери, - како се мери, - оцена коришћене методе, - потребне додатне информације.			Планом управљања животном средином треба дефинисати: - вредности животне средине које треба штитити, - потенцијалне опасности, - потенцијалне утицаје, - ниво прихватљивих промена, - ниво прихватљивог ризика,

		- путеви и места утицаја.
ОЦЕНА ВРЕДНОСТИ		
Из програма мониторинга потребно је:		Из службе праћења и оцењивања потребно је вршити:
- одредити трендове, узроке и утицаје, - оценити и усагласити добијене вредности.		- измене праксе и поступка заштите животне средине, - измене Програма мониторинга, уколико је потребно.

Предузимање мера на праћењу стања унутар животне средине у Републици Србији законски је уређено Законом о заштити животне средине ("Сл. гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 - др. закон).

У наведеном Закону мониторинг је обухваћен кроз пет чланова (од 69 до 73), који обухватају обезбеђење мониторинга, садржину и начин вршења мониторинга, ко може вршити мониторинг, мониторинг загађивача и достављање података.

Инвеститор, односно правно или физичко лице које је власник, тачније корисник постројења које доприноси емисијама и загађивању животне средине (загађивач) је у обавези, да у складу са чланом 72. Закона о заштити животне средине преко надлежног органа или овлашћене организације:

- спроводи мониторинг, односно прати индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за вршење мониторинга емисије, као и за друга мерења и праћења утицаја својих активности на животну средину.

План и програм праћења утицаја рада предметног Пројекта на животну средину израђује се у складу са прописима.

Мониторинг одређених чинилаца животне средине врши овлашћена и акредитована установа која испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и ЈУС-ИСО стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Детаљан План мониторинга дат је у Прилогу 3.

6.3. Извештавање

Извођач радова – Министарство државне управе и локалне самоуправе

Извођач ће припремити своје извештаје о усаглашености са Планом управљања заштитом животне средине и друштвених аспеката и Извођачевим планом заштите животне средине као кварталне Извештаје о напретку и достављати их Министарству државне управе и локалне самоуправе на српском језику, у електронској форми.

Извођач радова достављаће кварталне извештаје Министарству државне управе и локалне самоуправе у којима су документоване мере ублажавања и заштите животне средине, заједно са прописаним активностима мониторинга које се спроводе у току извештајног периода. Извођач радова водиће рачуна о квалитету животне средине, у складу са Планом ублажавања и праћења, који су саставни део ESMP-а. Саставни део извештаја мора да буде и пратећа документација којом се доказује поштовање свих прописаних мера.

Ако се деси било каква несрећа или угрожавање животне средине, извештавање ће бити извршено одмах.

Извођач ће пратити квалитет стања животне средине у складу са Планом мониторинга који је саставни део ESMP-а и квартално ће извештавати Министарство државне управе и локалне самоуправе.

Консултант за Надзор на Пројекту – Министарство државне управе и локалне самоуправе

Закључци редовних активности мониторинга, укључујући и активности наведене у Плану мониторинга, спроведени од стране Извођача, биће укључени у месечни извештај о напретку. Саставни део извештаја мора да буде и пратећа документација којом се доказује поштовање свих прописаних мера.

Ако се деси нека врста несрећног случаја или угрожавања животне средине, извештавање ће бити извршено одмах.

Министарство државне управе и локалне самоуправе – Европска инвестициона банка

Годишњи извештаји о животној средини, безбедности и здрављу, укључујући индикаторе за праћење и извештавање о спровођењу услова утврђених у ESMP-у, биће припремљени од стране Министарства државне управе и локалне самоуправе и достављени на разматрање Европској инвестиционој банци. Европска инвестициона банка ће прегледати извештаје и проверити њихов садржај кроз периодичне посете градилишту. Министарство државне управе и локалне самоуправе ће обезбедити годишње извештаје Европске инвестиционе банке у смислу статуса спровођења мера ублажавања од стране Извођача, додатних мера ублажавања које треба да се реализују, случајеве непридржавања, преспеле жалбе локалног становништва, невладиних организација, итд. и на који начин су се они обратили.

У случају смртних случајева или већих инцидената на градилишту, Министарство државне управе и локалне самоуправе ће их одмах пријавити Банци која финансира Пројекат.

6.4. План ангажовања заинтересованих страна

План ангажовања заинтересованих страна се израђује на основу Стандарда 10 „Еколошких и социјалних стандарда“ Европске инвестиционе банке. Ангажовање заинтересованих страна је процес који укључује идентификацију заинтересованих страна, планирање њиховог ангажовања, правовремену комуникацију и размену информација, а такође, његов саставни део укључује жалбени механизам за рано откривање нежењених и непредвиђених утицаја и осталих недоумица које произилазе из реализације пројектних активности.

Циљеви који се односе на План ангажовања заинтересованих страна су:

- Успостављање и одржавање конструктивног дијалога са заинтересованим странама током животног циклуса пројекта;
- Обезбеђивање правилног идентификовања и ангажовања свих заинтересованих страна;
- Ангажовање заинтересованих страна у процесу објављивања, дистрибуције и комуникације информација на одговарајући начин и у складу са принципима јавног учешћа, недискриминације и транспарентности;
- Обезбеђивање једнаких могућности за изражавање мишљења и недоумица од стране свих заинтересованих страна;
- Правилна процена квалитета процеса ангажовања заинтересованих страна у складу са одредбама стандарда.

1. Идентификовање заинтересованих страна

Заинтересоване стране чине људи и организације који могу да утичу, да буду погођени, или сами мисле да су погођени одлуком или активношћу. На овом Пројекту, заинтересоване стране могу да се сврстају у следеће основне групе:

1. Потенцијално погођене стране:

- Становници насеља у зони утицаја Пројекта;
- Запослени код Извођача радова;
- Законски регулисани надлежни органи на локалном или регионалном нивоу;
- Представници Министарства државне управе и локалне самоуправе;
- Представници Општине Баточина.

2. Друге заинтересоване стране:

- Јавност;
- Представници медија;
- Фирме које послују у зони утицаја Пројекта;
- Невладине организације.

2. Претходне активности ангажовања заинтересованих страна

Према захтеву Инвеститора, Општине Баточина за потребе израде целокупне пројектне документације за Пројекат изградња Зелене пијаце на к.п. бр. 150/6, Баточина (Варошица), која претходи реализацији истоименог пројекта исходовани су Локацијски услови, издати од стране Одељења за имовинско - правне послове, урбанизам, грађевинарство, стамбено - комуналне, инспекцијске послове и инвестиције, односно одсека за спровођење обједињене процедуре, имовинско - правне послове и урбанизам. Поменути Локацијским условима обједињени су услови следећих релевантних надлежних органа:

- Услови за пројектовање и прикључење издатих од стране ЕПС - а, Огранак електродистрибуција Крагујевац, бр. 8w1.0.0-366979-22/5 од 29.08.2022. године;
- Услови ЈКП Водовода и канализације Крагујевац, бр: 13050/1 од 28.11.2022. године;
- Услови ЈП Србијагас Нови Сад, РЈ Јагодина, бр. 05-03-3/499-2 од 19.08.2022. године;
- Услови Телеком а.д. Београд, ИЈ Крагујевац, бр: 337854/3-2022 од 23.08.2022. године;
- Услови МУП - а, Сектор за ванредне ситуације Крагујевац, бр: 217-13787/22-1 од 25.08.2022. године.

Наведени услови представљали су полазну основу за пројектовање и касније извођење радова, у циљу побољшања квалитета безбедности становништва.

Министарство државне управе и локалне самоуправе Републике Србије, Дописом бр. 48-00-13/4/2020-36 од 18.06.2020.године, обратило се Министарству заштите животне средине за издавање Мишљења о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину за Пројекат: Изградње зелене пијаце на к.п. 150/6, КО Баточина (Варошица) у Баточини.

На основу Мишљења, број 011-00-00521/2020-03 од 04.08.2020. године, издатог од стране надлежног органа Министарства заштите животне средине, Пројекат изградње Зелене пијаце у Баточини се не налази ни на Листи I ни на Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Сл. гласник РС”, бр. 114/08). Тумачењем Закона о процени утицаја на животну средину пројектни тим је закључио да нема потребе за праћење наведене процедуре.

При пројектовању, пројектни тим се ослањао на услове издате од стране сектора за заштиту животне средине који су издати у оквиру локацијских услове Општине Баточина, према којима се при пројектовању морају поштовати сви законски и подзаконски акти који се тичу области животне средине.

Поред исходавања мишљења Министарства заштите животне средине, исходовано је и мишљење Завода за заштиту природе Србије, а везано за еколошку мрежу NATURA 2000.

Поменута мишљења надлежних институција дата су у Прилогу 4.

3. Ангажовање заинтересованих страна

Ангажовање заинтересованих страна представља саставни део пројектних активности од круцијалне важности, будући да се на тај начин омогућава адекватна размена информација са свим идентификованим заинтересованим странама. Правовремено откривање пројектних информација омогућава заинтересованим странама да разумеју утицаје и могућности које могу да проистекну из реализације пројектних активности.

Заинтересована страна	Начин комуникације	Временски период
Становници Општине Баточина	- Информације о реализацији пројектних активности на интернет страници МДУЛС и Општине Баточина; - Информације о реализацији пројектних активности у средствима јавног информисања; - Обавештења на градилишту и упозоравајући знаци. - Информације о жалбеном механизму на интернет страници МДУЛС и Општине Баточина	Пре почетка пројекта и током његове реализације
Представници Општине Баточина	- Редовни састанци и писмена кореспонденција; - Извештаји о реализацији пројектних активности.	Пре почетка пројекта и током његове реализације
Представници Министарства државне управе и локалне самоуправе	- Редовни састанци и писмена кореспонденција; - Извештаји о реализацији пројектних активности.	Пре почетка пројекта и током његове реализације
Законски регулисани надлежни органи на локалном или регионалном нивоу	- Писмена кореспонденција; - Издавање неопходних мишљења/сагласности/решења/дозвола.	Пре почетка пројекта и током његове реализације
Запослени код Извођача радова	- Редовни састанци и писмена кореспонденција; - Извештаји о реализацији пројектних активности.	Током реализације пројекта
Фирме које послују у зони утицаја Пројекта	- Информације о реализацији пројектних активности на интернет страници МДУЛС и Општине Баточина; - Информације о реализацији пројектних активности у у средствима јавног информисања; - Обавештења на градилишту и упозоравајући знаци; - Информације о жалбеном механизму интернет страници МДУЛС и Општине Баточина.	Пре почетка пројекта и током његове реализације

Представници медија	• Информације о реализацији пројектних активности на интернет страници МДУЛС и Општине Баточина; • Информације о реализацији пројектних активности (саопштења, интервјуи, итд.); • Информације о жалбеном механизму интернет страници МДУЛС и Општине Баточина.	Пре почетка пројекта и током његове реализације
Невладине организације	• Информације о реализацији пројектних активности на интернет страници МДУЛС и Општине Баточина. • Информације о реализацији пројектних активности у у средствима јавног информисања; • Обавештења на градилишту и упозоравајући знаци; • Информације о жалбеном механизму интернет страници МДУЛС и Општине Баточина.	Пре почетка пројекта и током његове реализације;

4. Објављивање информација заинтересованим странама

У наредној табели приказане су информације које ће бити јавно доступне свим заинтересованим странама на које реализације пројекта може утицати у одређеној мери.

Документ	Начин објављивања
Позив за учешће у јавним консултацијама о Нацрту Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима	- Интернет страница МДУЛС; - Интернет страница Општине Баточина; - Огласна табла Општине Баточина; - Средства јавног информисања (новине, телевизија, радио, итд.);
Нацрт Плана управљања животном и друштвеним аспектима	- Интернет страница МДУЛС; - Интернет страница Општине Баточина; - Просторије Општине Баточина;
Извештај о јавним консултацијама о Нацрту Плана управљања животном и друштвеним аспектима	- Интернет страница МДУЛС; - Интернет страница Општине Баточина;
Финална верзија Плана управљања животном и друштвеним аспектима	- Интернет страница МДУЛС; - Интернет страница Општине Баточина;
Саопштење за јавност о почетку/завршетку реализације пројекта	- Интернет страница МДУЛС; - Интернет страница Општине Баточина; - Средства јавног информисања (новине, телевизија, радио, итд.);
Извештаји о реализацији Плана ангажовања заинтересованих страна	- Интернет страница МДУЛС; - Интернет страница Општине Баточина.

Јавне консултације о Нацрту Плана управљања животном и друштвеним аспектима за Пројекат изградње Зелене пијаце у Баточини, биће одржане путем објављивања Нацрта Плана на интернет страници Општине Баточина, а све заинтересоване стране моћи ће да поднесу своје примедбе, предлоге и сугестије за време одржавања јавних консултација.

Комуникација са заинтересованим странама ће бити настављена и у току реализације пројекта, а План ангажовања заинтересованих страна ће се редовно ажурирати.

5. Жалбени механизам

Жалбени механизам представља веома важно средство за рано откривање и отклањање нежељених или непредвиђених утицаја и других недоумица које могу да произађу у току реализације пројектних активности.

У оквиру овог механизма ће бити документоване и размотрене жалбе свих заинтересованих страна и на брз и ефикасан начин отклонити утицаји и недоумице произашле током реализације пројекта.

Пријем и решавање жалби ће се обављати по следећој процедури:

1. Пријем жалби - Корисник може поднети приговор у писаној форми на

припремљеном обрасцу Министарству државне управе и локалне самоуправе (МДУЛС) или Општини Баточина:

Министарство државне управе и локалне самоуправе

Јединица за имплементацију пројекта “Партнерство за локални развој”

Тел: +381 11 3620 622; +381 63 430 314

Е-мејл: jedinica.projekti@mduls.gov.rs,

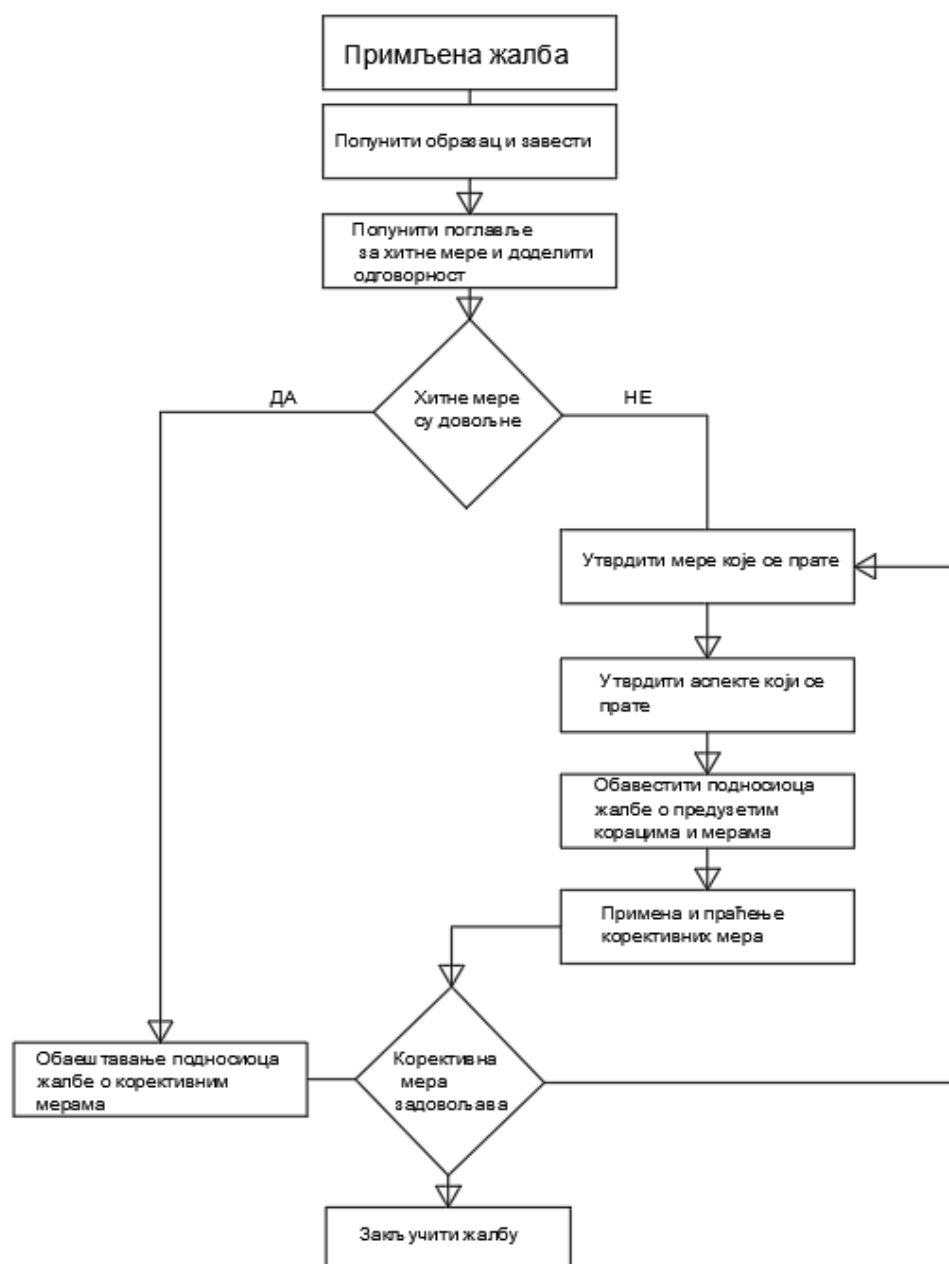
Општина Баточина

Тел: +381 34 6842 118

2. Поступање са жалбама:

- Жалбе се могу доставити и Извођачу радова. Обрасци за жалбе ће бити доступни на одговарајућим локацијама у близини градилишта у штампаном облику, и на тај начин ће бити доступни јавности. Извођач ће бити у обавези да све примљене жалбе достави МДУЛС у року од 5 дана од дана пријема жалбе.
 - Општина Баточина дужна је да достави све примљене жалбе МДУЛС у року од 5 дана од дана пријема жалбе. Сви приговори ће бити евидентирани у Регистру жалби, а МДУЛС ће потврдити пријем подносиоца жалбе у року од 7 календарских дана (у случају да жалба није поднета анонимно).
 - Подносилац жалбе ће бити информисан о предложеним корективним мерама и активностима у року од 20 радних дана од дана пријема жалбе.
 - МДУЛС ће пратити начин на који се решавају жалбе и редовно ће ажурирати Регистар жалби.
3. Графички приказ жалбеног механизма - Јасан поступак по жалби је графички приказану оквиру овог поглавља и биће доступан заинтересованим странама на интернет страницама МДУЛС и Општине Баточина, као и у њиховим просторијама.
4. Образац за жалбе - Образац за жалбе је приказан у оквиру овог поглавља и биће доступан свим заинтересованим странама на интернет страницама Општине Баточина и сајту МУДЛС.

Графички приказ жалбеног механизма

Образац за жалбе

Деловодни број жалбе:			
Контакт подаци	Име и презиме:		
	адреса:		
	телефон:		
	е - маил:		
Како желите да будете контактирани? Молимо Вас да означите	поштом	телефоном	е - мејл
Име и информације о идентитету (из личне карте).			
Детаљи вашег приговора. Молимо Вас да опишете проблеме, коме су се догодили, када, где и колико пута, као релевантне.			
Која је ваша препорука за разрешење приговора?			
Како да предате овај образац надлежном лицу	поштом:		
	лично: молимо донесите овај формулар на адресу:		
	е - маил: Пошаљите свој приговор, предложено решење и контакт податке на е - мејл:		
Потпис		Датум	

Прилог 1. Списак коришћене законске регулативе

Закони:

Закон о процени утицаја на животну средину ("Сл.гласник РС", бр. 135/04 и 36/09);
Закон о заштити животне средине ("Сл. гласник РС" бр. 135/04 и 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11 - Одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18 – др. закон и 95/18 – др. закон);
Закон о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - испр., 64/10- одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14 , 145/14 и 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон и 9/20 и 52/21)
Закон о управљању отпадом („Сл. гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 14/16 и 95/18 - др. закон)
Закон о амбалажи и амбалажном отпаду („Сл.гласник РС" бр. 36/09и 95/18 – др. закон);
Закон о комуналним делатностима ("Сл. гласник РС", бр. 88/11, 104/16, 95/18);
Закон о заштити природе („Сл. гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 91/10 - испр и 14/16 и 95/18 – др. закон и 71/21);
Закон о водама ("Сл. гласник РС", 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18 - др. закон)
Закон о заштити ваздуха ("Сл. гласник РС", бр. 36/09, 10/13 и 26/21 - др.закон);
Закон о заштити земљишта („Сл. гласник РС" бр. 112/15);
Закон о заштити од буке у животној средини ("Сл. гласник РС", бр. 96/21);
Закон о транспорту опасне робе ("Сл. гласник РС", бр. 104/16, 83/18, 95/18 – др. закон и 10/19 – др. закон);
Закон о хемикалијама („Сл. гласник РС" 36/09, 88/10, 92/11, 93/12, 25/15);
Закон о пољопривредном земљишту ("Сл. гласник РС", бр. 62/06, 65/08 – др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 – др. закон);
Закон о културним добрима ("Сл. гласник РС", 71/94, 52/11 – др. закони и 99/11 – др. закон, 6/20 - др.закон и 35/21 - др.закон);
Закон о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима („Сл. гласник РС“, бр. 54/15);
Закон о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима ("Сл. гласник РС", бр. 44/77, 45/85, 18/89, "Сл. гласник РС", бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/05 – др. закон, 54/15 – др. закон);
Закон о заштити од пожара („Сл. гласник РС" бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18 – др. закони);
Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама ("Сл. гласник РС" бр. 87/18);
Закон о безбедности и здрављу на раду ("Сл. гласник РС", бр.101/05 и 91/15 и 113/17 – др.закон);
Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Сл. гласник РС" бр. 95/18 и 10/19).

Уредбе:

Уредба о утврђивању листа пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС", бр. 114/08);
Уредба о производима који после употребе постају посебни токови отпада, обрасцу дневне евиденције о количини и врсти произведених и увезених производа и годишњег извештаја, начину и роковима достављања годишњег извештаја, обвезницима плаћања накнаде, критеријумима за обрачун, висину и начин обрачунавања и плаћања накнаде ("Сл. гласник РС", бр. 54/2010, 86/2011, 15/2012 , 41/2013 - др. правилник и 3/2014);

Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“ бр. 11/10, 75/10 и 63/13);

Уредба о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Сл. гласник РС“, бр. 111/15 и 83/21);

Уредба о класификацији вода („Сл. гласник СРС“, бр. 5/68);

Уредба о категоризацији водотока („Сл. гласник СРС“, бр. 5/68);

Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);

Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“ бр. 50/12);

Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и рокови за њихово достизање („Службени гласник РС“ број 24/14);

Уредба о системском праћењу стања и квалитета земљишта („Сл. гласник РС“, бр. 88/20);

Уредба о граничним вредностима штетних, опасних и загађујућих материја у земљишту („Сл. гласник РС“ број 30/2018 и 64/2019);

Уредба о одлагању отпада на депоније („Сл. гласник РС“, број 92/10);

Уредба о листама отпада за прекогранично кретање, садржини и изгледу докумената који прате прекогранично кретање отпада са упутствима за њихово попуњавање („Службени гласник РС“, бр. 60/09);

Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“, бр. 31/12);

Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/10);

Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС“ број 75/10);

Уредба о програму систематског праћења квалитета земљишта, индикаторима за оцену ризика од деградације земљишта и методологији за израду ремедијационих програма („Сл. гласник РС“, бр. 88/10, 30/18 – др. уредба).

Правилници:

Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“ бр. 69/05);

Правилник о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о Студији о процени утицаја на животну средину („Сл. гласник РС“ бр. 69/05);

Правилник о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Сл. гласник РС“ бр. 33/16);

Правилник о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Сл. гласник РС“, бр. 92/08);

Правилник о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Сл. гласник РС“, бр. 74/11);

Правилник о референтним условима за типове површинских вода („Сл. гласник РС“, бр. 67/11);

Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС“, бр. 72/10);

Правилник о методологији за одређивање акустичних зона („Сл. гласник РС“, бр. 72/10);

Правилник о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник РС“ 56/10, 93/19 и 39/21);

Правилник о обрасцу дневне евиденције и годишњег извештаја о отпаду са упуством за његово попуњавање („Службени гласник РС“, бр. 7/20 и 79/21);

Правилник о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије ("Сл. гласник РС", бр. 98/10);

Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Сл. гласник РС, број 92/10 и 77/21);

Правилник о начину и поступку управљања истрошеним батеријама и акумулаторима ("Сл. гласник РС", број 86/10);

Правилник о листи електричних и електронских производа, мерама забране и ограничења коришћења електричне и електронске опреме која садржи опасне материје, начину и поступку управљања отпадом од електричних и електронских производа („Сл. гласник РС“, бр. 99/10);

Правилник о листи POPs материја, начину и поступку за управљање ПОПс отпадом и граничним вредностима концентрација POPs материја које се односе на одлагање отпада који садржи или је контаминиран POPs материјама ("Сл. гласник РС", бр. 65/11 и 17/17);

Правилник о поступању са уређајима и отпадом који садржи РСВ ("Сл. гласник РС ", бр. 37/11);

Правилник о условима, начину и поступку управљања отпадним уљима ("Сл. гласник РС" бр. 71/10);

Правилник о обрасцима извештаја о управљању амбалажом и амбалажним отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 21/10, 30/13 и 44/18 –др. закон);

Правилник о обрасцу докумената о кретању отпада и упутству за његово попуњавање ("Сл. гласник РС", бр. 114/13);

Правилник о обрасцу документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину његовог достављања и упутству за његово попуњавање ("Сл. гласник РС", бр. 17/17);

Правилник о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара („Сл. гласник РС“ бр. 3/18);

Правилник о начину и поступку управљања отпадним гумама ("Сл. гласник РС“, бр. 104/09 и 81/10);

Правилник о начину и поступку за управљање отпадним флуоресцентним цевима која садрже живу ("Сл. гласник“, бр. 97/10)

Правилник о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења („Службени СРЈ“ бр.11/96);

Правилник о заштити на раду при извођењу грађевинских радова ("Сл. гласник РС", бр. 53/97 и 14/09);

Правилник о буци коју емитује опрема која се употребљава на отвореном простору („Сл. гласник РС“ бр. 01/13);

Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при излагању буци ("Сл. гласник РС", 96/11, 78/15 и 93/19);

Правилник о начину израде и садржају Плана заштите од удеса ("Сл. гласник РС", бр. 41/19);

Правилник о врстама и количинама опасних материја, објектима и другим критеријумима на основу којих се сачињавају план заштите од удеса и предузимају мере за спречавање удеса и ограничавање утицаја удеса на живот и здравље људи, материјалних добара и животну средину ("Сл. гласник РС" бр. 48/16);

Правилник о садржају информације о опасностима, мерама и поступцима у случају удеса (*"Сл. гласник РС" бр. 18/12*);

Правилник о изградњи постројења за запаљиве течности и о складиштењу и претакању запаљивих течности (*"Сл. гласник", 114/17 и 85/2021*);

Правилник о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара (*"Службени лист СРЈ", бр. 8/95*);

Правилник о техничким нормативима за заштиту складишта од пожара и експлозија (*"Сл. гласник СРС", бр. 24/87*);

Правилник о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожар (*"Сл. гласник РС", бр. 3/18*);

Правилник о садржају елабората о уређењу градилишта (*"Службени гласник РС", бр. 121/12 и 102/15*);

Правилник о методологији за прикупљање података о саставу и количинама комуналног отпада на територији јединице локалне самоуправе (*"Сл. гласник РС", бр. 61/2010*);

Правилник о листи активности које могу да буду узрок загађења и деградације земљишта, поступку, садржини података, роковима и другим захтевима за мониторинг земљишта (*"Сл. гласник РС", бр. 102/20*)

Прилог бр. 2. ЕСМП - Зелена пијаца на к.п. бр. 150/6, КО Баточина (Варошица)

Фаза	Активност	Превентивне мере/Мере заштите	Одговорност у спровођењу мера	Начин контроле спровођења мера
ПРЕ ПОЧЕТКА РАДА	Израда пројектне документације - ИДР, ПГД и ПЗИ са ППМ	1. Поштовање процедуре и правила за пројектовање дефинисаних Законом о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон, 9/2020 и 52/2021); 2. Прибављање локацијских услова и информације о локацији; 3. Прибављање осталих услова од стране надлежних институција; 4. Поштовање остале законске регулативе припадајућих области (заштита животне средине, заштита на раду). 5. Прибављање решења о рушењу.	Општина Баточина/Пројектант	Преглед израђене пројектне документације МДУЛС и техничка контрола
	Извођење радова на пројекту			
	Припремне активности	1.Избор Извођача са одговарајућим лиценцама и релевантним искуством за извођење радова који су дефинисани пројектном документацијом; 2. Доношење Решења о одређивању координатора за извођење радова; 3. Доношење Решења о одређивању одговорног извођача радова за све припадајуће врсте радова, Решења о одређивању Одговорног лица за безбедност и здравље на раду и примену мера заштите животне средине, Решења о одређивању одговорног лица за управљање отпадом; 4. Пријава радова надлежној инспекцији рада и грађевинској инспекцији; 5. Израда Елабората о уређењу градилишта према пројектној документацији и Плану превентивних мера; 6. Пратећа документација за раднике (област безбедности и здравља на раду); 7. Упознавање и имплементација превентивних мера према ЕСМП плану свих ангажованих на овој активности; 8. Израда плана заштите животне средине.	МДУЛС/Извођач радова	Пријава надлежној инспекцији, документација на градилишту (доставља Решења, ЕУГ и осталих планова и докумената) / Извештаји одговорног надзора
	Извођење радова на рушењу нелегалних објекта	План управљања извођењем радова рушења објекта Рушење објекта или делова објекта изводи се према документацији, урађеној на основу података добијених претходним детаљним извиђањем и снимањем објекта и околине. Документација за рушење објекта, поред осталог мора да садржи и опис изабране методе рушења са редоследом радова при припреми за рушење, самом рушењу и после извршеног рушења и мерама безбедности и заштите при сваком од ових радова, као и грађевинску књигу и књигу инспекције. Потребно је извршити избор Извођача који располаже механизацијом за рушење и довољним бројем обучених радника за извођење такве врсте радова. Пре самог отпочињања радова Инвеститор подноси пријаву радова органу који је издао решење о рушењу најкасније осам дана пре почетка извођења радова. Документацијом о рушењу јасно су утврђене зоне сигурности, распоред објеката по коме се они уклањају са планом означавања и уређења њихових граница, мере обезбеђења објекта и саобраћаја изван зоне сигурности као и план прилаза за раднике до зона сигурности. За време извођења радова	Извођач радова/Одговорно лице за безбедност и здравље на раду и примену мера заштите животне средине/одговорни надзор	Услови издати од надлежних институција; Извештаји техничке контроле и комисије за технички пријем; Пријава радова надлежној инспекцији/ Грађевински дневник / Извештаји

		на градилишту, примењују се превентивне мере безбедности, које се нарочито односе на: 1. одржавање уређености и задовољавајућег нивоа чистоће градилишта, 2. избор локација радних места, 3. утврђивање услова под којима се ради, 4. усклађивање времена потребног за извођење појединих врста и фаза радова, 5. одржавање средстава за рад у исправном стању, 6. планирање и утврђивање површина и локација за складиштење разних материјала, нарочито отпада, 7. складиштење и одлагање или уклањање отпада, шута. - Рушење изводити редоследно уз пркупљање урушеног материјала на тачно утврђеном и ограђеном месту на градилишту. - Пре уклањања растреситог и прашинастог материјала са рушевине вршити квашење водом како би се спречила појава и ширење прашине приликом утовара у транспортно средство. - Квашење шута се обављати непрекидно док се манипулише шутом. - Материјале који се могу поново користити скидати пажљиво, ради поновне употребе и примене начела хијерархије управљања отпадом. - Отпад настао у току рушења складиштити у контејнерима или на водонепропусној подлози. - Грађевински отпад искористити за поновну употребу, уколико је то могуће. - Уколико се грађевински отпад не може поново искористити, исти предати одговарајућем оператеру и одложити на депонију. - Водити евиденцију о кретању отпада и генерисати одговарајућа документа о кретању отпада у складу са чланом 45 Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18-др. закон) и Правилником о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл.гласник РС“, бр. 114/13).		Одговорног надзора радова
--	--	--	--	---------------------------

		План управљања заштитом безбедности и здравља на раду: Радове на рушењу изводе радници практично оспособљени за безбедан рад и примену средстава личне заштите при овим радовима. Припрема, рушење и уклањање делова и материјала срушеног објекта изводи се уз стални надзор одговорног стручног радника. За време извођења радова и снимања објекта, као и за време припремних радова за рушење објекта поставља се чувар који не дозвољава приступ објекту неовлашћеним и беспосленим лицима. Рушење објекта или дела објекта изводи се према документацији, урађеној на основу података добијених претходним детаљним извиђањем и снимањем објекта и околине. Пре почетка рушења објекта угрожено подручје се обезбеђује оградом, а уколико има потребе у зависности од стања на градилишту сваки објекат обезбеђује од присуства неовлашћених лица или уласка лица и средстава саобраћаја, у складу са документацијом о рушењу. Пре почетка радова на рушењу објекта постојеће инсталације електричне струје, водовода, канализације, гасова и друге инсталације се уклањају а уколико неке од постојећих инсталација треба да остану и даље у функцији обезбеђују да у току рушења и при радовима после рушења, не проузрокују опасност по раднике. Радове на рушењу објекта извршити према следећим мерама: • Ручно рушење објекта изводити одозго наниже, делове зидова и димњака не остављати непорушеним, већ рушити истовремено са осталим деловима објекта. • Суседни зид или поједине елементи који се не руше, а са зидом, односно елементом који се руши чине стабилну целину, обезбедити од пада или деформације, пре него што се приступи рушењу. • Рушење међуспратне односно таванске конструкције отпочети тек по рушењу и уклањању свих порушених делова изнад нивоа те конструкције. • Ручно рушење слободно стојећих елемената, као што су обимни и преградни зид, ограда, стуб и други елементи, изводити помоћу одговарајућих радних скела. • Рушење зидова поткопавањем, забрањено је. • Демонтиране греде, носачи и други тешки или гломазни делови конструкције смеју се са објекта уклањати или спуштати само помоћу одговарајућих направа или уређаја (рампа, чекрк, дизалица и сл.). • Уклањање растреситог и прашинастог материјала са рушевине вршити помоћу покривених дрвених корита, кроз металне цеви или на други начин који спречава ширење прашине. • Када у материјалу од кога је саграђен објекат који се руши има азбеста, предузети посебне мере за спречавање да прашина и отпатци не доспеју на алат, одећу, тело радника или околни простор. • При рушењу вишеспратног објекта гомилање порушеног материјала на појединим спратовима, забрањено је. • Ако се објекат руши машински, машина треба да се налази на одстојању најмање 1,5 пута већем од висине дела који се руши. • Код машинског рушења гурањем на предњи део машине поставити помагала од гвожђа или дрвета преко којих се сила преноси на елеменат који се руши, а машину удаљити на безбедно одстојање. • Јачина на кидање челичног ужета помоћу кога се преноси вучна снага потребна за рушење објекта, мора бити најмање три пута већа од вучне снаге машине. • Између челичног ужета и површине дела објекта који се руши поставити подметаче ради равномерног преношења вучне силе.	Извођач радова/Одговорно лице за безбедност и здравље на раду и примену мера заштите животне средине	Елаборат о уређењу градилишта/Извештаји одговорног лица за БЗР/Извештаји Одговорног надзора радова/ Извештаји надлежне инспекције
--	--	---	---	--

		• Извлачење бетонских стубова, челичних носача и других делова објекта из рушевине изводити тек пошто се претходно ослободе од натрпаног порушеног материјала. • Коришћење машина точкаша за рушење или извлачење тешких делова грађевинског објекта, забрањено је. Све додатне мере које су предвиђене морају се ригорозно спровести уз пуну контролу примене и извршења током извођења радова, при чему је неопходно: - Обезбедити радницима и осталим ангажованим лицима личну заштитну опрему у складу са врстом грађевинских радова који се изводе; - Извршити организацију градилишта према ЕУГ (обележити трасе кретања, зоне депоновања отпада, простор за одмор и друге потребе); - Машинске радове вршити према упутствима за рад, правилима струке и свм важећим правилницима за безбедност и здравље за раду за ту врсту радова; - Радове могу вршити само радници који имају одговарајућа уверења, лиценце и који су обучени за ту врсту радова; - Механизација и опрема мора имати одговарајуће стручне налазе којима се доказује исправност; - Није дозвољено да у току рада грађевинске механизације радници буду у зони рада машине (нпр. ротациона зона багера, зона кретања теретних возила); - Манипулација опасним отпадом и хемикалијама (у случају потребе) мора се вршити према тачно дефинисаном упутству.		
		План управљања буком и вибрацијама: С обзиром на то да се на градилишту очекује емисија буке и вибрација која може потицати од рада радних машина и опреме, План управљања буком се спороводи према следећим мерама: - Све радне машине и опрема морају имати одговарајући стучни налаз према важећем Правилнику; - Рад на градилишту за рад са машинама ограничити на осмочасовно радно време и то тако да у периоду одмора 15-17h не буде значајне емисије буке; - Није дозвољен рад ноћу; - Извођач је дужан да неутралише утицај буке и вибрација на околину, у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС“, бр. 96/2021) и Правилником о буци коју емитује опрема која се употребљава на отвореном простору („Сл. гласник РС“, бр. 1/2013); - У случају потребе за радом ван дефинисаног радног времена, благовремено обавестити јавност о разлозима за одступање.	Извођач радова/Одговорно лице за безбедност и здравље на раду и примену мера заштите животне средине/ Одговорни надзор	Услови издати од надлежних институција; Извештаји техничке контроле и комисије за технички пријем; Пријава радова надлежној инспекцији/ Грађевински дневник / Извештаји Одговорног надзора радова

		План управљања отпадом и отпадним водама План управљања отпадом и отпадним водама се спроводе према следећим мерама: 1. На градилишту одредити простор за привремено складиштење чврстог отпада, који ће бити генерисан у току рушења нелегалних објекта: - одредити простор за сваку врсту генерисаног грађевинског отпада одвојено, - за отпадно дрво, бетон који ће се генерисати приликом рушења нелегалних објекта применити начело хијерархије управљања отпадом и у складу са тим предати га одговарајућем оператеру на механички третман ради поновне употребе. Избор оператера извршити тако да поседује дозволу за управљање отпадом и дозволу за одговарајући третман наведене врсте отпада. - генерисани грађевински шут искористити за насыпање путева, уколико исто није могуће поступити у складу са Законом о управљању отпада. - уколико се приликом извођења радова на рушењу објекта наиђе на опасан отпад неопходно је поступати у складу са актуелном законском регулативом . Манипулацију вршити тако да се спречи његово разношење и контакт са неовлашћеним лицима, користити заштитне маске и рукавице, као и заштитно одело дугих рукава. Овај отпад привремено складиштити на тачно дефинисаном месту са јасном ознаком да је у питању опасан отпад. Избор оператера за управљање овом врстом отпада извршити тако да поседује одговарајућу дозволу за управљање наведеном врстом отпада. - управљање комуналним отпадом који ће се генерисати услед редовних радних активности приликом извођења радова вршити тако да се постави контејер у који ће се овај отпад сакупљати, а тако да ЈКП може да преузме овај отпад и даље поступи у складу са Законом о управљању отпадом. 2. Приремено складиште горе наведеног чврстог отпада мора бити оријентисано на месту које је заштићено од спирања потенцијалних контамината на отпаду у земљиште и воду. 3. Вршити примарну сепарацију рециклабилног отпада у одвојеним кантама у складу са процедуром која је дефинисана Законом о управљању отпадом. 4. Водити евиденцију о предатом отпаду. Акцидентна ситуација у овој фази извођења радова на рушењу објекта предвиђа да у занемарљивом малом случају може доћи до изливања нафте или уља из механизације, и за тај случај је потребно на локацији обезбедити одговарајући адсорбент којим ће се сакупити изливени материјал. Уколико до овог акцидента дође, извршити ископ земљишта који је дошао у додир са хазардом и потребно је контаминирани слој ископати и привремено одложити на одговарајуће место одговарајућег капацитета (на водонепропусну фолију, водонепропусни бетон или контејнер) до предавања на третман или збрињавање одговарајућем оператеру. У току извођења радова није дозвољено прање возила и грађевинске механизације, није дозвољено претакање нафтних деривата или руковање уљима и горивом, није дозвољена поправка механизације. Паркирање механизације и возила вршити на делу градилишта који има водонепропусну подлогу. Прање возила и механизације које излази са градилишта, у случају да је потребно, вршити уз приступну саобраћајницу која има одговарајући система за прихватање отпадне зауљене воде.	Извођач радова/Одговорно лице за безбедност и здравље на раду и примену мера заштите животне средине/ Одговорно лице за управљање отпадом/ Одговорни надзор	Уговор са одговарајућим оператерима; Документ о кретању отпада; Ситуациони приказ за издвојеним површинама за генерисани отпад; Извештај Одговорног надзора радова/Извештај надлежне инспекције
--	--	---	--	--

	План управљања емисијама: Мере за смањење емисија гасова и прашине на градилишту и са градилишта, обухватају следеће: - Мере припреме пре извођења радова - Изабрати Извођача који има возила и механизацију која припада типу 5 и 6 за емисије издувних гасова, при избору опреме која користи погонско гориво, дати предност биогоривима; - Мере за редуковање прашине у току извођења радова на рушењу кроз дефинисање рута кретања механизације и возила, радне сате за извођење радова механизацијом када се може емитовати значајна количина прашине (нпр. утовар земље); - Редовна контрола начина извођења радова са аспекта примене метода којима се редукују емисије у ваздух (гасови, прашина, честице); Припрема и складиштење материјала: - Везивање прашине одржавањем влажности материјала, нпр. финим распрскавањем воде по материјалу (ако је дозвољено и прихватљиво за квалитет материјала); - Покривање материјала на возилима за транспорт одговарајућим мрежама и церадама, покривање и квашење материјала који садрже прах ради заштите од ветра. Рушење: - Рушење вршити у највећим могућим комадима; - Ако је могуће, материјалне који се уклањају претходно поквасити водом; - Материјале који не могу да се квасе, покрити мрежама и тканинама одговарајуће густине; Извођење радова: - Употреба машина и алата који производе мање прашине и/или су повезане за уређајима за уписавање прашине; - Мокро резање (уређаји за довод мањих количина воде на место резања); - Коришћење затворених уређаја за мешање прашкастих материја са водом; Саобраћајне површине на градилишту - Ограничење брзине кретања возила на 10km/h; - Редовно уклањање расутог материјала са интерних саобраћајница; - Уредно чишћење гума свих возила на излазу са градилишта на јавну саобраћајницу.	Извођач радова/Одговорно лице за безбедности и здравље на раду и премину мера заштите животне средине/ Одговорни надзор	Услови издати од надлежних институција; Извештај Одговорног надзора радова/Грађевински дневник/ Извештаји надлежне инспекција.
	План управљања акцидентним ситуацијама: План Извођача радова треба да садржи процедуре за реаговање у ванредним ситуацијама, у случају несрећа или већих инцидената, како би се заштитили људи, имовина и природна добра. У Плану ће се приказати детаљни подаци о опреми и процедурама за спречавање, као и за реаговање у случају настанка акцидентних ситуација. Акцидентне ситуације су могуће у случају хазардног изливања нафте и њених деривата приликом из ангажоване механизације у току извођења радова. С тим у вези, паркирање и прање механизације неопходно је вршити на делу градилишта који има водонепропусну подлогу. Такође, акцидентне ситуације се претпостављају у случају појаве природних катастрофа као што су појава пожара и земљотреса и у том смислу, План управљања акцидентним ситуацијама подразумева: 1. Вршење редовних обука и упознавање запослених са заштитом од пожара, вршење обука запослених и подизање свести о ванредним ситуацијама и начину реаговања (појава земљотреса и	Овлашћена организација за заштиту од пожара и реаговање у ванредним ситуацијама/ Одговорни надзор	Уговор са овлашћеном организацијом; Евиденције о обукама.

		поплава).		
		2. Спровођење симулације реаговања у ванредним ситуацијама.		
	Извођење радова - архитектонски, грађевински, хидротехнички, електроенергетски и радови на инсталирању опреме	План управљања извођењем радова За све активности било да су оне појединачне или колективне мора да постоји унапред дефинисан план извођења радова из разлога што се на тај начин унапред сагледавају могући проблеми како у извођењу радова тако и у примени мера безбедности на раду и заштите животне средине. Уређење градилишта за безбедан рад у току извођења грађевинских радова почиње у фази припреме за грађење, планирањем мера заштите на раду за све учеснике и фазе грађења све до завршетка градње и ликвидације градилишта. Пре почетка грађења инвеститор обезбеђује: - обележавање грађевинске парцеле, регулационих, нивелационих и грађевинских линија, у складу са прописима којима је уређено извођење радова, - обележавање градилишта, одговарајућом таблом, која садржи: податке о објекту који се гради, инвеститору, одговорном пројектанту, број грађевинске дозволе, извођачу радова, почетку грађења и року завршетка изградње. - упознавање Извођача радова са Планом превентивних мера и Планом заштите животне средине - Инвеститор је обавезан да органу који је издао грађевинску дозволу и надлежном грађевинском инспектору пријави почетак грађења објекта, осам дана пре почетка извођења радова, - Инвеститор је дужан да по завршетку темеља и објекта пријави надлежној грађевинској инспекцији, - Инвеститор обезбеђује стручни надзор у току грађења објекта, односно извођења радова за које је издата грађевинска дозвола, - вођење грађевинске књиге и књигу инспекције, - вођење евиденције о кретању отпада и генерисање одговарајућих докумената о кретању отпада у складу са чланом 45 Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18-др. закон) и Правилником о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл.гласник РС“, бр. 114/13), - вођење списка о лицима која се налазе на градилишту. Припрема за грађење су радови који претходе грађењу објекта и односе се на: - грађење и постављање објекта и инсталација привременог карактера за потребе извођења радова; - обезбеђење простора за допрему и смештај грађевинског материјала и друге радове којима се обезбеђује сигурност суседних објеката; - санирање терена и обезбеђење несметаног одвијања саобраћаја и коришћење околног простора. За спровођење прописаних мера за безбедан и здрав рад одговорни су извођач радова (послодавац), лице за БЗР, запослени и други учесници на градилишту. Надзор над применом мера БЗР, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду, обављају инспектори рада. При уређивању градилишта и организацији извођења грађевинских радова неопходно је испоштовати прописне мере заштите на раду, које зависе од врсте радова, обима послова, координације извођача радова, ангажованих материјалних и техничких средстава, локације	Извођач радова/Одговорно лице за безбедност и здравље на раду и примену мера заштите животне средине/ Одговорни надзор	Услови издати од надлежних институција; Извештаји техничке контроле и комисије за технички пријем; Пријава радова надлежној инспекцији/ Грађевински дневник / Извештаји Одговорног надзора радова.

		градилишта и других околности. Грађевински радови обављају се тако да се њиховим извођењем не загађује околина, а у случају буке, вибрација, извођења радова под ноћним осветљењем, раскопавања, каљања, појава прашине, подземне и површинске воде и осталих пратећих појава које могу угрозити околне објекте и становништво, предузимају се мере за њихово отклањање или довођење у дозвољене границе. Све радове потребно је извести у складу са условима који су издати у фази пројектовања: - Забрањују се све врсте радова којима се доводи у питање и нарушава статичка стабилност објекта и суседних објеката; - Нивелета цевовода водоводне линије поставља се на минималној дубини од 0,8m - 1,0m (дно цеви) и поставља се углавном тако да прати постојећу нивелацију саобраћајница, при чему је потребно водити рачуна са укрштањем са другим инфраструктурним објектима; - Све каблове и проводнике водити како је предвиђено пројектом и то: по зиду или таваници на одстојним обујмицама у спуштеној таваници, у зиду у инсталационим цевима и по кабловским регалима (на деловима трасе где има више од три кабла); - Цеви се морају полагати тако да између две разводне кутије нема ниједног места где би се могла сакупљати кондензована вода; - Пре пуштања у рад, сви разводни ормани морају бити уземљени; - Везано за грејање, хлађење и климатизацију објекта у ВРВ (ВРФ) систему, Служба заштите захтева да увођење овог система буде спроведено уз поштовање мин. услова; - Канале за транспорт ваздуха је потребно поставити са благим нагибом у смеру струјања ваздуха ради одвођења и отицања евентуално створеног кондензата, - Све електричне инсталације водити скривено испод малтерске облоге зидова и таванице објекта, - Систем мора бити изведен према важећим прописима и стандардима за ову врсту радова, спољашње јединице система не могу се постављати на уличној фасади објекта, - Модернизација сигурносног система објекта може се спровести уз услов да све електричне инсталације за овај систем буду вођене скривено испод малтерске облоге зидова и таванице објекта уз поштовање важећих прописа и стандарда за ову врсту радова, - Радови на уградњи противпожарног система могу се спровести уз услов да све потребне електричне инсталације за овај систем буду вођене скривено испод малтерске облоге зидова и таванице објекта. План рашчишћавања градилишта План рашчишћавања обухвата рашчишћавање градилишта и уклањање објеката Извођача после завршетка грађевинских активности. Ово укључује уклањање свих отпадних материја и контаминираног земљишта, ако га има, у складу са Законом о управљању отпадом и Законом о заштити животне средине.		
--	--	---	--	--

	План управљања заштитом безбедности и здравља на раду: Планом примене мера безбедности и здравља на раду обезбеђује се у току извођења радова прописана и адекватна безбедност радника. На овај начин путем превенције и директног надзора у току извођења радова непосредним извршиоцима обезбеђују се и стварају услови за безбедан и сигуран рад. Планом примене мера безбедности и здравља на раду се описују или графички представљају средства личне заштите, мере заштите од опасних делова алата и механизације, начин обезбеђења делова оплата и скела, опреме (стабилизатора) којима се обезбеђују елементи, скела или делови конструкције од претурања под дејством ветра, мере заштите које треба предузети код подизања и монтирања елемената, средства и ознаке обележавања простора на којима се налазе опасни материјали, означава простор са монтажом елемената која је у току, средства против пожарне заштите. Добро сагледана и урађена организација и технологија извођења радова отвара могућности лаког уочавања критичних фаза и радова у току реализације пројекта и истовремено упућује на припрему мера безбедности и здравља на раду. На тај начин откривају се и ризици који прате те активности, а које треба истражити и елиминисати. Када се раде додатне разраде реализације појединих фаза радова или поступака обавезно се додатно анализирају и додатне мере безбедности и здравља на раду које прате реализацију. Све додатне мере које су предвиђене морају се ригорозно спровести уз пуну контролу примене и извршења током извођења радова. Неопходно је: - Обезбедити радницима и осталим ангажованим лицима личну заштитну опрему у складу са врстом грађевинских радова који се изводе; - Извршити организацију градилишта према ЕУГ (обележити трасе кретања, зоне депоновања отпада, простор за одмор и друге потребе); - Машинске радове вршити према упутствима за рад, правилима струке и свим важећим правилницима за безбедност и здравље за раду за ту врсту радова; - Радове могу вршити само радници који имају одговарајућа уверења, лиценце и који су обучени за ту врсту радова; - Механизација и опрема мора имати одговарајуће стручне налазе којима се доказује исправност; - Није дозвољено да у току рада грађевинске механизације радници буду у зони рада машине (нпр. ротациона зона багера, зона кретања теретних возила); - Манипулација опасним отпадом и хемикалијама (у случају потребе) мора се вршити према тачно дефинисаном упутству.	Извођач радова/Одговорно лице за безбедност и здравље на раду и примену мера заштите животне средине/Одговорни надзор	Елаборат о уређењу градилишта/Извештаји одговорног лица за БЗР/Извештаји Одговорног надзор радова/Извештаји Надлежне инспекције.
--	---	---	--

		План управљања отпадом и отпадним водама План управљања отпадом и отпадним водама се спроводе према следећим мерама: 1. На градилишту одредити простор за привремено складиштење чврстог отпада, који ће бити генерисан у току грађевинских радова на изградњи пијачног комплекса: - одредити простор за сваку врсту генерисаног грађевинског отпада одвојено, - земљу из ископа која се јавља у току изградње Зелене пијаце искористити за насипање где је потребно. Вишак материјала збринуту у складу са Законом о управљању отпадом. - пројектом је предвиђена термоизолација објекта стакленом (минералном) и каменом вуном. Неопходно је коришћење заштитних рукавица и наочара. - приликом извођења радова на уградњи електро-енергетских и сигналних инсталација могућа је појава електронског отпада, у наведеном случају потребно је поступити у складу са Уредбом о посебним токовима отпада. Даља манипулација овим отпадом мора бити у складу са Правилником о посебним токовима отпада. Избор оператера за управљање овом врстом отпада извршити тако да поседује одговарајућу дозволу за управљање овом врстом отпада. - управљање комуналним отпадом који ће се генерисати услед редовних радних активности приликом извођења радова вршити тако да се постави контејер у који ће се овај отпад сакупљати, а тако да ЈКП може да преузме овај отпад и даље поступи у складу са Законом о управљању отпадом. 2. Приремено складиште горе наведеног чврстог отпада мора бити оријентисано на месту које је заштићено од спирања потенцијалних контамината на отпаду у земљиште и воду. 3. Вршити примарну сепарацију рециклабилног отпада у одвојеним кантама у складу са процедуром која је дефинисана Законом о управљању отпадом. 4. Водити ажурно евиденцију о предатом отпаду. Акцидентна ситуација у овој фази извођења радова на изградњи објекта предвиђа да у занемарљивом малом случају може доћи до изливања нафте или уља из механизације, и за тај случај је потребно на локацији обезбедити одговарајући адсорбент којим ће се сакупити изливени материјал. У овом случају, извршити ископ земљишта који је дошао у додир са хазардом и потребно је контаминирани слој ископати и привремено одложити на одговарајуће место одговарајућег капацитета (на водонепропусну фолију, воднепротусни бетон или контејнер) до предавања на третман или збрињавање одговарајућем оператеру. У току извођења радова није дозвољено прање возила и грађевинске механизације, није дозвољено претакање нафтних деривата или руковање уљима и горивом, није дозвољена поправка механизације. Паркирање механизације и возила вршити на делу градилишта који има водонепропусну подлогу. Прање возила и механизације које излази са градилишта, у случају да је потребно, вршити уз приступну саобраћајницу која има одговарајући система за прихватање отпадне зауљене воде.	Извођач радова/Одговорно лице за безбедност и здравље на раду и примену мера заштите животне средине/ Одговорно лице за управљање отпадом/ Одговорни надзор	Уговор са одговарајућим оператерима; Документ о кретању отпада; Ситуациони приказ за издвојеним површинама за генерисани отпад; Извештаји Одговорног надзора радова/Извештаји надлежне инспекције.
--	--	--	--	---

		План управљања буком и вибрацијама: С обзиром да се на градилишту очекује емисија буке и вибрација која може потицати од рада радних машина и опреме, План управљања буком се спроводи према следећим мерама: - Све радне машине и опрема морају имати одговарајући стучни налаз према важећем Правилнику; - Рад на градилишту за рад са машинама ограничити на осмочасовно радно време и то тако да у периду одмора 15-17h не буде значајне емисије буке; - Није дозвољен рад ноћу; - Извођач је дужан да неутралише утицај буке и вибрација на околину, у складу са Законом о заштити од буке у животној средини („Сл. гласник РС“, бр. 96/2021) и Правилником о буци коју емитује опрема која се употребљава на отвореном простору („Сл. гласник РС“, бр. 1/2013); - У случају потребе за радом ван дефинисаног радног времена, благовремено обавестити јавност о разлозима за одступање. План управљања емисијама: Мере за смањење емисија гасова и прашине на градилишту и са градилишта, обухватају следеће: Мере припреме пре извођења радова - Изабрати Извођача који има возила и механизацију која припада типу 5 и 6 за емисије издувних гасова, при избору опреме која користи погонско гориво, дати предност биогоривима; - Мере за редуковање прашине у току извођења радова кроз дефинисање рута кретања механизације и возила, радне сате за извођење радова механизацијом када се може емитовати значајна количина прашине (нпр. утовар земље); - Редовна контрола начина извођења радова са аспекта примене метода којима се редукују емисије у ваздух (гасови, прашина, честице); Припрема и складиштење материјала - Везивање прашине одржавањем влажности материјала, нпр. финим распрскавањем воде по материјалу (ако је дозвољено и прихватљиво за квалитет материјала); - Покривање материјала на возилима за транспорт одговарајућим мрежама и церадама, покривање и квашење материјала који садрже прах ради заштите од ветра. Извођење радова - Употреба машина и алата који производе мање прашине и/или су повезане за уређајима за усисавање прашине; - Мокро резање (уређеји за довод мањих количина воде на место резања); - Коришћење затворених уређаја за мешање прашкастих материја са водом; Саобраћајне површине на градилишту - Ограничење брзине кретања возила на 10km/h; - Редовно уклањање расутог материјала са интерних саобраћајница; - Уредно чишћење гума свих возила на излазу са градилишта на јавну саобраћајницу.	Извођач радова/Одговорно лице за безбедност и здравље на раду и примену мера заштите животне средине/Одговорни надзор Извођач радова/Одговорно лице за безбедности и здравље на раду и примену мера заштите животне средине/Одговорни надзор	Услови издати од надлежних институција; Извештаји техничке контроле и комисије за технички пријем. Услови издати од надлежних институција; Извештаји Одговорног надзора радова/Извештаји надлежне инспекције.
--	--	---	--	---

		План управљања акцидентним ситуацијама: План Извођача треба да садржи процедуре за реаговање у ванредним ситуацијама, у случају несрећа или већих инцидената, како би се заштитили људи, имовина и природна добра. У Плану ће се приказати детаљни подаци о опреми и процедурама за спречавање, као и за реаговање у случају настанка акцидентних ситуација. Акцидентне ситуације су могуће у случају хазардног изливања нафте и њених деривата приликом из ангажоване механизације у току извођења радова, С тим у вези, паркирање и прање механизације неопходно је вршити на делу градилишта који има водонепропусну подлогу. Такође, акцидентне ситуације се претпостављају у случају појаве природних катастрофа као што су појава пожара и земљотреса и у том смислу, План управљања акцидентним ситуацијама подразумева: 1. Вршење редовних обука и упознавање запослених са заштитом од пожара, вршење обука запослених и подизање свести о ванредним ситуацијама и начину реаговања (појава земљотреса и поплава). 2. Спровођење симулације реаговања у ванредним ситуацијама.	Овлашћена организација за заштиту од пожара и реаговање у ванредним ситуацијама/ Одговорни надзор	Уговор са овлашћеном организацијом; Евиденције о обукама.
У ТОКУ РАДА	Редовне активности	План управљања отпадом: У току редовног рада Пијаце, очекује се генерисање комуналног отпада, рециклабилног и органског отпада (од радника и купаца), као и генерисање електронског отпада у случају престанка рада опреме илу уређаја, те План управљања отпадом подразумева: - Разврставање отпада према КATALOGУ из Правилника о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Сл. гласник РС“, бр. 56/2010, 93/2019 и 39/2021). - Разврстани отпад, до предаје овлашћеном оператеру, чувати на адекватан начин, према врсти и својствима, у врећама, контејнерима, на палетама и слично, како би се спречило расипање и мешање са другим материјалима. 1. Комунални отпад одлагати у обележене канте које је потребно празнити у одговарајући контејнер за који је задужено надлежно ЈКП предузеће. Контрола редовног пражњења канти од стране одговорних запослених за одржавање хигијене просторија. 2. Вршење примарне сепарације рециклабилног отпада и биоразградивог отпада у одговарајуће канте и посуде које су обележене на правилан начин и предаја оператеру са одговарајућом дозволом према Закону о управљању отпадом; Биоразградиви отпад предавати овлашћеном оператеру који поседује одговарајуће дозволе за третман наведене врсте отпада, односно компостирање. - Током редовног рада Пројекта не очекује се појава опасног отпада, уколико ипак дође до његовог генерисања, манипулацију вршити тако да се спречи његово разношење и контакт са неовлашћеним лицима. Потребно је користити заштитне маске и рукавице, као и заштитно одело дугих рукава. Отпад одмах паковати у стреч фолију и одлагати или у затворене контејнере или на палете до предаје оператеру. Неопходно је ангажовати оператера тако да поседује дозволу за управљање овом врстом отпада. Овај отпад привремено складиштити на тачно дефинисаном месту са јасном ознаком да је у питању опасан отпад. - У случају кvara на електричним и сигналним инсталацијама могућа је појава електронског отпада, који је потребно складиштити на тачно одређеном месту, у контејнеру одговарајуће запермине и поступити у складу са Уредбом о посебним токовима отпада. Избор оператера за управљање овом	Пијаца - Администрација/ Одговорно лице за управљање отпадом.	Уговор са одговарајућим оператерима/ Документ о кретању отпада

		врстом отпада извршити тако да поседује одговарајућу дозволу за управљање наведеном врстом отпада. 3. Формирање документа о кретању отпада у складу са чланом 45 Закона о управљању отпадом („Сл. гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18-др. закон) и Правилником о обрасцу Документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Сл.гласник РС“, бр. 114/13).		
		План управљања отпадним водама: Редовним радом пројекта генерисаће се санитарно - фекалне и атмосферске отпадне воде. За њихово одвођење предвиђене су санитарно - фекална и атмосферска канализација. Пошто у наведеном подручју постоји изграђена градска канализациона мрежа фекалне канализације, прикључак фекалне канализације предвиђен је на уличну канализациону мрежу фекалне канализације. За објекат будуће пијаце пројектом је предвиђено скупљање и одвођење кишнице са крова објекта, као и са платоа објекта – паркинга и саобраћајница где може доћи до зауљења (зауљена вода), као и одвођење воде настале прањем наткривених пијачних платоа. Атмосферска канализација биће прикључена на постојећу атмосферску канализацију. Планом управљања отпадним водама предвиђене су следеће мере: - Редовно чишћење и одржавање таложника и сепаратора; - Обезбедити да систем цевовода буде затворен тако да спречи утицај отпадних вода на чиниоце животне средине и то кроз одабир цеви одговарајућег материјала и одговарајуће отпорности на притисак; - Вршити проверу од цурења у систему по извођењу ових канализационих система и у току рада; - Обезбедити спречавање генерисање треће врсте вода, која може бити другачијег квалитета од Пројектом предвиђене отпадне воде за које је дато техничко решење за пречишћавање; - Предвидети места за одлагање отпада и других материјала тако да не дође до стварања неких оцедних или других отпадних вода. Услед редовног рада може доћи до генерисања органских остатака на наткривеним платоима који су предвиђени за прање, пројектом је предвиђена набавка и уградња таложника на линији која повезује сливничке решетке са платоа са уличном мрежом. Атмосферска канализација са саобраћајница, паркинга и од прања наткривених површина претходно пролази кроз сепаратора лаких нафтних деривата, пре прикључка на уличну мрежу. Након проласка кроз сепаратор, а пре испуштања на уличну мрежу, вода мора да задовољи граничне вредности, према Уредби о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Сл. гласник РС", бр.67/2011, 48/2012 и 1/2016), поглавље III, табела 1.		
		План управљања емисијама: - Корисити опрему која је предвиђена пројектом и примењивати БАТ (Best Available Techniques); Емисије потичу од кретања возила, за исте је неопходно предвидети контролисан улазак/излазак на комплекс пијаце у погледу: - доставних возила - утврдити распоред довожења/одвожења робе и осталог, тако да не дође до концентрисане емисије услед превише возила на једном месту у исто време,	Пијаца - Администрација	Распоред доставних возила/Списак опреме

ПО ПРЕСТАНКУ РАДА		- корисника пијаце - водити рачуна да се паркинг користи рационално и да се не пуштају возила док се не ослободи паркинг место.		
		План управљања противпожарним системом: Пројектом је предвиђена употреба апарата за гашење пожара типа S-9 и CO2-5. План управљања овим противпожарним системом предвиђа: 1. Вршење адекватне обуке запослених на пијачном комплексу о начинима рада и понашања у случају пожара и активације постављених противпожарних апарата. 2. Вршење контроле инсталирања опреме, односно апарата, који треба да буду фиксирани на зид без могућности пада у след чега би дошло до ослобађања садржаја; 3. Вршење контроле притисака у систему, где у случају да је притисак испод задатих вредности је потребно обавестити надлежно лице који ће даље поступити по процедури. Процедура подразумева да се обавести лице задужено за одржавање система који ће или допунити систем (остварити захтевани притисак или заменити део који је ван функције).	Пијаца - Администрација; Овлашћена организација за заштиту од пожара и реаговање у ванредним ситуацијама.	Уговор са овлашћеном организацијом; Евиденције о обукама.
	Акцидентне ситуације	План управљања акцидентним ситуацијама: План треба да садржи процедуре за реаговање у ванредним ситуацијама, у случају несрећа или већих инцидената, како би се заштитили људи, имовина и природна добра. У Плану ће се приказати детаљни подаци о опреми и процедурама за спречавање, као и за реаговање у случају настанка акцидентних ситуација. Акцидентне ситуације се претпостављају у случају појаве природних катастрофа као што су појава пожара и земљотреса и у том смислу, План управљања акцидентним ситуацијама подразумева: 1. Вршење редовних обука и упознавање запослених са заштитом од пожара, вршење обука запослених и подизање свести о ванредним ситуацијама и начину реаговања (појава земљотреса и поплава). 2. Спровођење симулације реаговања у ванредним ситуацијама.	Пијаца - Администрација; Овлашћена организација за заштиту од пожара и реаговање у ванредним ситуацијама.	Уговор са овлашћеном организацијом; Евиденције о обукама.
	Извођење радова - уклањање комплекса	План управљања извођењем радова на уклањању комплекса: План управљања извођењем радова на уклањању комплекса спроводи се према следећим мерама: - Управљање комуналним отпадом који ће се генерисати услед редовних радних активности приликом извођења радова вршити тако да се постави контејер у који ће се овај отпад сакупљати, а тако да ЈКП може да преузме овај отпад и даље поступи у складу са Законом о управљању отпадом. Приремено складиште горе наведеног чврстог отпада мора бити оријентисано на месту које је заштићено од спирања потенцијалних контамината на отпаду у земљиште и воду. Вршити примарну сепарацију рециклабилног отпада у одвојеним кантама у складу са процедуром која је дефинисана Законом о управљању отпадом. - Сав електронски отпад настао деинсталацијом електроенергетских и сигналних инсталација складиштити на тачно одређеном месту, у контејнеру одговарајуће запермине. Даља манипулација овим отпадом мора бити у складу са Правилником о посебним токовима отпада. Избор оператера за управљање овом врстом отпада извршити тако да поседује одговарајућу дозволу за управљање овом врстом отпада. - У случају појаве опасног отпада манипулацију вршити тако да се спречи његово разношење и контакт са неовлашћеним лицима, користити заштитне маске и рукавице, као и заштитно одело дугих	Извођач радова	Извештај о престанку рада објекта; Уговор са оператерима за збрињавање отпада; Општина Баточина.

		рукава. Отпад одмах паковати у стреч фолију и одлагати или у затворене контејнере или на палете до предаје оператеру. Избор оператера извршити тако да поседује дозволу за управљање овом врстом отпада. Овај отпад привремено складиштити на тачно дефинисаном месту са јасном ознаком да је у питању опасан отпад.		
--	--	--	--	--

Прилог бр. 3. План мониторинга

ПЛАН МОНИТОРИНГА ПРОЈЕКТА ИЗГРАДЊЕ ЗЕЛЕНЕ ПИЈАЦЕ НА К.П. БР. 150/6, КО БАТОЧИНА (ВАРОШИЦА)						
АСПЕКТ УТИЦАЈА	ПАРАМЕТАР	ЛОКАЦИЈА	НАЧИН ПРАЋЕЊА/ОПРЕМА	ДИНАМИКА ПРАЋЕЊА	РАЗЛОГ ЗА МОНИТОРИНГ	Одговорност
						Спровођење
ИЗВОЂЕЊЕ РАДОВА НА РУШЕЊУ НЕЛЕГАЛНИХ ОБЈЕКТА И НА ИЗГРАДЊИ ЗЕЛЕНЕ ПИЈАЦЕ НА К.П. БР.150/6, КО БАТОЧИНА (ВАРОШИЦА)						
Утицај буке на раднике и становништво	Мерење нивоа буке: дозвољени ниво буке за дан и вече су 65 db и 55 db за ноћ	Градилиште, најближи стамбени објекти у зони радова	Мерач нивоа буке калибрисан и акредитован	- По пријави; - У случају прекорачених вредности, повећати мониторинг на једном месечно	Очување безбедности, здравља и животне средине	Акредитована лабораторија ангажована од стране Извођача радова
Утицај вибрација на раднике и становништво	Нивои вибрација у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду	Градилиште	Мерач нивоа вибрације калибрисан и акредитован	- По пријави; - У случају прекорачених вредности, повећати мониторинг на једном месечно	Очување безбедности, здравља и животне средине	Акредитована лабораторија ангажована од стране Извођача радова; Ненајављене инспекције; Стручни надзор
Утицај емисија у ваздух услед рушења постојећих нелегалних	Емисије честица	Градилиште	Мерач емисија, акредитован и претходно калибрисан	- По пријави; - У случају непоштовања динамике извођења радова	Очување безбедности, здравља и животне средине	Акредитована лабораторија ангажована од стране Извођача

објекта и изградње Зелене пијаце				(употреба већег броја механизације од предвиђене или у случају прекомерног утовара или истовара материјала - више од 10 тура материјала дневно)		радова; Ненајављене инспекције; Стручни надзор
Утицај емисија у ваздух услед кретања грађевинске механизације за време извођења радова	Емисије гасова	Градилиште	Мерач емисија, акредитован и претходно калибрисан	- По пријави - У случају непоштовања динамике извођења радова (употреба већег броја механизације од предвиђене)	Очување безбедности, здравља и животне средине	Акредитована лабораторија ангажована од стране Извођача радова; Ненајављене инспекције; Стручни надзор
Загађење земљишта и воде услед неправилног управљања отпадом	Квалитет земљишта	Градилиште	Узимање узорак земљишта и лабораторијско испитивање	Ненајављена инспекција у току рада (једном недељно)	Очување безбедности, здравља и животне средине	Акредитована лабораторија ангажована од стране Извођача радова/Стручни надзор
Испитивање цевовода санитарне мреже	Притисак у мрежи	Градилиште	Цела мрежа се затвори и стави под притисак 1,5 пута већи од радног притиска. Тако напуњена и затворена мрежа држи се под притиском 24 часа, па уколико се не примети пад притиска значи да је мрежа исправна и да се може пустити у употребу.	Пре пуштања у рад	Очување безбедности, здравља и животне средине	Извођач радова/Стручни надзор

<i>Поремећај саобраћаја током извођења радова</i>	План управљања саобраћајем; саобраћајна сигнализација	Зона извођења радова	Ненајављена инспекције	Ненајављена инспекција у току рада (једном месечно)	Очување безбедности, здравља и животне средине	Стручни надзор
<i>Испитивање громобранских инсталација</i>	Континуитет и отпорност система за уземљење	Изграђени објект	Овлашћена организација која испуњава услове за бављење том врстом послова у складу са Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења ("Сл. лист СРЈ", бр. 11/96).	По инсталирању система	Очување безбедности, здравља и животне средине	Извођач радова/Стручни надзор
<i>Безбедност радника</i>	Заштитна опрема која је дефинисана Планом превентивних мера/Елаборатом о уређењу градилишта	Зона извођења радова	Ненајављене инспекције	Ненајављена инспекција	Очување безбедности и здравља на раду	Стручни надзор
<i>Безбедност становништва</i>	Омогућити безбедну несметану пешачку комуникацију (привремена сигнализација за усмеравање пешака на сигуран пролаз)	Зона извођења радова	Ненајављене инспекције	Ненајављене инспекције	Очување безбедности и здравља	Стручни надзор

Управљање генерисаним отпадом	Количине генерисаног отпада	Зона извођења радова	Вођење ажурних табела о количинама генерисаног отпада/Генерисање ДКО	На недељном нивоу	Очување безбедности, здравља и животне средине	Одговорно лице за управљање отпадом
РЕДОВАН РАД						
Контрола хидрантске мреже	Мерење притиска и протока на свим хидрантима	Хидранти	Овлашћена организација која испуњава услове за бављење том врстом послова у складу са одредбама Закона о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/09, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 – др. закони). Мерачи притиска - калибрисани	6 месеци	Контрола хидрантске мреже подразумева и врши се у складу са Правилником о техничким нормативима за инсталације хидрантске мреже за гашење пожара ("Сл. лист РС", бр. 03/2018).	Администрација Пијаце
Степен ефикасности сепаратора	Емисије загађујућих материја	Пре и после сепаратора	Узимање узорка отпадне воде и лабораторијско испитивање	Једном годишње, у случају прекорачења граничних вредности мониторинг вршити квартално	Граничне вредности емисија воде након проласка кроз сепаратор треба да задовоље граничне вредности прописане Уредом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање ("Сл.гласник РС", бр. 67/2011, 48/2012 и 1/2016).	Администрација Пијаце
Загађење земљишта	Квалитет земљишта	У непосредној близини пијачног комплекса	Узимање узорка земљишта и лабораторијско испитивање	Једном годишње	Очување безбедности, здравља и животне средине	Акредитована лабораторија ангажована од стране Администрације пијаце

Испитивање електричних инсталација	Провера инсталација	Пијачни комплекс	Овлашћена организација која испуњава услове за испитивање услова радне околине према Правилнику о поступку прегледа и провере опреме за рад и испитивање услова радне околине ("Сл. гласник РС", бр. 94/2006, 108/2006 - испр., 114/2014 и 102/2015)	3 године	Очување безбедности, здравља и животне средине	Администрација Пијаце
Управљање отпадом	генерисани токови отпада	Пијачни комплекс	провера документације о кретању отпада	Ненајављене интерне инспекције у току рада (једном недељно)	Очување безбедности, здравља и животне средине	Одговорно лице за управљање отпадом - Администарција пијаце
Противпожарни апарати	Провера исправности	Пијачни комплекс	Овлашћена организација која испуњава услове за испитивање исправности ПП апарата у складу са Законом о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018 - др. закони)	6 месеци	Очување безбедности, здравља и животне средине	Администрација Пијаце
Испитивање услова радне околине	Микроклима (температура, притисак ваздуха,	Администрација, затворени локали	Овлашћена организација која испуњава услове за испитивање услова радне	3 године	Очување безбедности, здравља и животне средине	Администрација Пијаце

	абсолютна и релативна влажност ваздуха) и осветљеност		околина према Правилнику о поступку прегледа и провере опреме за рад и испитивање услова радне околине ("Сл. гласник РС", бр. 94/2006, 108/2006 - испр., 114/2014 и 102/2015)			
ПРЕСТАНАК РАДА						
<i>Утицај буке на раднике и становништво</i>	Мерење нивоа буке: дозвољени ниво буке за дан и вече су 65 и за ноћ	Градилиште, најближи стамбени објекти у зони радова	Мерач нивоа буке калибрисан и акредитован	- По пријави; - У случају прекорачених вредности, повећати мониторинг на једном месечно	Очување безбедности, здравља и животне средине	Акредитована лабораторија ангажована од стране Извођача радова
<i>Утицај вибрација на раднике и становништво</i>	Нивои вибрација у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду	Градилиште	Мерач нивоа вибрација калибрисан и акредитован	- По пријави; - у случају прекорачених вредности, повећати мониторинг на једном месечно	Очување безбедности, здравља и животне средине	Акредитована лабораторија ангажована од стране Извођача радова
<i>Утицај емисија у ваздух услед извођења грађевинских радова</i>	Емисије честица	Градилиште	Мерач емисија, акредитован и претходно калибрисан	- По пријави; - У случају непоштовања динамике извођења радова (употреба већег броја механизације од предвиђене или у случају прекомерног утовара или истовара материјала - више од 10 тура материјала дневно)	Очување безбедности, здравља и животне средине	Акредитована лабораторија ангажована од стране Извођача радова; Ненајављене инспекције; Стручни надзор

Утицај емисија у ваздух услед кретања грађевинске механизације за време извођења радова	Емисије гасова	Градилиште	Мерач емисија, акредитован и претходно калибрисан	- По пријави - У случају непоштовања динамике извођења радова (употреба већег броја механизације од предвиђене)	Очување безбедности, здравља и животне средине	Акредитована лабораторија ангажована од стране Извођача радова; Ненајављене инспекције; Стручни надзор
Загађење земљишта и воде услед неадекватног управљања отпадом	Адекватно складиштење неопасног и опасног отпада провера документације о кретању отпада	Градилиште	Надзор	Ненајављене инспекције у току рада (једном недељно)	Очување безбедности, здравља и животне средине	Одговорно лице за управљање отпадом
Безбедност радника	Заштитна опрема која је дефинисана Планом превентивних мера/Елаборатом о уређењу градилишта	Зона извођења радова	Ненајављене инспекције	Ненајављене инспекције	Очување безбедности, здравља на раду	Стручни надзор
Безбедност становништва	Омогућити безбедну несметану пешачку комуникацију (привремена сигнализација за усмеравање пешака на сигуран пролаз)	Зона извођења радова	Ненајављене инспекције	Ненајављене инспекције	Очување безбедности, здравља на раду	Стручни надзор

Прилог бр. 4. Услови и мишљења надлежних институција

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 011-00-00521/2020-03

Датум: 04.08.2020.године

Београд

МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И
ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Београд
Бирчанинова 6

ПРЕДМЕТ: Захтев за мишљење о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину

У складу са вашим дописом бр. 48-00-13/2/2020-36 од 18.06.2020.године у којем нам се обраћате са захтевом за мишљење о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину за пројекат локалне инфраструктуре, „Партнерство за локални развој” односно, изградње локалних пијаца –укупно: 13 пројеката од чега 11-зелених пијаца и 2-сточне пијаце (6 нових зелених пијаца и 5 реконструкција и уређење постојећих зелених пијаца), обавештавамо вас о следећем:

На основу Закона о процени утицаја на животну средину, чл. 3. став 1. и став 2. („Службени гласник Републике Србије“, број 135/04, 36/09), предмет процене утицаја су пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширење капацитета, престанак рада и уклањање пројекта који могу имати значајан утицај на животну средину, а немају одобрење за изградњу или се користе без употребне дозволе.

Такође, у складу са критеријумима за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину, а на основу Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, број 114/08) којом су утврђени пројекти за које се обавезно израђује процена утицаја-Листа I и пројекти за које се процењује значајан или могућ утицај на животну средину-Листа II, дефинисани су пројекти за које је неопходно отпочети процедуру процене утицаја.

У предметном случају ради се о изградњи локалних пијаца –укупно: 13 пројеката од чега 11-зелених пијаца и 2-сточне пијаце (6 нових зелених пијаца и 5 реконструкција и уређење постојећих зелених пијаца) и исти се не налазе на Листама I и II наведене Уредбе.

У складу са изнетим, не постоји законска обавеза покретања процедуре процене утицаја на животну средину.

МИНИСТАР
Горан Триван

Доставити:

- Наслову
- Архиви

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ

Текући рачун: 840-518664-16, отворен код Управе за трезор ♦ ПИБ 106844260 ♦ Матични број 17798561 ♦ Шифра делатности 9104

УПРАВА ЗА ЗАВЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ
РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
ПИСАРНИЦА - 1018

ПРИМЉЕНО: 04.01.2022

Орган	Оргјед	Број	Примљено	Датум
13036		48-00-2	21	

СЕДИШТЕ
11070 Нови Београд
Др Ивана Рибара 91
тел 011 20 93 800
011 20 93 801
факс 011 20 93 887
beograd@zps.rs

РАДНА
ЈЕДИНИЦА У НИШУ
18000 Ниш
Божда Карађорђа 14
тел/факс 018 523 448
018 523 449
nis@zps.rs

ПРИШТИНСКА
РАДНА ЈЕДИНИЦА
11070 Нови Београд
Др Ивана Рибара 91
тел 011 20 93 800
011 20 93 801
факс 011 20 93 887
beograd@zps.rs

03 број 021-3823/3

датум

29.12.2021.

IDULS 04.01.2022

130-48-00-2-0033/2021

1100002326470

Министарство државне управе
и локалне самоуправе
Јединица за имплементацију пројекта
„Партнерство за локални развој“

11 000 БЕОГРАД
ул. Светозара Марковића бр. 42

Мишљење о усаглашености пројекта „Партнерство за локални развој, II фаза имплементације“ и регулативе која се односи на Natura 2000 еколошку мрежу Европске уније

Заводу за заштиту природе Србије обратила се Јединица за имплементацију пројекта „Партнерство за локални развој“, Министарства државне управе и локалне самоуправе захтевом од 18.11.2021. године за издавање мишљења о статусу пројекта (II фаза имплементације) у односу на регулативу Natura 2000 еколошке мреже Европске уније.

Увидом у достављену документацију (Пројекат „Партнерство за локални развој, II фаза имплементације“, Јединица за имплементацију пројекта „Партнерство за локални развој“, од 3.12. 2021. год. и допуна од 6.12.2021. год.), Завод констатује следеће:

- У оквиру наведеног пројекта „Партнерство за локални развој, II фаза имплементације“ изабрано је 20 јединица локалне самоуправе (ЈЛС);
- По врсти интервенције, предложени пројекти предвиђају: Ревитализацију постојећих објеката, санацију и реконструкцију постојећих објеката и изградњу нових објеката;
- Појединачни пројекти груписани су у следеће типове:
 - Објекти јавне намене (поправка и побољшање објеката јавне намене): Варварин, Жабал и Мали Зворник;
 - Пијаци (реконструкција и изградња): Коцељева, Сјеница, Чока, Лебане, Алексинац, Житиште, Сурчин, Баточина и Бујановац;
 - Јавна расвета (обнова или доградња других елемената локалне инфраструктуре, укључујући и видео надзор): Барајево, Богатић, Алексинац, Шид, Лесковац, Краљево, Бајина Башта и Лазаревац.

На основу увида у Централни регистар заштићених природних добара и достављену документацију, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђено је да се предметни објекти јавне намене, пијаце и елементи јавне расвете не налазе на територији заштићених подручја, еколошки значајних подручја еколошке мреже Србије нити на потенцијалним Natura 2000 подручјима.

Достављено:
- Подносиоцу захтева
- Архива х 2

в.д. ДИРЕКТОРА

Марина Шибалић

7. Извештај са јавних консултација о нацрту Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима Пројекта изградње Зелене пијаце у Баточини

1. Основне информације

На основу Финансијског уговора „Партнерство за локални развој“ потписаног између Републике Србије и Европске инвестиционе банке дана 15. априла 2019. године, Министарство државне управе и локалне самоуправе, као Промотер овог пројекта, подржава побољшање квалитета пружања услуга на локалном нивоу путем реконструкције постојеће инфраструктуре у одабраним јединицама локалне самоуправе.

У склопу реализације пројекта, а у складу са захтевима „Еколошких и социјалних стандарда“ Европске инвестиционе банке, израђен је Нацрт Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима за пројекат изградње Зелене пијаце на к.п. бр. 150/6, КО Баточина (Варошица) у Баточини, који се реализује на основу наведеног Финансијског уговора.

Предузеће БМД БАУ д.о.о. израдило је нацрт Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима Пројекта изградње Зелене пијаце у Баточини“, који је припремљен као основни документ за разматрање и сагледавање предложених пројектних активности за било које негативне утицаје по животну средину и друштвену заједницу, који изискују пажњу пре саме имплементације Пројекта.

Будући објекат Зелене пијаце је осмишљен и пројектован као комбинација затворене и отворене пијаце, чиме се остварује могућност обезбеђивања довољно затвореног простора за продају током зиме. Новопројектовани објекат Зелене пијаце планиран је да садржи тезге зелене и шарене пијаце, да својом формом и диспозицијом на парцели не угрожава постојећи околни контекст, већ да га употпуњује.

Министарство државне управе и локалне самоуправе и Општина Баточина су позивањем свих заинтересованих грађана и стручне јавности покренули поступак јавних консултација о Нацрту Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима за пројекат изградње Зелене пијаце у Баточини, који је спроведен у периоду од 07.03.2023. године до 22.03.2023. године, у циљу сагледавања примедби, предлога и сугестија заинтересованих страна.

Позив за јавне консултације нацрта Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима пројекта изградње Зелене пијаце у Баточини, односно за достављање примедби, предлога и сугестија за унапређење нацрта и сам нацрт Плана били су доступни путем следећих канала:

- На званичној страници Министарства државне управе и локалне самоуправе - mduls.gov.rs;

07.
mar.
2023.**JAVNE KONSULTACIJE O NACRTU PLANA UPRAVLJANJA ŽIVOTNOM SREDINOM I DRUŠTVOM ZA PROJEKAT „IZGRADNJA ZELENE PIJACE NA K.P. BR. 150/6, KO BATOČINA VAROŠICA”**

Na osnovu Finansijskog ugovora „Partnerstvo za lokalni razvoj” potpisanog između Republike Srbije i Evropske investicione banke dana 15. aprila 2019. godine, Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave, kao Promoter ovog projekta, podržava poboljšanje kvaliteta pružanja usluga na lokalnom nivou putem rekonstrukcije postojeće infrastrukture u odabranim...

➤ На званичној страници Општине Баточина - www.sobatocina.org.rs/;

OPŠTINA BATOČINA REPUBLIKA SRBIJA
ADRESA : 34227 BATOČINA
UL. KRALJA PETRA I BR.32
TEL. 034/ 6842-118 FAX 034/ 6842-314

Opština Batočina je šumadijsko-pomoravska opština čije je područje smešteno u donjem delu sliva reke Lepenice i srednjem toku reke Velike Morave. Nalazi se na veoma važnim magistralnim prugama: Beograd-Niš-Skoplje i Lapovo-Kragujevac-Kraljevo kao i putevima: koridor 10 i magistralni put Batočina-Kragujevac-Knić-Čačak. Obuhvata 11 naselja u kojima na površini od 136 km² živi 12696 stanovnika.

Obaveštenje o podnošenju zahteva organima opštine Batočine i službama Opštinske uprave opštine Batočina

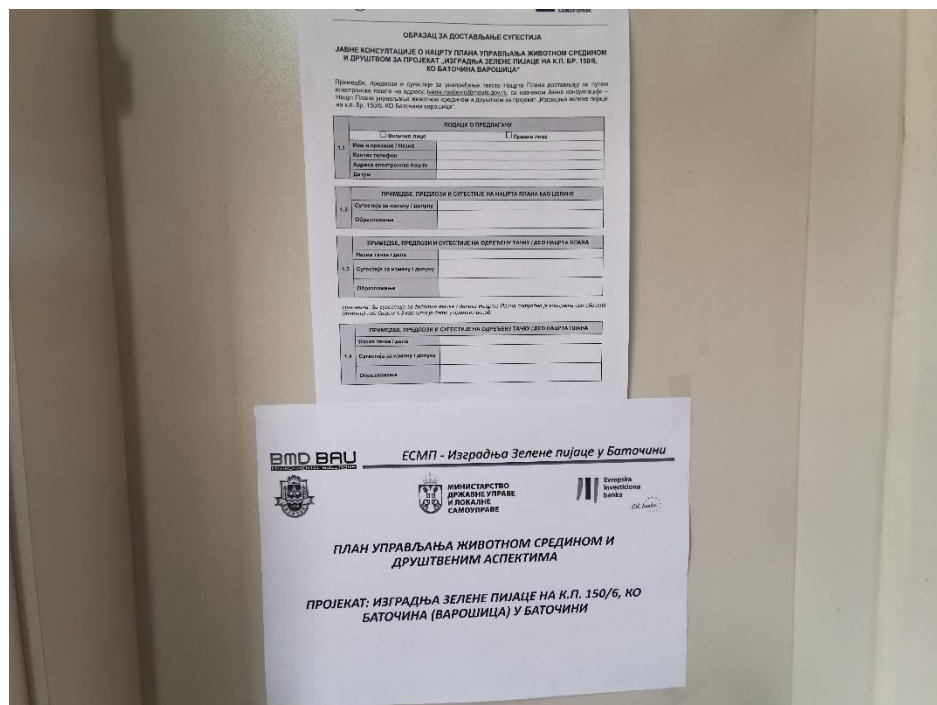
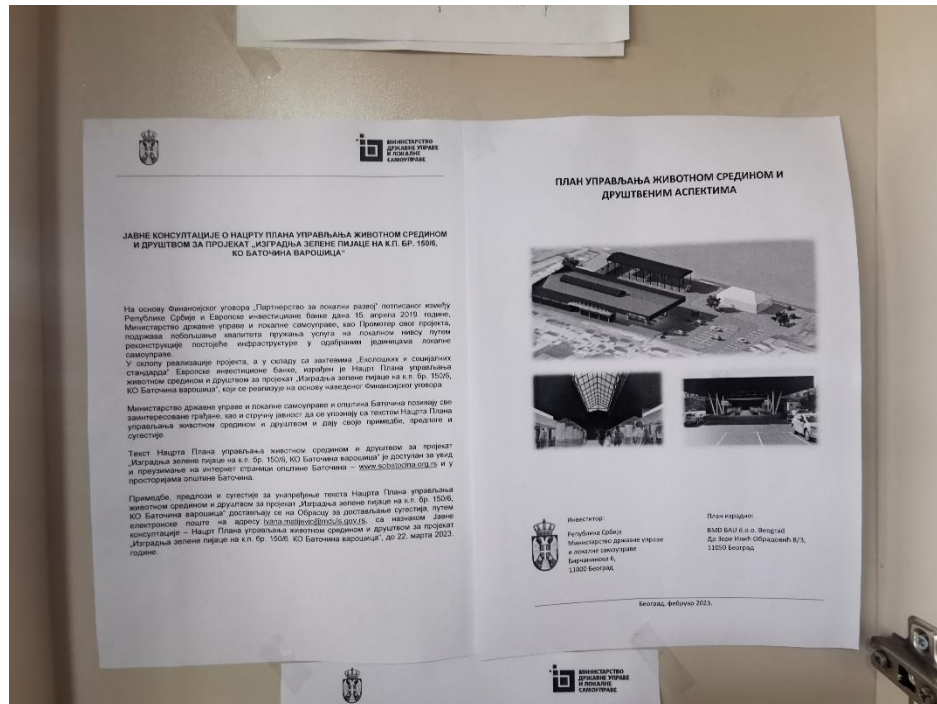
Obaveštenje o postupku za podnošenje žalbi u vezi sa izvođenjem radova na rekonstrukciji škole u Badnjevcu

Obaveštenje o mogućnosti podnošenja žalbi na izvođenje radova na rekonstrukciji škole u Brzanu

Javne konsultacije o nacrtu plana upravljanja životnom sredinom i društvom za projekat "Izgradnja zelene pijace na K.P. br.150/6, KO Batočina Varošica"

VESTI

➤ На огласној табли Општине Баточина.

На интернет страници Општине Баточина, поред позива за јавне консултације и обрасца за достављање сугестија, доступан је и сам нацрт Плана управљања животном средином и друштвом за пројекат изградње Зелене пијаце на к.п. бр. 150/6, КО Баточина (Варошица), као и пратећа презентација ЕСМП плана.

Примедбе, предлози и сугестије за унапређење текста Нацрта Плана је могуће било доставити путем електронске поште на адресу: ivana.matijevic@mduls.gov.rs, са назнаком Јавне консултације – Нацрт Плана управљања животном средином и друштвом за пројекат изградње Зелене пијаце на к.п. бр. 150/6, КО Баточина (Варошица).

У наставку је приказан образац за достављање примедби, предлога и сугестија о нацрту Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима Пројекта „изградње Зелене пијаце на к.п. бр. 150/6, КО Баточина (Варошица), који је био предмет јавних консултација.

ОБРАЗАЦ ЗА ДОСТАВЉАЊЕ СУГЕСТИЈА

ЈАВНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ О НАЦРТУ ПЛАНА УПРАВЉАЊА ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ И ДРУШТВОМ ЗА ПРОЈЕКАТ „ИЗГРАДЊА ЗЕЛЕНЕ ПИЈАЦЕ НА К.П. БР. 150/6, КО БАТОЧИНА ВАРОШИЦА“

Примедбе, предлози и сугестије за унапређење текста Нацрта Плана достављају се путем електронске поште на адресу: ivana.matijevic@mduls.gov.rs, са назнаком Јавне консултације – Нацрт Плана управљања животном средином и друштвом за пројекат „Изградња зелене пијаце на к.п. бр. 150/6, КО Баточина варошица“.

ПОДАЦИ О ПРЕДЛАГАЧУ	
1.1	☐ Физичко лице ☐ Правно лице
	Име и презиме / Назив
	Контакт телефон
	Адреса електронске поште
	Датум

ПРИМЕДБЕ, ПРЕДЛОЗИ И СУГЕСТИЈЕ НА НАЦРТА ПЛАНА КАО ЦЕЛИНЕ	
1.2	Сугестија за измену / допуну
	Образложење

ПРИМЕДБЕ, ПРЕДЛОЗИ И СУГЕСТИЈЕ НА ОДРЕЂЕНУ ТАЧКУ / ДЕО НАЦРТА ПЛАНА	
1.3	Назив тачке / дела
	Сугестија за измену / допуну
	Образложење

Напомена: За сугестије за додатне тачке / делове Нацрта Плана потребно је копирати део обрасца (табелу) под бројем 1.3 као што је дато у примеру испод:

ПРИМЕДБЕ, ПРЕДЛОЗИ И СУГЕСТИЈЕ НА ОДРЕЂЕНУ ТАЧКУ / ДЕО НАЦРТА ПЛАНА	
1.4	Назив тачке / дела
	Сугестија за измену / допуну
	Образложење

2. Извештај са јавних консултација

Објављивање нацрта Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима Пројекта изградње Зелене пијаце на к.п. бр. 150/6, КО Баточина (Варошица) извршено је 07.03.2023. године. Позив на јавне консултације био је отворен до 22.03.2023. године за све примедбе, предлоге и сугестије.

У наведеном временском периоду није било никаквих примедби, предлога, сугестија, као ни питања везаних за утицај Пројекта на животну средину и друштвене аспекте од стране заинтересоване јавности.

С тим у вези, може се констатовати да нацрт Плана управљања животном средином и друштвеним аспектима Пројекта изградње Зелене пијаце на к.п. бр. 150/6, КО Баточина (Варошица) уједно представља и коначну верзију ЕСМП документа допуњену Извештајем са јавних консултација.